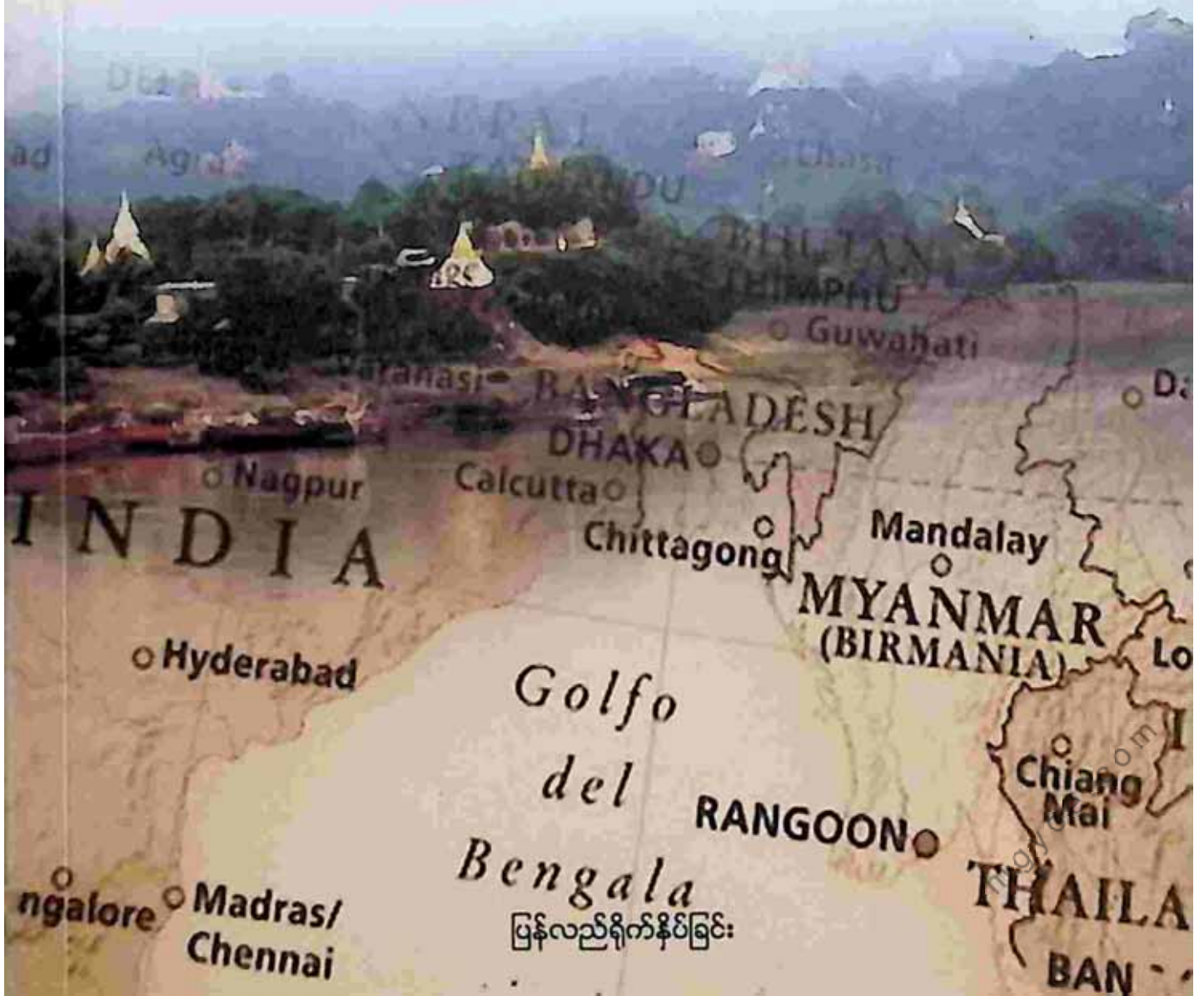

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

ပါရဂူ

ဂင်္ဂါနှင့်ရော့ဝတီ

နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်များ၌
မြန်မာနှင့် အိန္ဒိယဆက်သွယ်ပေါင်းကူးတံတားခင်းပေးသော
ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ်စာ

ပါရဂူ

ဂင်္ဂါနှင့်ရော့ဝတီ

နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ စာပေယဉ်ကျေးမှု
 နယ်ပယ်များ၌ မြန်မာနှင့် အိန္ဒိယ
 ဆက်သွယ်ပေါင်းစည်းတံတား
 ခင်းပေးသော ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များ
 အကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်

ISBN 9789997112781

PYG29

9 789997 112781

3,000.00KS

ဂင်္ဂါနှင့်ဧရာဝတီ၊ ပါရဂူ
အပြင်အဆင်-အမ်အက်စ်အို၊ စာမျက်နှာ ၂၆၉+ မျက်နှာ၊ ၁၃ စင်တီ x ၂၀ .၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ဂဗ္ဘ၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၁၆၊ မေလ၊ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ ၁၉၉၅ ဝါမိုးအောင်စာပေ၏ ပထမအကြိမ်မှ၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

ရောင်းရေး 3000 K

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705
www.facebook.com/SKCCmyanmarbook
www.skccmyanmarbook.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

ဂင်္ဂါနှင့်ရောဝတီ ပါရဂူ

ဖြန့်ဖြူးရက်နှစ်ခြင်း ၂၀၁၆

mgyc.com

mgyc.com

မာတိကာ

- အမှာစကား	က
၁။ မဟတ္တမဂန္ဓီနှင့် မြန်မာပြည်	၁
၂။ နေရူးနှင့် မြန်မာပြည်	၁၅
၃။ ဣန္ဒိရာဂန္ဓီနှင့် မြန်မာပြည်	၃၅
၄။ တိလက်နှင့် မြန်မာပြည်	၄၄
၅။ နေတာဂျီနှင့် မြန်မာပြည်	၅၁
၆။ ဒေါက်တာအမ်ဗေဒကာနှင့် မြန်မာပြည်	၈၃
၇။ အိန္ဒိယကွန်ဂရက်နှင့် မြန်မာပြည်	၉၆
၈။ ဦးဥတ္တမနှင့် အိန္ဒိယပြည်	၁၀၇
၉။ တဂိုးနှင့် မြန်မာပြည်	၁၁၆
၁၀။ ရှုရတ်ကျန့်ရနှင့် မြန်မာပြည်	၁၂၈
၁၁။ ရာဟုလာနှင့် မြန်မာပြည်	၁၅၈
၁၂။ အာနန္ဒာနှင့် မြန်မာပြည်	၁၉၃
၁၃။ ဘိက္ခုကဿပနှင့် မြန်မာပြည်	၂၂၄
၁၄။ ဓမ္မာနန္ဒကောသမ္မိနှင့် မြန်မာပြည်	၂၃၂
၁၅။ ဂိုဝိန္ဒဒါဆ်နှင့် မြန်မာပြည်	၂၄၁
၁၆။ ဂိုအင်ကာနှင့် မြန်မာပြည်	၂၄၉

mgyc.com

mgyc.com

အမှာစကား

မြန်မာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်သည် အိမ်နီးနားချင်း တိုင်းပြည်လည်း ဖြစ်သည်။ သမိုင်းစဉ်လာအရ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး ဆက်သွယ်မှုရှိသော တိုင်းပြည်များလည်း ဖြစ်သည်။

တတိယ သင်္ဂါယနာတင်ပြီးသောအခါ အသောကမင်းတရားကြီး သည် ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသို့ သာသနာပြုများကို စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်၌ မြန်မာနိုင်ငံ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိတွင် သာသနာပြုရန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူ များမှာ သောဏနှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုကာလသည် မြန်မာ ပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်၏ ဆက်သွယ်မှု အစပျိုးသောကာလ ဖြစ်သည်။

ပုဂံခေတ်၌ နှစ်နိုင်ငံ၏ ဆက်သွယ်မှုသည် တိုးတက်လာသည်။ ထို အချိန်က မိမိတို့၏ အမိနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာလာခဲ့ကြပြီး အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများတွင် လာရောက်အခြေစိုက်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံသားများသည် ပုဂံ ပြည်တွင်လည်း လာရောက်အခြေစိုက်ကြသည်။ ပုဂံထီးနန်းများတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော မင်းခမ်းမင်းနားများ၌ ဗြာဟ္မဏ ဓလေ့ထုံးစံများ လွှမ်း မိုးနေခြင်း၊ ပုဂံပြည်ရှိ တချို့စေတီပုထိုးတို့၏ ပုံစံသည် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အားဖြင့် အိန္ဒိယဆန်နေခြင်း၊ ပုဂံပြည်၌ ဗိရုနဘုရားကျောင်းတစ်ကျောင်းရှိ နေခြင်း၊ ပုဂံခေတ်က ရေးထိုးထားသော ကျောက်စာများ၌ သက္ကတ စကား လုံးများ ပါရှိနေခြင်း၊ ကျန်စစ်သားမင်းကြီး၏ ကျောက်စာများ အိန္ဒိယယဉ်

ကျေးမှု အငွေအသက် မကင်းခြင်း၊ အလောင်းစည်သူမင်းကြီး၏ ရွှေဂူကြီး ကျောက်စာနိဂုံး၌ အိန္ဒိယသုံး 'သက' ခုနှစ်ကို သက္ကရာဇ်ထိုးထားခြင်း စသောအကြောင်းအရာများသည် ပုဂံခေတ်၌ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု မည်မျှ အမြစ်တွယ်နေသည်ဆိုသည်ကို ညွှန်ပြနေကြသည်။

ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် ဗုဒ္ဓဂယာရှိ မဟာဗောဓိစေတီကို ပြုပြင်မွမ်းမံသော ပထမဦးဆုံး မြန်မာဘုရင်ဖြစ်သည်။ အလောင်းစည်သူမင်းကြီးလည်း ရခိုင်ဘုရင်လက်ယာမင်းနန်းမှတစ်ဆင့် ပုံသကူမထေရ်၏ အကူအညီဖြင့် မဟာဗောဓိစေတီကို ပြုပြင်မွမ်းမံသည်။ ထီးလိုမင်းလိုမင်းကြီးသည် မဟာဗောဓိစေတီပုံစံအတိုင်း ပုဂံပြည်၌ စေတီတစ်ဆူ တည်ထားကိုးကွယ်သည်။ ကျော်စွာဘုရင်လည်း(၁၂၈၉) မဟာဗောဓိသို့ ဘုရင့်ကိုယ်စားလှယ်တော်များကို စေလွှတ်ပြီးလျှင် လှူဖွယ်ပစ္စည်းများ ပေးပို့လှူဒါန်းသည်။ ကျော်စွာဘုရင် ထိုးထားသော ကျောက်စာကို ဗုဒ္ဓဂယာဝဇီရာသနပလ္လင်အနီး၌ တူးဖော် တွေ့ရှိကြသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ် မင်းတုန်းဘုရင်လည်း မဟာဗောဓိစေတီကို ပြုပြင်မွမ်းမံရန်အတွက် ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ ကျောက်သံပတ္တမြားကို လှူဒါန်းသည့်အပြင် မဟာဗောဓိစေတီအနီး၌ ဓမ္မသာလာတစ်ဆောင် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသည်။ ကျောက်စာလည်း ရေးထိုးထားသည်။ ယင်းအချက်များသည်လည်း ဘာသာရေးအရ နှစ်ပြည်ထောင်ဆက်သွယ်မှုကို ဖော်ပြနေကြသည်။

စာပေအမြင်အရ ကြည့်မည်ဆိုလျှင်လည်း အိန္ဒိယစာပေသည် မြန်မာစာပေနှင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအပေါ်၌ မည်မျှ ဩဇာသက်ရောက်မှုရှိနေသည်ဆိုသည်ကို တွေ့မြင်နေရသည်။ အိန္ဒိယရှေးဟောင်းပုံဝတ္ထုများသည် မြန်မာ့ကျေးလက်ပုံဝတ္ထုများသဖွယ် ဖြစ်နေကြသည်။ အိန္ဒိယ၏ ရှေးဟောင်းရာမဇာတ်သည် မြန်မာစာပေနှင့် မြန်မာဇာတ်သဘင်လောက၌ နေရာတစ်နေရာ ရထားသည်။ မြန်မာဝေါဟာရစကားလုံးများထဲတွင် ရောနှောပါဝင်နေကြသော အိန္ဒိယဝေါဟာရစကားလုံးအတော်များများသည်လည်း မြန်မာဝေါဟာရစကားလုံးများ ဖြစ်နေကြပြီ။

ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ပထမ အိန္ဒိယနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်သည်။ ထို့

နောက် မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်သည်။ အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာတို့သည် ဗြိတိသျှကိုလိုနီနိုင်ငံများ ဖြစ်လာကြသည်။ ဗြိတိသျှလက်အောက်ခံ ကိုလိုနီနိုင်ငံများ ဖြစ်လာကြသောအခါ နှစ်နိုင်ငံသည် ဘဝတူများ ဖြစ်လာကြသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံကို အိန္ဒိယပြည်နယ်တစ်နယ် သဘောထားပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ အုပ်ချုပ်သည့်ဥပဒေပုဒ်မအတိုင်း အုပ်ချုပ်သည်။

မြန်မာနှင့် အိန္ဒိယသည် ဗြိတိသျှကိုလိုနီနိုင်ငံဖြစ်လာသောအခါ အိန္ဒိယပြည်သူပြည်သားများအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တံခါးပေါက်ကျယ်လာသည်။ အိန္ဒိယတောင်သူလယ်သမားများသည် မြန်မာတောင်သူလယ်သမားများနှင့် လာရောက်ပေါင်းဆုံကြသည်။ အိန္ဒိယအလုပ်သမားများသည် မြန်မာအလုပ်သမားများကြားထဲ ရောက်လာကြသည်။ အိန္ဒိယကုန်သည်များသည် မြန်မာ့ဈေးကွက်တွင် နေရာယူလာကြသည်။

မြန်မာနှင့်အိန္ဒိယသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးသော နိုင်ငံချင်းလည်း တူနေသည်။ ကိုလိုနီနိုင်ငံချင်းလည်း တူနေသည်။ မိမိတို့ကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သော နိုင်ငံမှာလည်း တစ်နိုင်ငံတည်းဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့ကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သူတို့၏ လက်အောက်က ရုန်းထွက်ရန်အတွက်၊ လွတ်လပ်ရေး ပြန်လည်ရရှိရန်အတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်သော နှစ်နိုင်ငံ၏ တိုက်ကွင်းတိုက်ကွက်များသည် နည်းဗျူဟာ၊ မဟာဗျူဟာများသည် တူညီမှုရှိ တန်သလောက် ရှိလာကြသည်။ ထိုအခါ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်နှစ်နိုင်ငံသည် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ လက်တွဲလာကြသည်။ အပေးအယူ ရှိလာကြသည်။

ယင်းသို့အားဖြင့် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၌လည်းကောင်း၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်၌လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးနယ်ပယ်၌လည်းကောင်း၊ နှစ်နိုင်ငံ၏ ဆက်သွယ်မှုသည် သမိုင်းဝင် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဤ 'ဂင်္ဂါနှင့်ဧရာဝတီ' ၌ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၌လည်းကောင်း၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်၌လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးနယ်ပယ်၌လည်းကောင်း၊ နှစ်နိုင်ငံ၏ ဆက်သွယ်ရေးကို ပေါင်းကူးပေးကြသော ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကြောင်းကို အထူးအားဖြင့် ထိုခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ နှစ်နိုင်ငံ

ဆက်သွယ်ရေးအတွက် ပေါင်းကူးတံတားတည်ဆောက်ပေးသော အခန်းကဏ္ဍကို ဖော်ပြထားသည်။

ဤစာအုပ်သည် အစအဆုံး ဆက်တိုက်ရေးသားသော စာအုပ်မဟုတ်ဘဲ ထိုထိုမဂ္ဂဇင်းစာစောင်များ၌ ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း ရေးသားသော ဆောင်းပါးများကို စုစည်းထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်၍ စကားလုံးထပ်နေသည်ကိုတွေ့လျှင်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းအရာတူနေသည်ကို တွေ့လျှင်လည်းကောင်း၊ စာရေးသူအား ခွင့်လွှတ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ပါရဂူ

၂၊ ၇၊ ၉၅

မဟာတ္ထမဂန္ဓီနှင့် မြန်မာပြည်

လတ်ဆတ်သစ်လွင်သော နေရောင်ခြည် ဖြာကျနေသဖြင့် ရန်ကုန် မြစ်ပြင်တွင် အရောင်တလက်လက် တောက်ပနေသည်။ ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောဆိပ်၌ ယနေ့ ခါတိုင်းနှင့်မတူဘဲ ကမ်းလုံးညွတ်မျှ လူတွေ ဖွေးဖွေး လှုပ်နေကြသည်။ နံနက် ၆ နာရီမထိုးခင်ကပင် ဘရွတ်ကင်းလမ်း(မိုလ်က လေးဈေးလမ်း) သင်္ဘောဆိပ်၌ လူတွေ တဖွဲဖွဲရောက်လာကြရာ နေမြင့်လာ လေ ပရိသတ်များလာလေ ဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေးဆေးရုံအနီး၌ စုဝေး ရောက်ရှိနေကြသော ပရိသတ်များမှာ အိန္ဒိယလူမျိုးများသာလျှင် များပြီး မြန်မာလူမျိုးများမှာမူ ဖြိုးဖြိုးဖြောက်ဖြောက်သာ တွေ့ရသည်။ သင်္ဘော ဆိပ်အတွင်း၌ကား မြန်မာအမျိုးသား အမျိုးသမီးများနှင့် ရဟန်းသံဃာတော် များ အတော်များများ ရောက်နေကြသည်။ ပရိသတ်ကြီးသည် နံနက် ၆ နာရီကျော်ကျော်လောက် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းကပ်မည့် ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော ကြီးနှင့် ပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးကို ကြိုဆိုရန် စုဝေးရောက်ရှိနေကြ ခြင်းဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်မြစ်အတွင်း တဖြည်းဖြည်း ခုတ်မောင်းလာသော အက်စ် အက်စ် အရွန်ဒါ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးသည် ၆ နာရီခွဲလောက်တွင် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းတည့်တည့် ရောက်လာသည်။ ကာလကတ္တားမှ ၁၉၂၉ ခု မတ်လ ၅ ရက်နေ့က ထွက်လာသော ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးသည်

သုံးရက်အကြာ မတ်လ ၈ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာသည်။

ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီး ရန်ကုန်မြစ်လယ်တွင်း၌ပင် ရှိနေစဉ် ဆိပ်ကမ်းမှ သင်္ဘောလေးတစ်စင်းသည် ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီး ရှိရာသို့ ဦးတည်ခုတ်မောင်းသွားသည်။ ထိုသင်္ဘောလေးပေါ်၌ ရန်ကုန်မြို့နီစီပယ် ကော်ပိုရေးရှင်းဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာရာဖီ၊ ဒေါက်တာပီ၊ ဂျေ-မေဟတာ၊ ဒေါက်တာ ဒူးဂဲ စသော အိန္ဒိယအမျိုးသားများနှင့်တကွ ဦးချစ်လှိုင်၊ ဦးပေါ်ထွန်း စသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ အပါအဝင် စုစုပေါင်း မြို့မျက်နှာဖုံး လူကြီး ၁၂ ဦးတို့ ပါသွားကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောကြီး တွင် ပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို သင်္ဘောကြီးကမ်းမကပ်ခင် ရှေ့ပြေးသွား ရောက်ကြိုနှင့်သောပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။ ရှေ့ပြေးပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပင်လယ် ကူးသင်္ဘောကြီးပေါ် တက်သွားကြသောအခါ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး မျှော်လင့် စောင့်စားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို တွေ့ကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကား ထိုအချိန် ကပင် အိန္ဒိယတစ်ပြည်လုံး၌သာမက ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံး၌ နာမည်ကျော်ကြား နေပြီဖြစ်သည့် အိန္ဒိယပြည်သူတို့၏ ဖခင်ကြီး မဟတ္တမဂန္တီ ဖြစ်လေသည်။

ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးသည် ဆိပ်ကမ်းသို့ တရွေ့ရွေ့ကပ်လာ သည်။ ဆိပ်ကမ်းကပ်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ‘မဟတ္တမဂန္တီ ကိရူး’ဟူသော တစ်ခဲနက်ဟစ်ကြွေးသံကြီးသည် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ဝိုက်၌ ပွင့်ထွက်သွားလှ မတတ် တုန်ဟည်းပဲ့တင်ထပ်သွားလေသည်။ ဆိပ်ကမ်းပေါ်မှ လူများထဲက သတင်းထောက်များနှင့် လူတချို့မှာ မဟတ္တမဂန္တီသင်္ဘောပေါ်က ဆင်း အလာကို မစောင့်နိုင်ဘဲ မဟတ္တမဂန္တီကိုကြည့်ရန် သင်္ဘောကြီး ဆိုက်ဆိုက် ချင်း သင်္ဘောကြီးပေါ် ခပ်သုတ်သုတ်တက်သွားကြသည်။ သို့သော်လည်း သူတို့သည် သင်္ဘောပေါ်၌ ဦးချစ်လှိုင်တို့လူစုကိုသာ မြင်ရပြီး မဟတ္တမ ဂန္တီကို မမြင်ရ ဖြစ်နေကြသည်။ ဘယ်မှာ မြင်မည်နည်း။ သူတို့က ပထမ ခန်း၊ ဒုတိယခန်းတို့၌ မဟတ္တမဂန္တီကို လိုက်ရှာနေကြသည်။ မဟတ္တမဂန္တီ၏ အကြောင်းကို သူတို့မသိကြ။ တစ်ခါက မီးရထားပေါ်တွင် လူတစ်ဦးက မဟတ္တမဂန္တီအား “ဘာဖြစ်လို့ တတိယတန်း စီးရသလဲ”ဟု မေးသောအခါ ဂန္တီက “စတုတ္ထတန်းမရှိလို့”ဟု ပြန်ဖြေဖူးသည်။

ယခုလည်း မဟတ္တမဂန္တီသည် တတိယတန်းခေါ် ကုန်းပတ်က

စီးလာ သည်။ 'မဟတ္တမဂန္ဓိ ကိရျေး'ဟူ၍ တစ်ခဲနက် ဟစ်အော်ကြွေးကြော် နေသော ကြွေးကြော်သံများကြားထဲကပင် ဂန္ဓိသည် သင်္ဘောပေါ်မှ ဆင်း လာသည်။ လက်ယာဘက်မှ မစ္စတာရာဖီကလည်းကောင်း၊ လက်ဝဲဘက်မှ ဦးချစ်လှိုင်နှင့် ဦးပေါ်ထွန်းတို့ကလည်းကောင်း ဝန်းရံလိုက်ပါလာကြသည်။ ဂန္ဓိသည် ဒိုတီခေါ် နံငယ်ပိုင်းကလေးကိုသာ ဝတ်ရုံထားသည်။ မျက်နှာက မူ ပြုံးလျက်။

ပုလိပ်များ သတင်းစာဆရာများ ဓာတ်ပုံဆရာများ ဂန္ဓိ၏ဘေးပတ် လည်၌ ဝိုင်းရံနေကြသည်။ လန်ဒန်အတ် ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီက ထိုရှုကွင်းကို ရုပ်ရှင်ရိုက်ယူသည်။

သင်္ဘောဆိပ်ရှိ ဧည့်ခံနေရာသို့ ရောက်လာသောအခါ ဂန္ဓိကို ပန်းကုံး စွပ်ကြသည်။ ထို့နောက် ကားဖြင့် ဘုရားလမ်းစိန်ရောင်ခြည် ဘုရားဝင်း အတွင်းရှိ ဒေါက်တာ ပီ-ဂျေ-မေဟတာ၏အိမ်သို့ ခေါ်သွားသည်။ ဒေါက်တာ ပီ-ဂျေ- မေဟတာသည် ဂန္ဓိကြီး၏ မိတ်ဟောင်း ဆွေဟောင်း ဖြစ်သည်။ ဂန္ဓိ၏ကား ဖြတ်မောင်းသွားသည့် လမ်းဘေးနှစ်ဖက်၌ အိန္ဒိယလူမျိုး လူထုပရိသတ်ကြီးသည် မကြုံစဖူး ထူးထူးခြားခြား ပြည့်ကျပ်နေလေသည်။ မြန်မာလူမျိုး ရဟန်း ရှင်လူ ပရိသတ်လည်း မနည်းပေ။ ဂန္ဓိ၏ကား ဖြတ်မောင်းသွားသော လမ်းတစ်လျှောက်၌ 'မဟတ္တမဂန္ဓိ ကိရျေး'ဟူသော ဟစ်အော်ကြွေးကြော်သံများမှာ ပေါ်ပြီးရင်းပေါ်လာရင်း ဖြစ်နေလေသည်။ အိန္ဒိယလူမျိုးတချို့မှာ အုတ်နံရံများပေါ် တက်ကြည့်သူကကြည့်၊ ဓာတ်တိုင် နှင့်အုန်းပင်များပေါ် တက်ကြည့်သူက ကြည့်နေကြသည်။ အိန္ဒိယအမျိုး သားတစ်ယောက်သည် အုန်းပင်ပေါ်ဖက်တက်သွားသည်။ အုန်းပင် အလယ်သို့ရောက်စဉ် ဂန္ဓိ၏ကားဖြတ်လာသဖြင့် ခြေထောက်နှစ်ဖက်ကို ချိတ်ပြီး လက်ခုပ်တီးလေသည်။ ထိုအခိုက် ခြေထောက်မထိန်းနိုင်တော့ဘဲ အောက်ဘက်လျှောက်ကျသွားသည်။ ကပျာကသီ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် အုန်းပင် ကို ဖက်ထားလိုက်သဖြင့် ကံကောင်းထောက်မသွားသည်။ သို့မဟုတ်ပါ က အုန်းပင်ပေါ်က တလိမ့်ခေါက်ကွေး လိမ့်ကျသွားနိုင်သည်။ တည်းခိုမည့် အိမ်သို့ရောက်လာသည့်တိုင်အောင် အိမ်ရှေ့တွင် 'ဂန္ဓိကိရျေး'ဟူသော ကြွေး ကြော်သံများ တော်တော်နှင့် စဲမသွားသဖြင့် အိမ်ရှင်က အနူးအညွတ်တောင်း

ပန်ယူရလေသည်။ ထိုအချိန်က ဂန္ဓိနှင့် သူ့ဇနီးလည်း ပါလာသည်။ သို့သော် လည်း ဂန္ဓိ၏ဇနီးသည်ဂန္ဓိနှင့်အတူ လူထုပရိသတ်ကြားထဲက ဖြတ်မသွားဘဲ ကားတစ်စီးနှင့် တစ်နေရာမှ ကွေပတ်ပြီး တည်းခိုမည့်နေအိမ်သို့ အရင်သွား နှင့်သည်။

ထိုနေ့၌ပင် ဖိုက်စကွဲယား ပန်းခြံ (ဗန္ဓုလပန်းခြံ)၌ ရန်ကုန်မြို့နီစီပယ် က ကြီးမှူး၍ မဟာတ္တမဂန္ဓိအတွက် ဂုဏ်ပြုဇည့်ခံပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ထိုဇည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲ၌ မြို့နီစီပယ်ကော်ပိုရေးရှင်းဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာရာဖီက ဥက္ကဋ္ဌ အဝတ်အစား ဝတ်ရုံလျက် မဟာတ္တမဂန္ဓိအား ဩဘာစာဖတ်ကြားဆက် သည်။ ဩဘာစာ ဖတ်ကြားပြီးသောအခါ ဆရာတော် ဦးနာဂိန္ဒက 'မဟာတ္တ မဂန္ဓိ အသက်ရှည်ပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ၊ ကြံတိုင်းအောင်ပါစေ'ဟု ကြွေးကြော် သည်ကို ပရိသတ်အားလုံးကလိုက်၍ ကြွေးကြော်ကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့နီ စီပယ်ကော်ပိုရေးရှင်းသမိုင်း၌ အစိုးရပိုင်းကမဟုတ်သော အရပ်သား တစ်ယောက်အား ထိုကဲ့သို့ ဂုဏ်ပြုခြင်းသည် ပထမဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည်။ မြို့နီစီပယ်ကော်ပိုရေးရှင်းဥက္ကဋ္ဌ ဆက်သော ဩဘာစာ၌ လွန်ခဲ့သည့် ၁၅ နှစ်အတွင်း ရန်ကုန်မြို့ကြီး အရှိန်အဟုန်နှင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာခြင်းကို ဂုဏ်ယူစွာ စကားစပ်ထားသည်။ ထိုအချက်ကို ပြန်ကြားသည့်အနေဖြင့် ဂန္ဓိက သူ၏မိန့်ခွန်း၌ "မြန်မာပြည်ရောက်လာတဲ့အခါတိုင်း ကျွန်ုပ် ဟိုဟိုသည်သည် လည်ပတ်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာအမျိုး သား အမျိုးသမီးများကို ကျွန်ုပ်ချစ်ခင်တယ်။ မိတ်ဆွေတို့ ဩဘာစာထဲမှာ မြန်မာလူမျိုးတွေဟာ စိတ်ကောင်းစေတနာရှိကြောင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းရှိကြောင်း ဖော်ပြထား တယ်။ မြန်မာလူမျိုးတွေ အတိုင်းထက်အလွန် စိတ်ကောင်းစေတနာ ရှိကြ တယ်ဆိုတာ ကျွန်ုပ်သိပါတယ်။ ရန်ကုန်မြို့ထဲက လမ်းတွေကို မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာမေဟတာနဲ့အတူ ကျွန်ုပ် လည်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ယခုတစ်ဖန် ထပ်လည်မယ်ဆိုရင်တော့ ရန်ကုန်မြို့ လမ်းကျယ်ကြီးတွေထဲမှာ မျက်စိ လည် လမ်းမမှားဘဲ နေမှာမဟုတ်ဘူး။ မိတ်ဆွေတို့ရဲ့ ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ လမ်းတွေမှာ ကားနဲ့ဖြတ်သွားရင်း နာရီပိုင်းအတွင်းလောက်မှာပဲ ရန်ကုန်မြို့ ကြီး ဘယ်လိုပြုပြင်ပြောင်းလဲနေတယ်ဆိုတာ ကျွန်ုပ်မြင်ပါတယ်။ မိတ်ဆွေ တို့ရဲ့ မြို့ပြတိုးတက်ပြောင်းလဲမှုဟာ တောကျေးလက်က မြန်မာလူမျိုး

တောင်သူလယ်သမားတွေရဲ့ တိုးတက်မှု ရောင်ပြန် အစစ်အမှန်ဖြစ်ပါစေလို့ ကျွန်ုပ်မျှော်လင့်ပါတယ်။ ကျွန်ုပ်အနေနဲ့ ဝန်ခံရမှာကတော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံက မြို့ကြီးပြကြီးများရဲ့ တိုးတက်မှုဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ တောင်သူလယ်သမားများရဲ့ တိုးတက်မှုအစစ်အမှန် လုံးဝမဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်”ဟု မိန့်ကြား သွားသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးများကလည်း ရွှေတိဂုံဘုရားတွင် မဟာတ္ထမဂန္ဓိအတွက် ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲကျင်းပပြုလုပ်ကြသည်။ ထိုဂုဏ်ပြုပွဲ၌ ဘုန်းတော်ကြီးများ သာမက လူပုဂ္ဂိုလ်များလည်း အများအပြား တက်ရောက်ကြသည်။ ဘုန်း တော်ကြီးများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များသည် နယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက် ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရာ၌ ဂန္ဓိထံမှ နည်းသစ်လမ်းသစ်များ ရယူလိုသည့် ဆန္ဒ ရှိနေကြသည်။ ထို့ပြင် ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ဂန္ဓိအား ဗုဒ္ဓကို ကြည် ညိုလေးစားသူ၊ ဗုဒ္ဓတရားကို ကျင့်သုံးလိုက်နာသူအဖြစ် မြင်ကြသည်။ တူညီသော ဦးတည်ချက်အတွက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှင့် လက်တွဲပြီး ကြိုးပမ်း ပြုလုပ်ပါက အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်စရာ များစွာရှိသည်ဟုလည်း ယုံကြည် ကြသည်။ ရွှေတိဂုံဘုရားတွင် စုဝေးရောက်ရှိလာကြသည့် ရာပေါင်းများစွာ သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကိုယ်စား ဦးပေါ်ထွန်းက မဟာတ္ထမဂန္ဓိသည် သူ၏မြင့်မြတ်သော ပုံစံနမူ နာဖြင့် အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးအတွက်လမ်းခင်းပေး ကြောင်း စသည်ဖြင့် ဂန္ဓိအား ဂုဏ်ပြုပြောကြားသွားလေသည်။

ထိုအခမ်းအနား၌ မဟာတ္ထမဂန္ဓိက ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များအား “မြန်မာ နိုင်ငံ၌ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကို ဘုန်းကြီးများ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုကြောင်း ကြားသိရတဲ့အတွက် တပည့်တော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်မိပါတယ်။ သို့ သော်လည်း နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲကို ခေါင်းဆောင်တဲ့အခါမှာ အရှင်ဘုရားများ ၏ ပခုံးပေါ်မှာ ကြီးလေးတဲ့တာဝန်ရှိနေပါတယ်။ တပည့်တော်အနေနဲ့ အရှင် ဘုရားများကို တောင်းပန်လျှောက်ထားလိုတာကတော့ အရှင်ဘုရားများဟာ သံသယကင်းလောက်အောင် ဖြူစင်သန့်ရှင်းမှုရှိရုံမျှသာမက ညစ်ကြေးကင်း စင်တဲ့ ဖြူစင်သန့်ရှင်းမှုနဲ့ ကြီးမားတဲ့ ပညာဉာဏ်ကိုလည်း ရောနှောပေါင်း စပ်ထားသင့်ပါတယ်။ တပည့်တော်တို့ဟာ အခု ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားရဲ့

အရိပ်အာဝါသအောက်မှာ ထိုင်နေကြတယ်။ တပည့်တော်တို့ကို အရိပ် အာဝါသပေးနေတဲ့ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားဟာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လှုပ်ရှား မှုမှန်သမျှကို လမ်းညွှန်ပေးနိုင်တော်မူပါစေ”ဟူ၍ လျှောက်ထား ပြောပြသွား လေသည်။

၈ ရက်နေ့ ညနေ ၆ နာရီတွင် ဗားကရာကျောင်းတိုက်တွင်း၌လည်း မဟာတ္ထမဂန္ဓိအတွက် ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ထိုဂုဏ်ပြုပွဲ သို့လည်း ရဟန်း သံဃာတော်များနှင့်တကွ မြန်မာလူမျိုး၊ အိန္ဒိယလူမျိုး အမြောက်အမြား တက်ရောက်လာကြရာ ကျောင်းမျက်နှာစာတစ်ခုလုံး ပြည့် ကျပ်သွားလေသည်။ ကိုးထပ်ကြီးဘုရားတောင်ဘက်၌ စင်မြင့်တစ်ခု ဆောက်လုပ်ထားသည်။ ၇ နာရီလောက်တွင် မဟာတ္ထမဂန္ဓိသည် ဒေါက်တာ ပီ-ဂျေ-မေဟတာနှင့်အတူ ကြွလာသည်။ စင်မြင့်ပေါ် ဂန္ဓိရောက်သောအခါ မြန်မာအသင်းချုပ်ကြီး၏ စက္ကရီတေရီ မောင်မောင်စုက ဂန္ဓိကို ပန်းကုံးစွပ် ကြိုဆိုသည်။ စင်မြင့်ပေါ်၌ ဂန္ဓိနှင့်အတူရှိနေကြသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဦးဝိမလဗုဒ္ဓိ(ဂန္ဓိဩဝါဒပေါင်းချုပ် ၁၉၂၉) ရေးသူ၊ ဦးနာဂတို့ ဖြစ်ကြပြီး လူပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးဘစိ၊ ဦးမြင့်၊ ရမ်းမြဲဦးမောင်မောင်၊ မောင်မောင်စုတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဗဟိုသံဃာ့အဖွဲ့ချုပ် ဩဝါဒခံမြန်မာအသင်းချုပ် (ဂျီ-စီ-ဘီ-အေ) စက္ကရီတေရီ မောင်မောင်စုက မဟာတ္ထမဂန္ဓိ မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်သည့် အတွက် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲမှာ သွေးထွက်သံယိုမရှိစေရဘဲ ဆောင်ရွက် ရေး၌ စိတ်အားထက်သန်စေဖို့ဖြစ်လာကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ၁၉၂၁ ခုနှစ် ကတည်းက မဟာတ္ထမဂန္ဓိတီထွင်သော နည်းစနစ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်လာ ခဲ့ကြောင်း၊ ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးပေးသည့်အခါ လက်မခံဘဲ ဥပဒေပြုအဖွဲ့ ကို သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြောင်း၊ သပိတ်မှောက်သည့်အတွက် သပိတ် ဂျီ-စီ-ဘီ-အေ ဟု အမည်တွင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးလက်အောက် ၌ တောင်သူလယ်သမားများမှာ အခွန်များစွာ ထမ်းဆောင်ရသည့်အတွက် အကြီးအကျယ် ဒုက္ခတွေ့နေကြရကြောင်း၊ ယခု မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့၌ တောင်ငူမြို့တွင် အစည်းအဝေးကျင်းပပြီး ဗြိတိသျှကုန်ပစ္စည်းများကို သပိတ်မှောက်ရန်နှင့် တိုင်းရင်းဖြစ် အဝတ်အထည်များကို ဝတ်ဆင်ရန်

ဆုံးဖြတ်မည်ဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောကြားသွားလေသည်။

ထို့နောက် မဟတ္တမဂန္ဓိက အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့် မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားသည်။ ဂန္ဓိ၏မိန့်ခွန်းကို ရမ်းမြဲဦးမောင်မောင်က မြန်မာဘာသာပြန်ပြောသည်။ မိန့်ခွန်းပြောနေစဉ် “စကားပြောတာ မကြားရဘူး။ အသံကျယ်ကျယ် ပြောနိုင်တဲ့လူကို ဘာသာပြန်ခိုင်းပါ” ဟူသော အသံတစ်သံ ဘုန်းကြီးပရိသတ်ထဲမှ ပေါ်လာသည်။ ဘယ်ဘုန်းကြီး၏ အသံလည်းဟု စုံစမ်းကြည့်သောအခါ သာဓုဆရာတော်၏ အသံဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ဤတွင် စကားပြန်အပြောင်းအလဲ လုပ်လိုက်ရလေသည်။ ရမ်းမြဲဦးမောင်မောင်အစား မောင်မောင်စုကဝင်ပြီး ဘာသာပြန်ပေးလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ မဟတ္တမဂန္ဓိ ယခုတစ်ခေါက်လာခြင်းမှာ တတိယအကြိမ်မြောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၀၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလက ပထမအကြိမ် လာရောက်ခဲ့သည်။ ပထမအကြိမ်လာရောက်စဉ်က ဂန္ဓိသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အချိန်ကြာကြာ မနေခဲ့ပေ။ သူ၏ ပထမအကြိမ် မြန်မာပြည်ခရီးအကြောင်းကို ဂန္ဓိသည် သူ၏ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် စကားစပ်ထားသည်။ ရွှေတိဂုံဘုရားနှင့် မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးများအကြောင်းကို ရေးသားထားသည့်အပြင် မြန်မာယောက်ျားများ ပျင်းရိပုံနှင့်မြန်မာမိန်းမများ လွတ်လပ်ပုံ သွက်လက်လှုပ်ရှားပုံကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ဘုံဆာသည် အိန္ဒိယမဟုတ်သလို၊ ရန်ကုန်လည်း မြန်မာပြည်မဟုတ်ကြောင်း တိုတောင်းလှသည့်အချိန်အတောအတွင်း တွေ့မြင်ခဲ့ရကြောင်း၊ အိန္ဒိယတွင် အိန္ဒိယလူမျိုးများသည် အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်များ၏ ကော်မရှင် အေးဂျင်းဖြစ်သကဲ့သို့ မြန်မာပြည်တွင် အိန္ဒိယလူမျိုးများသည် အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်များနှင့် ပူးပေါင်းပြီး မြန်မာများအား ကော်မရှင်အေးဂျင်းအဖြစ် ထားကြကြောင်းကိုလည်း မြန်မာပြည်ခရီး အတွေ့အကြုံအဖြစ် ရေးသားထားသည်။

ထို့နောက် ၁၃ နှစ်အကြာ ၁၉၁၅ ခုနှစ်တွင် မဟတ္တမဂန္ဓိသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဒုတိယအကြိမ် ရောက်လာပြန်သည်။ ဒုတိယအကြိမ်၌ မြန်မာပြည်တွင် မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့မှ ၂၆ ရက်နေ့အထိ နေသွားသည်။ ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာပြည်ခရီးအကြောင်းကိုလည်း ဂန္ဓိသည် သူ၏ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ ဂန္ဓိသည် ဒုတိယအကြိမ်တုန်းက

လည်း ကုန်းပတ်ခရီးသည်အဖြစ်ဖြင့်သာ ရန်ကုန်သို့လာခဲ့သည်။ သင်္ဘောပေါ်၌ ကုန်းပတ်ခရီးသည်များအား မျက်နှာလွှဲခဲပစ် လုပ်ထားသည်။ ရေချိုးခန်းများမှာ အလွန်တရာ ညစ်ပတ်ပြီး အိမ်သာများမှာ တစ်ချိန်လုံး နံစော်နေသည်။ ကျင်ငယ်ရေများ၊ အညစ်အကြေးရေများထဲက ဖြတ်ကျော်ပြီး အိမ်သာသို့ သွားရသည်။ ဂန္ဓိသည် သင်္ဘောအရာရှိချုပ်ထံ သွားရောက် အကြောင်းကြားသည်။ သို့သော်လည်း အကြောင်းထူးမလာပေ။ ကုန်းပတ်ပေါ်၌ ညစ်ပတ်ခြင်း၊ နံစော်ခြင်းများတွင် ထပ်ဖြည့်လိုက်သောအရာမှာ ကုန်းပတ်ခရီးသည်တို့၏ ပစ်စလက်ခတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကုန်းပတ်ခရီးသည်များသည် မိမိတို့ထိုင်နေသည့်နေရာ၌ပင် တံတွေးထွေးကြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို စားကြွင်းစားကျန်များဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမှိုက်သရိုက်များဖြင့်လည်းကောင်း ညစ်ညမ်းအောင် လုပ်ကြသည်။ ဆူညံနေကြသည်မှာလည်း တိတ်သည်ဟူ၍မရှိ။ လူတိုင်း ရသမျှနေရာကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားကြသည်။ ဝန်စည်စလယ် အထုပ်အပိုးများဖြင့် နေရာချဲ့ထားကြသည်။ ယင်းပတ်ဝန်းကျင်၌ နှစ်ရက်သုံးရက် ငရဲခံပြီး ဂန္ဓိသည် ရန်ကုန်လာခဲ့ရသည်။ ရန်ကုန်ရောက်သောအခါ သင်္ဘောကိုယ်စားလှယ်ထံ စာရေးပြီး တိုင်ကြားလိုက်လေသည်။ ထိုတိုင်ကြားစာကြောင့်လည်းကောင်း၊ သူ့မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာမေဟတာ၏ ကြိုးစားချက်ကြောင့်လည်းကောင်း အပြန်ခရီး၌ သင်္ဘောပေါ်တွင် အတော်အတန် အဆင်ပြေမှု ရရှိသွားလေသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဂန္ဓိသည် သူ့ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ၌ ရေးသားထားသည်။

ဒုတိယအကြိမ်ခရီးနှင့် ယခု တတိယအကြိမ်ခရီးမှာ ၁၄ နှစ်မျှ ခြားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ တတိယအကြိမ်လာရောက်ခြင်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ အငတ်ဘေးကြုံတွေ့နေကြသော အိန္ဒိယပြည်ရှိ သန်းပေါင်းများစွာသော ပြည်သူများအတွက် မြန်မာပြည်ရှိ ငွေရှင်ကြေးရှင် အိန္ဒိယအမျိုးသားများထံမှ ငွေအလှူခံလာခြင်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးများထံ ကျွန်ုပ်ပေးနိုင်သည့်အရာကို ပေးလိုသည့်အတွက် လာခြင်းဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယအမျိုးသားများထံသို့ကား အထူးအားဖြင့် ဂူဂျရာတီ လူမျိုးများထံသို့ကား အငတ်ဘေးတွေ့နေကြသည့် အိန္ဒိယပြည်သူ သန်းပေါင်းများစွာအတွက် အလှူလာခံခြင်း

ဖြစ်၏ဟူ၍ ဂန္ဓိက ထုတ်ဖော်ပြောပြသည်။

ဂန္ဓိသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ နှစ်ပတ်လောက်နေထိုင်သွားသည်။ ထိုအချိန် အတွင်း မန္တလေး၊ တောင်ငူ၊ ပျဉ်းမနား၊ ပျော်ဘွယ်၊ ပေါင်းတည်၊ ပြည်၊ မော်လမြိုင် စသောမြို့ကြီးများသို့ လှည့်လည်သွားရောက်ခဲ့သည်။ ရောက် ရာဒေသများ၌ ဂန္ဓိအား တစ်ခဲနက် ဧည့်ခံကြိုဆိုကြသည်။ အိန္ဒိယမြန်မာ လူထုပရိသတ်ကို မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားသည့်အခါ၌ ဂန္ဓိ၏ မိန့်ခွန်းကို စကား ပြန်များက ဘာသာပြန် ပြောပေးကြသည်။ ပေါင်းတည်မြို့တွင် စကားပြန် ကောင်းကောင်းမရှိသဖြင့် ဂန္ဓိ၏မိန့်ခွန်း မြန်မာပြန်ကို ပရိသတ်များအား ကြိုတင်ဝေငှထားရသည်။ မန္တလေးမြို့၌ကား ဟိန္ဒူစတန်နိဘာသာဖြင့် ဂန္ဓိပြောသောအခါ မိန့်ခွန်းကို မွတ်စလင်တစ်ယောက်က မြန်မာလိုကျမ်း ကျမ်းကျင်ကျင် ဘာသာပြန်ပေးသဖြင့် ဂန္ဓိပင်လျှင် အထူးတလည် သဘော ကျသွားသည်။

ရန်ကုန်မြို့မှ မော်လမြိုင်သို့ မီးရထားဖြင့်သွားစဉ် ညဉ့်အချိန်မတော် ၌ပင် မီးရထားဆိုက်ရာ ဘူတာရုံများ၌ လူပေါင်းများစွာတို့သည် ဂန္ဓိကို လာကြည့်ကြသည်။ ဂန္ဓိရောက်ရာမြို့ကြီးများ၌ ကျင်းပသည့် အစည်းအဝေး ပွဲများတွင် တောက်ပသစ်လွင်သော အဝတ်အစားဝတ်ထားကြသည့် မြန်မာ မိန်းမ ယောက်ျား ပရိသတ် ပြည့်ကျပ်နေသည်။ မော်လမြိုင်မြို့၌ ပတ်ဝန်းကျင် အနီးအနားမှ တောင်သူလယ်သမား ၅၀၀၀ ကျော်တို့သည် ဂန္ဓိ၏တရားကို လာရောက်နားထောင်ကြသည်။ သထုံမြို့တွင် မြန်မာလူမျိုးထောင်ပေါင်း များစွာတို့သည် ဂန္ဓိထံ လာပြီး ဂါရဝပြုကြသည်။ ပေါင်းတည်မြို့၌ ဂန္ဓိအား ဆက်သသော ဩဘာစာ၌ ဟိန္ဒူလူမျိုးများနှင့် မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ခရီး ဝေးစွာနေကြသော်လည်း အမျိုးအနွယ်တစ်ခုတည်းက ဆင်းသက်လာကြသူ များ ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမူကား “အိန္ဒိယပြည်မှ သကျသာကီဝင်မျိုးနွယ် ဘုရင် အဘိရာဇာသည် ပထမတကောင်း ပြည်ကို တည်ထောင်သော ကြောင့် ဖြစ်သည်”ဟူ၍ ရေးပြီး အိန္ဒိယလူမျိုးများနှင့် မြန်မာလူမျိုးများ မူလပင်မ အမျိုးအနွယ်တစ်ခုတည်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဂန္ဓိလာရောက်ချိန်၌ မြန်မာစာနယ်ဇင်းများက ဂန္ဓိ၏ မြန်မာပြည်ခရီးကို ကြိုဆိုရင်း ဂန္ဓိအကြောင်းကို ရေးသားဖော်ပြကြသည်။

ဒီးဒုတ်ဂျာနယ် စသည်တို့တွင် ကာတွန်းဖြင့် ဖော်ပြကြသည်။ ထိုစာနယ်ဇင်းများထဲက သူရိယသတင်းစာ(၇-၃-၂၉)ခေါင်းကြီးပိုင်းမှာမူ 'ချီးမွမ်းခြေကျောက်' သဘောမျိုးရောက်သွားသည်။ "ဂန္ဓိလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး မြန်မာပြည်သို့ လာရောက်ရာတွင် မြန်မာလူမျိုးတို့ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ကြိုဆိုဧည့်ခံကြခြင်းမှာ ဝမ်းသာဖွယ်ကောင်းကြောင်း၊ သို့သော်လည်း ခွဲရေးတွဲရေးကိစ္စမှာ မြန်မာလူမျိုးတို့နှင့်သာ လုံးဝပတ်သက်နေသဖြင့် အိန္ဒိယလူမျိုးတို့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းကို အလျဉ်းမလိုလားအပ်ကြောင်း၊ မစ္စတာ ဂန္ဓိသည် ပညာအမြော်အမြင်ရှိသူဖြစ်၍ ခွဲရေးတွဲရေးကိစ္စတွင် တစ်စုံတစ်ရာဝင်ရောက် စွက်ဖက်လိမ့်မည်မထင်ကြောင်း" စသည်ဖြင့် ထိုခေါင်းကြီးတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအချိန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိန္ဒိယနှင့် ခွဲရေးတွဲရေး ပြဿနာပေါ်ပေါက်နေချိန်ဖြစ်သည်။ သူရိယသတင်းစာသည် ခွဲရေးသမား ၂၁ ဦးပါတီ၏ ဩဇာခံဖြစ်၍ ထိုကဲ့သို့ ရေးသားဖော်ပြသည်မှာ အဆန်းမဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် ဂန္ဓိသည် သူရိယသတင်းစာ ထင်သလို မဟုတ်ပေ။ တွဲရေးသမားများကိုမူ အားပေးသွားသည်။ ဂန္ဓိ၏ မြန်မာပြည်ခရီးသည် တွဲရေးသမားများအား အားရှိစေခဲ့သည်ဟူ၍ (Report on the Administration of Burma for 1928-1929) ၌ ဖော်ပြထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ ရောက်ရာအရပ်၌ ဂန္ဓိမြွက်ကြားသော မိန့်ခွန်းများ၏ အဓိကအကြောင်းအရာများမှာ 'အဟိံသာတရား' နှင့် 'တိုင်းရင်းဖြစ် အဝတ်အထည် သုံးစွဲရေး' ဖြစ်သည်။ တောင်ငူ၊ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်တို့၌ မြွက်ကြားသော မိန့်ခွန်းများထဲတွင် ဂန္ဓိသည် 'အဟိံသာတရား' နှင့် ပတ်သက်၍ အကြမ်းမဖက်ခြင်းတည်းဟူသော အဟိံသာတရားသည် ကမ္ဘာပေါ်၌ အရှိန်အဟုန်အကြီးမားဆုံး အင်အားတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း၊ နေအစင်းတစ်သန်းစုထားသည်ထက်ပင် ကြီးကျယ်ကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော သင်တို့သည် ဗုဒ္ဓဟောကြားထားသော အဟိံသာတရားကို လိုက်နာသင့်ကြောင်း၊ ကမ္ဘာလောက၏ အကြီးမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဟောကြားညွှန်ပြထားသော အဟိံသာတရား သင်တို့တွင် ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ အဟိံသာတရားသည် လူတွေတန်ဖိုး အလွန်ထားသော စိန်ကျောက်ရတနာထက် ကြီးကျယ်ကြောင်း၊ သင်တို့ လိမ်လိမ်မာမာအသုံးချတတ်ပါက အဟိံသာ

တရားသည် သင်တို့၏ ကယ်တင်ရှင် ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောကြားသွားသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ နိုင်ငံဖြစ်သော မြန်မာပြည်၌ ‘အဟိ’ သာတရား’ ဟောကြားရာတွင် ဂန္ဓိသည် ပိုပြီး သွက်လက်နေပုံရသည်။ ဂန္ဓိ၏ အဟိသာတရား’သည် မြန်မာပြည်၌ ပိုပြီး ကြွတက်လာသည်။

ဂန္ဓိ၏ မိန့်ခွန်းများထဲက ဒုတိယအဓိကအကြောင်းအရာမှာ ‘တိုင်းရင်းဖြစ် အထည်သုံးစွဲရေး’ ဖြစ်သည်။ ပြည်မြို့၌ မြွက်ကြားသော မိန့်ခွန်းထဲတွင် ဂန္ဓိသည် “ပြည်မြို့ကိုအလာ ကျွန်ုပ်ရက်ကန်းရွာ (ရွှေတောင်)ကို ဖြတ်လာရတယ်။ အဲဒီနေရာက ရက်ကန်းစင်တွေဟာ နိုင်ငံခြားချည်မျှင် နဲ့ချည် ရက်နေကြတဲ့အတွက် တောင်သူလယ်သမားလောကနဲ့ ဘယ်လိုမှ အဆက်အသွယ်မရှိသလို ဖြစ်နေတယ်။ ရက်ကန်းသမားများဟာ မျိုးချစ်စိတ်နဲ့ အထည်ရက်နေကြခြင်းမဟုတ်ဘဲ တစ်နေ့ ငါးမူးတစ်ကျပ်ရတဲ့ အတွက် ရက်နေကြခြင်း ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံခြားဖြစ်ချည်များကိုချည် အားကိုးနေပါက ရက်ကန်းသမားများဟာ ကျေးရွာဘဝနဲ့ အဆက်ပြတ်သွားမည့်အပြင် ရက်ကန်းအတတ်ပညာလည်း တဖြည်းဖြည်း တိမ်ကောပျောက်ကွယ်သွားလိမ့်မယ်...” စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ “ရန်ကုန်မြို့ လူထုအစည်းအဝေးတစ်ခု၌ ‘တကယ်လို့ သင်တို့ နိုင်ငံခြားအထည်အလိပ်ကို တင်သွင်းရင် သင်တို့လက်နဲ့ အလုပ်လုပ်ရတဲ့၊ သင်တို့ကိုယ့်အဝတ်အထည်ကို ကိုယ်ရက်ရတဲ့ တာဝန်ဝတ္တရားကို ငြင်းပယ်ရာ ရောက်သွားလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို လုပ်တာဟာ သင်တို့လက်နှစ်ဖက်ကို ဖြတ်ပစ်လိုက်တာနဲ့ ဘာမှ မထူးဘူး” စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လက်ရက်ကန်းနှင့် တိုင်းရင်းဖြစ် အထည်သုံးစွဲရေးကို ထည့်သွင်းပြောပြသွားလေသည်။

ထို့ပြင် ဂန္ဓိသည် သူ၏မိန့်ခွန်းများ၌ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ လူနေမှုစနစ်နှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်တချို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းပြောပြသွားသည်။ အရက်နှင့်ဆေးလိပ်ရှောင်ကြဉ်ရန်အတွက်မူ ဂန္ဓိသည် အပြင်းအထန် သတိပေးသွားလေသည်။ မြန်မာအမျိုးသမီးများအား “သင်တို့ဟာ အခုခေတ် ကမ္ဘာပေါ်မှာ တခြားတိုင်းပြည်တွေက ဘယ်အမျိုးသမီးများမှ မရရှိတဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ရရှိနေကြတယ်။ သင်တို့ဟာ သင်တို့ရဲ့တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများအတွက် နာမည်ကျော်ကြားနေသူတွေ ဖြစ်ကြ

တယ်။ သင်တို့ နိုင်ငံခြားဖြစ် အထည်ကို တပ်မက်ခုံမင်ခြင်း ရှိပါက သင်တို့ ကိုယ့်ဘဝကို တော်လှန်ပစ်လိုက်သလို ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ ဆေးလိပ် မသောက်တဲ့ မိန်းမ ယောက်ျားရယ်လို့ တစ်ယောက်မှ ကျွန်ုပ် မတွေ့ခဲ့ရဘူး။ လှပတဲ့ မြန်မာအမျိုးသမီးတွေ ဆေးလိပ်သောက်တဲ့အတွက် အလှပျက်နေ တာ တွေ့ရတော့ ကျွန်ုပ်အများကြီး အံ့ဩသွားမိတယ်” စသည်ဖြင့် မြန်မာ အမျိုးသမီးများအား ရည်ညွှန်းပြောဆိုသွားလေသည်။

ရန်ကုန်မြို့၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော အစည်းအဝေးတစ်ခု၌ မဟာတ္ထမ ဂန္ဓိသည် “မြန်မာလူမျိုးတို့အား အကြံဉာဏ်ပေးသွားစမ်းပါလို့ သင်တို့က ကျွန်ုပ်ကို တောင်းပန်ကြတယ်။ သင်တို့ကို အကြံဉာဏ်ပေးနိုင်လောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ကျွန်ုပ် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မယူဆပါဘူး။ သင်တို့ရဲ့ အစဉ်အလာ ကို ကျွန်ုပ်သိတာဟာ ဘာမှ မပြောပလောက်ဘူး။ သင်တို့ရဲ့လက်ရှိပြဿနာ များကို လေ့လာမှုက ပိုပြီးတော့တောင် နည်းနေသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ သင်တို့ အပေါ်မှာ ထားရှိတဲ့ ကျွန်ုပ်ရဲ့ ချစ်ခင်စိတ်ကတော့ အတိုင်းအဆမရှိပါဘူး။ သင်တို့ကို လက်ခံနေရာပေးဖို့ ကျွန်ုပ်ရဲ့နှလုံးသားပွင့်နေပါတယ်။ ခေါ်ဖို့က သင်တို့ရဲ့တာဝန်ပါ။ အဲဒီခေါ်သံဟာ ဘယ်တော့မှ အချည်းနှီး မဖြစ်ပါဘူး” ဟူ၍ ပြောကြားသွားလေသည်။

မြန်မာအသင်းချုပ် စက္ကရီတေရီက ဂန္ဓိအား မြန်မာပြည်မှာရှိသည့် အိန္ဒိယလူမျိုး ဓနရှင်တို့သည် ဥရောပနယ်ချဲ့တို့အား အကူအညီပေးနေကြ ကြောင်း၊ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ လှုပ်ရှားမှုများကို မသိကျိုးကျွန် ပြု လုပ်နေကြကြောင်း၊ တိုင်တန်းပြောပြသောအခါ ဂန္ဓိက “အိန္ဒိယမှာတောင် မှ တိုင်းပြည်၏ ထမင်းစားပြီး တိုင်းပြည်ကို သစ္စာဖောက်နေကြတဲ့ အိန္ဒိယ လူမျိုးတချို့ရှိကြောင်း၊ အိန္ဒိယလူမျိုးတချို့က အခုပြောသလို သဘောထား တဲ့အတွက် အိန္ဒိယနိုင်ငံကို အထင်မလွဲသင့်ကြောင်း” ပြန်လည်ပြောပြသွား လေသည်။

မဟာတ္ထမဂန္ဓိ အိန္ဒိယပြန်သွားပြီး နှစ်ပေါင်း ၁၈ နှစ်ကြာသွားသည်။ ထိုအချိန်အတွင်း ကမ္ဘာကြီးသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရ

သည်။ အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာတို့သည် လွတ်လပ်ရေးတံခါးသို့ ချဉ်းကပ်လာကြသည်။ သို့သော်လည်း ၁၉-၇-၄၇ နေ့၌ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် လွတ်လပ်ရေးတံခါးဝအရောက်တွင် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း ခံသွားရလေသည်။

မြန်မာလူမျိုးများအပေါ် သံယောဇဉ်ထားသည့်အတိုင်း မဟာတ္ထမဂန္ဓိသည် မြန်မာနိုင်ငံက သတင်းကို အမြဲနားစွင့်နေလေရာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့၏ လုပ်ကြံခံရမှုသတင်းသည် ထိုနေ့ နေ့ချင်းပင် သူ့ထံရောက်သွားသည်။ ထိုအခါ ဂန္ဓိသည် အကြီးအကျယ် တုန်လှုပ်ထိခိုက်သွားသည်။ နောက်တစ်နေ့ (၂၀-၇-၄၇) သူ၏ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုပွဲ၌ ဂန္ဓိက ဤသို့ ဆုတောင်းပတ္တနာစကား မြွက်ကြားလေသည်။

“မြန်မာနိုင်ငံလည်း အိန္ဒိယကဲ့သို့ လွတ်လပ်ရေး ရတော့မည်။ မြန်မာနိုင်ငံခေါင်းဆောင် ဂျင်နရယ်အောင်ဆန်းသည် ခေတ်သစ် မြန်မာနိုင်ငံကို မွေးဖွားသူဖြစ်ပြီးလျှင် မြန်မာနိုင်ငံကို လွတ်လပ်ရေးတံခါးဝ၌ ထားပစ်ခဲ့သည်။ ဂျင်နရယ်အောင်ဆန်းသည် သူရဲကောင်းလှလင်ဖြစ်သည်။ သူ့ကြောင့် ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး ရတော့မည်။ လက်နက်ကိုင်တစ်စုက သူနှင့်သူ့ရဲဘော်လေးဦးကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်လိုက်သည်။ ယင်းမှာ သေးငယ်သည့်အဖြစ်အပျက်မဟုတ်ပေ။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျွန်ုပ်တို့ နှင့် ဘယ်လောက်ပင် ဝေးဝေး၊ ယင်းအဖြစ်အပျက်သည် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်ပင် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ယင်းအဖြစ်အပျက်မျိုး ဖြစ်ပျက်နေခဲ့သော် ကမ္ဘာကြီး၏ အခြေအနေ ဘယ်လိုဖြစ်သွားမည်နည်း။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျွန်ုပ် အတော်ကြာအောင် နေခဲ့ဖူးသည်။ ရန်ကုန် မန္တလေး စသော မြို့များအားလုံးလိုလို ကျွန်ုပ်ရောက်ဖူးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားသည့် နိုင်ငံဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့သည် များသောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားသည့်နိုင်ငံ၌ ဘာကြောင့် ယခုလိုသွေးထွက်သံယိုအဖြစ်မျိုး ပေါ်ပေါက်လာရသနည်း။ လွတ်လပ်ရေး တံခါးဝ၌ ခြေချနေစဉ် ယခုလိုဖြစ်ရသည်မှာ အလွန်တရာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသည်။

“အိန္ဒိယသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပျက်သော ယင်းအဖြစ်အပျက်မှ

သင်ခန်းစာယူလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ် မျှော်လင့်သည်။ အကြောင်းမူကား ယင်းအဖြစ်အပျက်သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက်မျှသာမက၊ အာရှတိုက်တစ်ခုလုံးအတွက်၊ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးအတွက် ကြေကွဲဝမ်းနည်းဖွယ် အဖြစ်ဆိုးတစ်ရပ်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဘုရားသခင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ကဲ့သို့ပင် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဗျာများနေသော မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့အား ယခုလို ပူဆွေးဒုက္ခရောက်နေချိန်၌ နှစ်သိမ့်မှုပေးပါစေရန်လည်းကောင်း၊ ကွယ်လွန်သူခေါင်းဆောင်များ၏ မိသားစုများအား သောက ပရိဒေဝ ခံနိုင်စွမ်း ရှိအောင် စွမ်းရည်သတ္တိပေးပါစေဟူ၍လည်းကောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ဆုတောင်းပတ္တနာ ပြုလိုက်ပါသည်။”

မဟာတ္တမဂန္ဓိက သူ့အမိနိုင်ငံအား မြန်မာနိုင်ငံမှ သင်ခန်းစာယူရန် သတိပေးလေသည်။ သို့သော် သူ့အမိနိုင်ငံ အိန္ဒိယသည် သူ့သတိပေးသည်ကို မနာယူပေ။ ၆ လသာ ခြားသည်။ အိန္ဒိယ၌လည်း အလားတူ လုပ်ကြံမှုကြီး ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ယင်းလုပ်ကြံမှုကြီး၌ ဂန္ဓိကိုယ်တိုင် သားကောင်ဖြစ်သွားရရှာသည်။ ‘အဟိံသာ’တရားကို အာပေါက်မတတ် ဟောကြားနေသော သူတော်မြတ်သည် ‘ဟိံသာ’လက်နက်ဖြင့် အသက်ထွက်သွားရရှာသည်။ ဆီမီးတိုင်ကြီး ငြိမ်းသွားလေပြီ။ သို့သော်လည်း ဆီမီးရောင်ကား ထွန်းပြောင်တောက်ပနေဆဲ။

ကွယ်လွန်သူ မဟာတ္တမဂန္ဓိပိုင် ပစ္စည်းများကို ဂန္ဓိပြတိုက်တွင် ပြထားသည်။ မျက်မှန်၊ ခုံဖိနပ်၊ ချည်ငင်သည့်ရစ် စသော ပစ္စည်းလေးငါးခုထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် လက်ဆောင်ပေးထားသော ရှမ်းခမောက်လည်း ပါသည်။ မြန်မာခမောက်ကို ရှားရှားပါးပါး မိမိပိုင်ပစ္စည်းထဲတွင် အမြတ်တနိုး ထည့်သွင်းသိမ်းဆည်းထားခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် မဟာတ္တမဂန္ဓိထားသော စေတနာ၏ အမှတ်လက္ခဏာပင် ဖြစ်လေသည်။

နေရူးနှင့် မြန်မာပြည်

၁၉၃၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၇ ရက်နေ့မနက် ဝေလီဝေလင်းအချိန်ကပင် ဆိပ်ကမ်းတွင် ပရိသတ် တဖွဲဖွဲရောက်နေသည်။ ၆ နာရီသာသာလောက်ရှိ သောအခါ လူထုပရိသတ်ကြီးသည် မကြုံစဖူး အထူးပင် များပြားလာ သည်ဖြစ်၍ ပုလိပ်တို့က အထူးသတိထား၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နေရ သည်။ လူထုပရိသတ်ကြီးသည် ထိုနေ့ နံနက်ခင်းတွင် ဆိုက်ရောက်လာ မည့် အထူးဧည့်သည်တော်တစ်ဦးကို လာရောက်ကြိုဆိုနေကြခြင်း ဖြစ် သည်။ လူထုပရိသတ် မျှော်လင့်စောင့်စားနေသော အထူးဧည့်သည်တော် ကား ကာလကတ္တားမှ ထွက်လာသည့် အက်ကမာ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော ကြီးနှင့်ပါလာသော အိန္ဒိယပြည် ကွန်ဂရက်ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ပဏ္ဍိတ်ဂျဝါဟလာ နေရူး ဖြစ်လေသည်။ နံနက် ၆ နာရီခွဲအချိန်၌ သင်္ဘောကြီးသည် ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း ကပ်လာသည်။ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်း မကပ်မီ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့်နှင့် အိန္ဒိယအမျိုးသား နှစ်ဦးသည် ဆိပ်ကမ်းဘက်ဆိုင်ရာ အထူး မီးသင်္ဘောဖြင့် ပဏ္ဍိတ်နေရူးကို သွားရောက်ကြိုဆိုကြသည်။ ပဏ္ဍိတ်နေရူး ဆိပ်ကမ်းတက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် 'နေရူး ကီဂျေး'ဟူသော တစ်ခဲနက် ကြွေးကြော်သံကြီးသည် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင်၌ ပဲ့တင်ထပ်သွားလေသည်။ ထိုအချိန်က ပဏ္ဍိတ်နေရူး၏ အသက်မှာ ၄၈ နှစ်မျှသာ ရှိသေးသည်။ သူနှင့်သူ့သမီး အင်ဒီရာလည်း ပါလာသည်။ အင်ဒီရာလည်း အသက် ၂၀

မျှသာ ရှိသေးသည်။ အိန္ဒိယလူထုက ပဏ္ဍိတ်နေရူးအား ပန်းကုံးများ တစ်ကုံး ပြီးတစ်ကုံး စွပ်နေကြသဖြင့် ပဏ္ဍိတ်နေရူးကလက်ကာပြပြီး တောင်းပန်ထားရ လေသည်။ ပဏ္ဍိတ်နေရူးသားအဖကို ကားဖြင့် တင်ခေါ်သွားကြသည်။ ပဏ္ဍိတ်နေရူးက အမိုးဖွင့်ကားပေါ်တွင် မတ်တတ်ရပ်လိုက်ပါလာပြီး သမီးအင်ဒီရာက သူ့ဖခင်ဘေးတွင် ထိုင်လျက် လိုက်ပါလာသည်။ ကား ကို တဖြည်းဖြည်းမောင်းလာရာ ကားဘေးမှ အိန္ဒိယအမျိုးသားလူထု ပရိသတ်ကြီးက ဝန်းရံလိုက်ပါလာကြသည်။ ကားပေါ်၌ကား ပန်းကုံးများမှာ တောင်ပုံရာပုံ ဖြစ်နေလေသည်။ ပဏ္ဍိတ်နေရူးတင်ဆောင်လာသည့်ကား မောင်းသွားရာ လမ်းတစ်လျှောက်၌ လူထုပရိသတ်ကြီးသည် အထူးပင် စည်ကားနေလေသည်။ ဘုရင်ခံချုပ် ကြွရောက်စဉ်ကထက်ပင် လူထု ပရိသတ် စည်ကား များပြားသည်ဟူ၍ နောက်တစ်နေ့ထုတ် သတင်းစာများ က ရေးသားဖော်ပြကြသည်။

နေရူးကို တင်ဆောင်လာသောကားသည် ပန်းဆိုးတန်းမှ တက်လာ ပြီးလျှင် ကုန်သည်လမ်းကို ဖြတ်လျက် မဂိုလမ်းသို့သွားသည်။ ထိုမှတစ် ဆင့် ဒါလဟိုဇီလမ်းတစ်လျှောက် သွားလျက် ကော်မရှင်နာ ဘုရားလမ်းကို ချိုးဝင်ပြီးလျှင် ဒေးဆိုင်၏အိမ်သို့ သွားသည်။

နေရူး၏ ကားရောက်ရာ လမ်းများ၌ ပုရွက်ဆိတ်တွင်းထဲမှ ထွက် လာသော ပုရွက်ဆိတ်များကဲ့သို့ ပရိသတ်လူထုသည် ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ ဖြစ်နေကြသည်။ ပုလိပ်များလည်း မထိန်းနိုင်ကြတော့ပေ။ လူထုပရိသတ် ကြီးကို ထိန်းရန် တာဝန်ကျသည့် ပုလိပ်များသည်ပင် လမ်းဘေးလွင့်စဉ် ထွက်သွားကြရလေသည်။ အပျော်တမ်းရဲတပ်သားများကလည်း ဘင်ခရာ များ တီးမှုတ်လိုက်လာကြသည်။ လမ်းတိုင်းလမ်းတိုင်း၌ 'နေရူးကီဂျေး'ဟူ သော ကြွေးကြော်သံကြီးများမှာလည်း နားပွင့်လှမတတ် တုန်ဟည်း ပဲ့တင်ထပ်သွားကြလေသည်။ ပုလိပ်ကို ကူညီထိန်းပေးကြသည့် အပျော် တမ်းတပ်သားများမှာလည်း ပရိသတ်အင်အားကြီးမားလှသဖြင့် ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရ ဖြစ်သွားကြပြီးလျှင် အပျော်တမ်းတပ်သားများထဲမှ အချို့ပင် ဒဏ်ရာ အနာတရ ဖြစ်သွားကြလေသည်။

ထိုနေ့ညနေတွင် ရန်ကုန်မြို့နီစီပယ်ကော်ပိုရေးရှင်း၏ ဧည့်ခံပွဲရှိ

သဖြင့် ပဏ္ဍိတ်နေရူးသည် သူ့သမီးနှင့်အတူ ၄ နာရီခွဲလောက်တွင် မြို့တော်ခန်းမသို့ ကားဖြင့် ရောက်လာသည်။ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့်လည်း ဧည့်သည်တော်များနှင့်အတူ ပါလာသည်။ ခန်းမမှာ လူ ၈၀၀ အတွက်သာ လက်မှတ်ထုတ်ပေးသော်လည်း လူ ၆၀၀၀ ခန့် ဝင်ခွင့်လက်မှတ် လာတောင်းကြသည်။

ပဏ္ဍိတ်နေရူး ရောက်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဝင်ခွင့်မရသဖြင့် အပြင်က စောင့်ဆိုင်းနေကြသော ထောင်ပေါင်းများစွာသော လူထုပရိသတ်ကြီးက သောင်းသောင်းဖြဖြ ဟစ်ကြွေးသြဘာပေး၍ ကြိုဆိုကြသည်။

မြို့နီစီပယ်မင်းကြီးဦးဆက်၊ စက္ကရီတေရီ ဦးစိုးညွန့်၊ ဧည့်ခံကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော မြို့တော်ဝန် ဒေါက်တာ မာရေး၊ မြို့နီစီပယ်လူကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးဘကလေး၊ ဦးဘစိုး၊ မစ္စတာဖရီလင်း၊ မစ္စတာရာဖီတို့က ပဏ္ဍိတ်နေရူးအား ခရီးဦးကြိုဆိုပြီးလျှင် ခန်းမတွင်းသို့ ခေါ်လာရာ ပရိသတ်ကြီးက လက်ခုပ်တီး၍ သြဘာပေးကြလေသည်။

မြို့တော်ဝန် ဒေါက်တာမာရေးက ပဏ္ဍိတ်နေရူးအား ဆက်သမည့် ငွေကြုတ်နှင့်ထည့်ထားသော သြဘာစာကို ဖတ်ကြားသည်။ သြဘာစာ ဖတ်ကြားနေစဉ် ခဏ၌ ဧည့်ခံပွဲသို့ ကြွရောက်လာကြသော မြို့နီစီပယ်လူကြီးများနှင့်တကွ ပရိသတ်အားလုံးက မတ်တတ်ရပ်နေကြသည်။ သြဘာစာ ဖတ်ပြီးသွားသောအခါ ပရိသတ်အားလုံးက သြဘာပေးကြသည်။ သြဘာစာတွင် “အိန္ဒိယပြည်နှင့် ခွဲခွာရေးလုပ်ပြီး မကြာမီ ယခုလို မြန်မာပြည်ကို မိတ်ဆွေကြီးအနေနှင့် လာရောက်ခြင်းသည် အိန္ဒိယပြည်သူပြည်သားများထံမှ ချစ်ခင်ရင်းနှီးလျက်ရှိကြောင်း သတင်းကောင်းဆောင်ကြဉ်းလာသည်ဟုပင် ထင်မှတ်ကြောင်း၊ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးအတွက် ကိုယ်ကျိုးမကြည့်ဘဲ ဆောင်ရွက်နေသော မိတ်ဆွေကြီး၏ ကြိုးပမ်းချက်ကို တစ်ကမ္ဘာလုံးက အလေးဂရုပြုနေကြောင်း၊ ယခုကဲ့သို့ တစ်ကမ္ဘာလုံးက ဂရုပြုနေကြခြင်းမှာ မိတ်ဆွေကြီး၏ ကြိုးပမ်းချက်များ၌ ထက်သန်သော စိတ်ဓာတ်၊ ပညာဉာဏ်အမြော်အမြင်၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတို့၏ ဂုဏ်အင်္ဂါများရှိနေသည့်အတွက် ဖြစ်ကြောင်း၊ မြန်မာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည် ခွဲလိုက်သော်လည်း

နှစ်ပြည်ထောင်၏ ဆက်သွယ်ရေးသည် ကာလကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ ပိုပြီးခိုင်မာလာလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း” စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထားလေသည်။

ဩဘာစကို ဖတ်ပြီး ဒေါက်တာမာရေးက နေရူးအား ဩဘာစာ ဆက်သလိုက်သောအခါ နေရူးက ဩဘာစာကို ပြန်ကြားသည့်အနေဖြင့် မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားလေသည်။

သူ၏ပြန်ကြားချက်၌ “ရန်ကုန်မြို့တော်သူမြို့တော်သားတို့၏ ကိုယ်စား မိမိအား ယခုလို ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုသည့်အတွက် ရန်ကုန်မြို့နီစီပယ်အဖွဲ့အား အထူးကျေးဇူးတင်ကြောင်း၊ အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာတို့ ခွဲလိုက်သော်လည်း တစ်ပြည်နှင့်တစ်ပြည် စိတ်ဓာတ်အရ ကွဲကွာသွားမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ မိမိအား ယခုလို ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်စွာ ပြုစုခြင်းမှာ မိမိပါဝင်သည့် ကွန်ဂရက် အဖွဲ့ကြီးအပေါ် စေတနာထားရာရောက်ကြောင်း၊ ဩဘာစာထဲတွင် အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာပြည်ခွဲပြီးလျှင် ပြီးချင်း ယခုလို မိမိမြန်မာပြည်ကို လာရောက်ခြင်းမှာ အိန္ဒိယပြည်သူပြည်သားတို့က မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့အပေါ် စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်းပြုသည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် လာရောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားရာ အမှန်ပင် မိမိနှင့်တကွ အိန္ဒိယပြည်သူတို့မှာ မြန်မာများအပေါ် စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်း အမြဲထားကြောင်း၊ လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်ခန့်လောက်ကလည်း မဟတ္တမဂန္ဓီသည် အလားတူ စိတ်ထားမျိုးဖြင့် မြန်မာပြည်သို့ လာဖူးကြောင်း၊ မိမိသည် ကျောင်းသားဘဝ မြန်မာပြည်အကြောင်း စာအုပ်များကို ဖတ်ရစဉ်ကပင် မြန်မာပြည်သို့ လာရောက်လည်ပတ်လိုသည့်ဆန္ဒ ရှိခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော်လည်း အခြေအနေက မပေးသဖြင့် ယခုမှပင် လာဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိသည် သက်စွန့်ကြိုးပမ်း အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ရာ မိမိမသေမီ အိန္ဒိယပြည်ကြီး လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်ရောက်မည်ဟု မိမိယုံကြည်စိတ်ချထားကြောင်း” စသည်ဖြင့် မြွက်ဟ ပြောကြားသွားလေသည်။

နေရူးအတွက် ဧည့်ခံပွဲ အစီအစဉ်များမှာ ခရီးရောက်မဆိုက် ထိုနေ့ တစ်နေ့တည်း၌ပင် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်နေသည်။ မြို့နီစီပယ် ဧည့်ခံပွဲ ပြီးသောအခါ ဖိုက်စကွဲယား(ဗန္ဓုလ)ပန်းခြံ၌ လူထုဟောပြောပွဲစီစဉ်ထားသဖြင့် နေရူးသည် ဖိုက်စကွဲယား ပန်းခြံသို့သွားလေသည်။ ပန်းခြံထဲ၌

လူထုပရိသတ် သုံးသောင်းကျော်မျှ ကြိတ်ကြိတ်တိုးနေသည်။ အိန္ဒိယအမျိုးသားများ၏ ဦးရေက ပိုများသည်။ နေရူးကို သူ၏သမီးနှင့်အတူ ပန်းခြံထဲက စင်မြင့်ပေါ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ အိန္ဒိယအမျိုးသား အောက်လွတ်တော်အမတ် မစ္စတာဂန်ဂါဆင်းလည်း စင်မြင့်ပေါ်တွင် ရောက်နေသည်။ အရေးထဲ အရာပေါ်နေသည်။ အသံချဲ့စက် ပျက်နေသော်လည်း တော်တော်နှင့်ပြင်မရ၍ ၄၅ မိနစ်လောက် အချည်းနှီး အလဟဿ အချိန်ကုန်သွားသည်။ သို့သော်လည်း လူထုပရိသတ်ကြီးမှာ စိတ်မပျက်ဘဲ ဇွဲကြီးစွာနှင့် စောင့်ဆိုင်းနေကြသည်။ နေရူးက မစ္စတာဂန်ဂါဆင်းအား အစီအစဉ်ညံ့သည့်အတွက် မကြာခဏ အပြစ်တင်သည့်ပုံစံမျိုးဖြင့် ပြောဆိုနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ၆ နာရီလောက်ကျမှ အသံချဲ့စက်ကောင်းမွန်လာရာ နေရူးသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် တစ်လှည့်၊ ဟိန္ဒီဘာသာဖြင့်တစ်လှည့်၊ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးအကြောင်း ဟောပြောသွားလေသည်။

လူထုတရားပွဲ ပြီးသောအခါ နေရူးသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးက ဖိတ်ထားသဖြင့် ၇ နာရီလောက်တွင် လွစ္စလမ်း ၂၁၁ ရှိ တို့ဗမာအစည်းအရုံးအသင်းတိုက်သို့ သွားသည်။ နေရူးရောက်လာသောအခါ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်များက ထုံးစံအတိုင်း 'တို့ဗမာ'ဟူ၍ သံပြိုင်သုံးကြိမ်အော်ပြီး နှုတ်ဆက်ကြသည်။ ထိုအခါ နေရူးက ပြုံးလျက် "ဖက်ဆစ်တွေလို နှုတ်ဆက်တာလား" ဟု ပြောပြီးလျှင် 'တို့ဗမာ'၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မေးလေသည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးခေါင်းဆောင်များက 'တို့ဗမာ'၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းပြောပြကြရာ နေရူးက အိုင်ယာလန်ဆင်ဖိန်း အသင်းသားများလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် နှုတ်ဆက်ကြကြောင်း ရယ်ကာ ပြောဆိုလေသည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးတွင် နေရူးအား ထန်းလျက်၊ ပေါက်ပေါက်ဆုပ်၊ နနွင်းမကင်း၊ ကော်ဖီ စသော မြန်မာဆန်ဆန် အစားအစာများဖြင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးကြပြီးလျှင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးခေါင်းဆောင်များက နေရူးအား နိုင်ငံရေးရာများကို ဆွေးနွေးမေးမြန်းကြလေသည်။

မေး။ ။ မိတ်ဆွေကြီးသည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို ယုံကြည်သူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်အလျောက် မြန်မာနိုင်ငံက ထိုဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ပါက ကူညီအားပေးပါမည်လား။

ဖြေ ။ ။ အယူဝါဒတူလျှင် လူမျိုးရယ် တိုင်းပြည်ရယ် ခွဲခြားနေဖို့ မလိုပါဘူး။ ထိုဝါဒအတိုင်း ဆောင်ရွက်နေသည့် စပိန်အစိုးရကို ကျွန်ုပ်ငွေရေးကြေးရေး အကူအညီပေးနေပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေများလည်း စပိန်အစိုးရဘက်က ကူညီပြီး စစ်တိုက်နေပါ သည်။

မေး ။ ။ အကယ်၍ မြန်မာခေါင်းဆောင်တချို့က ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအတိုင်း ဆောင်ရွက်ကြမည်ဆိုပါက မြန်မာပြည်ရှိ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသား များအပေါ် မိတ်ဆွေကြီးက ဘယ်လိုသဘောထားပါမည်လဲ။

ဖြေ ။ ။ အထူးပြောနေစရာမလိုပါ။ အိန္ဒိယပြည်တွင်လည်း အိန္ဒိယလူမျိုး ဓနရှင်ကြီးများ အများအပြား ရှိကြပါသည်။ သူတို့အပေါ် သဘောထားသလို မြန်မာပြည်ရှိ အိန္ဒိယဓနရှင်များအတွက် လည်း သဘောထားပါလိမ့်မည်။

မေး ။ ။ မြန်မာပြည်သို့ မိတ်ဆွေကြီးလာရောက်ခြင်းမှာ အိန္ဒိယအမျိုးသား များ၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရန်အတွက်ဟု အချို့က ပြော နေကြပါတယ်။ မှန်ပါသလား။

ဖြေ ။ ။ တချို့တစ်ဝက်လောက်တော့ မှန်သည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ အိန္ဒိယပြည်နှင့် မြန်မာပြည် ခွဲပြီးသည့်အခါမှာ မြန်မာပြည်မှာ ရှိသည့် အိန္ဒိယကွန်ဂရက်အဖွဲ့ခွဲကို ဆက်လက်ထားသင့် မထား သင့်၊ အကယ်၍ ဆက်လက်ထားပါက မြန်မာပြည်ရှိ အိန္ဒိယလူ မျိုးများနှင့် အိန္ဒိယကွန်ဂရက်အဖွဲ့ကြီး ဘယ်လိုဆက်သွယ်ရမည် ကို စုံစမ်းရပါလိမ့်မည်။ ယခင်က ကွန်ဂရက်အဖွဲ့များကို လန်ဒန်၊ နယူးယောက်၊ တိုကျို၊ အာဖဂန်နိစတန် ကာဗူးမြို့များတွင် ထားသော်လည်း ယခု အကျိုးမများသည့်အတွက် ဖျက်သိမ်း လိုက်ရပါသည်။ မြန်မာပြည်မှာ ထိုကိစ္စ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရ မည်လဲဆိုသည်ကို စုံစမ်းလေ့လာရန် လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့ သစ်တစ်ခုဖွဲ့စည်းရမည်ဆိုပါက မြန်မာလူမျိုးတို့၏ စိတ်ကောင်း စေတနာအပေါ် အခြေခံပြီး ဖွဲ့သည့်အဖွဲ့မျိုးကိုသာ လိုလားပါ သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ကွန်ဂရက် ကွန်ဖရင့်ကြီးက နိုင်ငံခြားရှိ အိန္ဒိယ

တိုင်းရင်းသားများကို မည်သို့မည်ပုံ ဆက်ဆံရမည်ဆိုသည်ကို လေ့လာစုံစမ်းရမည်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အရ မိမိ မြန်မာပြည်လာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယပြည် ပြန်ရောက်သည့်အခါ ကွန်ဂရက်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းရပါမည်။ ကွန်ဂရက်အဖွဲ့ကြီးအနေနှင့်လည်း မြန်မာလူမျိုးများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်ရန် ဘယ်တုန်းကမှ မရည်ရွယ်ခဲ့ဖူးပါ။

မေး ။ ။ မြန်မာပြည်မှာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ထမြောက် အောင်မြင်အောင် ဘယ်လိုဆောင်ရွက်သင့်ပါသလဲ။

ဖြေ ။ ။ လွတ်လပ်ရေးမရသေးသော တိုင်းပြည်မှန်သမျှသည် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေသူများနှင့် အမြဲပူးပေါင်းပြီး အလုပ်လုပ်ရပါလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် အလုပ်သမားနှင့် တောင်သူလယ်သမားများကို လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရန် နည်းပေးလမ်းပြ လုပ်ရပါလိမ့်မည်။ မလွတ်လပ်သေးသည့် နိုင်ငံမှာ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ လုံးဝထမြောက်အောင်မြင်အောင် လုပ်ရန် ခဲယဉ်းသည့် အတွက် တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်သည့် တောင်သူလယ်သမားအရေးကို အလေးပေးဆောင်ရွက်ရမည်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ယုံကြည်သူများသည် ပထမ မိမိတို့ဝါဒ ပျံ့နှံ့နိုင်သမျှ ပျံ့နှံ့အောင် ကြိုးစားရမည်။ ဒုတိယ အစည်းအရုံးများကို နေသားတကျရှိအောင် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းရမည်။ တတိယ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာပြည်၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မသိသောကြောင့် မြန်မာပြည်တွင် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ထမြောက်အောင်မြင်အောင် မည်သို့လုပ်ရမည်ဟူ၍ မိမိ တိတိကျကျ အကြံပေးနိုင်ပါ။

မေး ။ ။ မြန်မာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်ခွဲလိုက်ပြီဖြစ်၍ မြန်မာပြည်ရှိ အိန္ဒိယလူမျိုးများက မြန်မာပြည်တွင် တစ်သီးပုဂ္ဂလ မိမိတို့အကျိုးကို သာကြည့်ပြီး ခွဲခြားခွဲခြားလုပ်နေပါလျှင် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ နိုင်ငံရေးတိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း လမ်းကြောင်းကို ပိတ်ဆို့

ထားသည်နှင့် မတူပါလား။

ဖြေ ။ ။ မြန်မာပြည်ရှိ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများ မြန်မာလူမျိုးများနှင့် တစ်ဖက်တစ်လမ်း လုပ်နေပါက မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေး လမ်းကြောင်း ပိတ်ဆို့နေမှာ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာပြည်ရှိ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများသည် မြန်မာလူမျိုးများ နှင့် ဒိုးတူပေါင်ဖက် လုပ်ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ဓန ရှင်များကတော့ ဆင်းရဲသားများနှင့် ပူးပေါင်းကြမည် မဟုတ်ပါ။ အိန္ဒိယပြည်၌လည်း ဓနရှင် အိန္ဒိယလူမျိုးများသည် ဆင်းရဲသား အိန္ဒိယလူမျိုးများနှင့် မပူးပေါင်းကြပါ။ မြန်မာပြည်တွင် ဆိုရှယ် လစ်ဝါဒကို တဖြည်းဖြည်း အကောင်အထည်ဖော်ရလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ နယ်ချဲ့စနစ်နှင့် အရင်းရှင်စနစ်ကို တိုက်ဖျက်သွား ပါက နောက်ဆုံး ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသမားများ ရှေ့တန်းရောက် လာပါလိမ့်မည်။

တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ပဏ္ဍိတ်နေရူး မေးမြန်းဆွေးနွေးကြသည့် အကြောင်းအရာများထဲက အထက်ပါ အမေးနှင့် အဖြေတို့မှာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဆွေးနွေးပွဲ၌ တခြား အကြောင်းအရာများလည်း ပါဝင်သည်။ ဆွေးနွေးပွဲ၌ တို့ဗမာအစည်းအရုံး ဝင် သခင်များသည် နေရူးအား ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ အလေးထား ဆွေးနွေးမေးမြန်းသည်ကို ထောက်လျှင် ထိုအချိန်က တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်ခေါင်းဆောင်အတော်များများသည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို အထူးသဖြင့် စိတ်ပါဝင်စားနေကြပြီဖြစ်ကြောင်း သိရှိရလေသည်။

နေရူးသည် တစ်ပွဲပြီးတစ်ပွဲ ဆက်နေသည်။ တို့ဗမာ အစည်းအရုံး ၌ သခင်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ပြီးသောအခါ ည ၈ နာရီ ခန့်တွင် အောက် ဥပဒေပြုလွှတ်တော် စက္ကရီတေရီ ဝတ်လုံတော်ရဦးဘဒွန်း နှင့် ဇနီးတို့၏ အိမ်၌ ပြုလုပ်သော ဧည့်ခံပွဲသို့ သွားရောက်ရလေသည် ယင်း ဧည့်ခံပွဲ၌လည်း နန္ဒင်းမကင်း၊ ဟာလဝါ၊ ဒူးရင်းယို၊ ကျောက်ကျော၊ မုန့်စိမ်းပေါင်း၊ ထန်းသီးမုန့်၊ ငှက်ပျောသီးမုန့်၊ လက်ဖက်၊ ချင်းသုပ်၊ မုန့်ဟင်းခါး၊ ဘူးသီးငါးပေါင်းကြော်၊ မုန့်လက်ကောက်၊ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း

စသော မြန်မာအစားအသောက်များဖြင့်သာလျှင် ဧည့်ခံကျွေးမွေးသည်။ ဧည့်ခံပွဲသို့ နေရူးသားအဖအပြင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာသိမ်းမောင်၊ ပဲခူးခရိုင်ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး မစ္စတာဆွင်းဘင်းဆင့်၊ မြူနီစီပယ်မင်းကြီး ဦးဆက်နှင့်သမီး၊ သီးခြားဘဏ်ဒါရိုက်တာ ဘုရားလူကြီး ဦးဘိုးဗျော၊ အောက်ဥပဒေပြုလွှတ်တော် ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှဘေ၊ ဦးကြင်(အိုင် စီအက်)၊ ရဲဗိုလ် ဝတ်လုံတော်ရ ဦးထွန်းတင်၊ အမတ် ဦးအေး၊ အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျား၊ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့်၊ ပညာဝန် ထောက် ဒေါ်မြရွှေ၊ အမတ် ဦးဘဝင်းနှင့် ဇနီး၊ အမတ် မစ္စတာ ဂန်ဂါဆင်း၊ အရေးပိုင် ဦးဘိုးစ၊ ဒုစာတိုက်မင်းကြီး ဦးသိုင်းနှင့်အခြားဂုဏ်သရေရှိ လူကြီးလူကောင်းများ အများအပြား တက်ရောက်ကြသည်။

ဧည့်ပရိသတ်များ အစားအသောက် သုံးဆောင်နေကြစဉ် ဆရာကြွယ် အငြိမ့်အဖွဲ့နှင့် ဆရာခါ အငြိမ့်အဖွဲ့တို့က ဧည့်ပရိသတ်များအား ဖြေဖျော်ကြသည်။ ထို့ပြင် နာမည်ကျော် ဦးလော်ပေါ်နှင့် တပည့်တို့ကလည်း ခြင်းလုံး၊ ပုလင်း၊ ဘောလုံး၊ လှည်းဘီးတို့ကို အမျိုးမျိုး ကစားပြသည်။ နေရူးသည် ဦးလော်ပေါ် ခြင်းလုံးကစားပြသည်ကို အထူးစိတ်ဝင်စားပုံရ လေသည်။

နောက်တစ်နေ့ကား စနေနေ့ဖြစ်၏။ နေရူး ရန်ကုန်ရောက်ပြီး နောက် ဒုတိယနေ့ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့ နံနက်စောစော ဧည့်သည်တော်များ သည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကို သွားရောက်ကြည်ညိုကြသည်။ နံနက်ထမင်း စားချိန်၌ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာသိမ်းမောင်က ပန်းဆိုးတန်း သူ၏အိမ်သို့ ဧည့်သည်တော်များကို ဖိတ်၍ နံနက်စာ ထမင်း ကျွေးမွေးဧည့်ခံလေသည်။ ထမင်းစားပွဲသို့ ဧည့်သည်တော်များအပြင် သစ်ကုန်သည်ကြီး ဦးအေးမောင်၊ အောက်လွှတ်တော်အမတ် မစ္စတာဂန်ဂါဆင်း၊ မစ္စတာ ကပေဒိယား မြန်မာပြည် ကွန်ဂရက်အဖွဲ့ ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ ပီအနာယား၊ အတွင်းရေးမှူး မစ္စတာ ဂေါင်တမ်း၊ မစ္စတာ ချိန်ချိနှင့် မစ္စတာ ဒရာတို့လည်း တက်ရောက်ကြသည်။

ဧည့်သည်တော်နေရူးအား ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာသိမ်းမောင်က သက်သတ်လွတ် မြန်မာထမင်းဟင်းကို ကြမ်းပြင်

တွင် လေးချောင်းထောက်စားပွဲခင်း၍ ဧည့်ခံကျွေးမွေးလေသည်။ ဧည့်သည်များသည် မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန် ဖျာပေါ်တွင် တင်ပျဉ်ခွေထိုင်၍ သုံးဆောင်ကြလေသည်။ ပဏ္ဏာန်သည် ထိုကဲ့သို့ မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန်ဖြင့် စားသောက်ရသည်ကို စိတ်ဝင်စားပုံရသည်။ အမှန်က အိန္ဒိယနည်း၊ အိန္ဒိယဟန် စစ်စစ်မှာလည်း အလားတူပင် ကြမ်းပြင်ပေါ်ထိုင်၍ ရှေ့တွင်ကြေးလင်ပန်းချပြီး စားသောက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုနေ့ နေ့လယ် ၁၂ နာရီခွဲအချိန်တွင် နေရူးနှင့်သမီး အင်ဒီရာတို့သည် ကားဖြင့် အထက်မြန်မာနိုင်ငံ ခရီးစတင် ထွက်ခွာသွားကြလေသည်။

အထက်မြန်မာပြည် ခရီးထွက်လာသောအခါ နေရူးကို မြို့အတော်များများက ဆီးကြိုနေကြသည်။ နေရူးစီးလာသော မော်တော်ကားသည် ပဲခူးမြို့၌ ခေတ္တရပ်နားသည်။ ပဲခူးမြို့ မျိုးချစ်ရုပ်ရှင်ရုံ၌ အထက်လွတ်တော်အမတ် ဦးဘမောင် သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော မြန်မာအိန္ဒိယ အမျိုးသား ၅၀၀၀ ကျော်ခန့် တက်ရောက်သည့် အစည်းအဝေးကြီးက နေရူးကို ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုလေသည်။ ကားလမ်းတစ်လျှောက်ရှိ ဖြူးမြို့၊ ဇေယျဝတီ၊ တောင်ငူမြို့များ၌လည်း အလားတူပင် ဧည့်သည်တော်နေရူးအား ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာ ဧည့်ခံကြိုဆိုကြသည်။

မေလ ၉ ရက်နေ့၌ နေရူး မန္တလေးမြို့ ရောက်သွားသည်။ ထိုအချိန်က မန္တလေးမြို့ ဗဟိုအမျိုးသား ကျောင်းဝင်းအတွင်း၌ ဒုတိယအကြိမ် မြောက် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂညီလာခံကျင်းပနေသည်။ ကျောင်းသားညီလာခံ၌ ပဏ္ဏာန်နေရူး အဖွင့်မိန့်ခွန်း မြွက်ကြားရန် အစီအစဉ် ပြုလုပ်ထားသည်။ ညီလာခံမစမီ ၉ နာရီအချိန်၌ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့်၊ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌဟောင်း မစ္စတာရာရှစ်၊ ဥက္ကဋ္ဌသစ်ကိုအောင်ဆန်း(ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း)၊ ညီလာခံ ဧည့်ခံကော်မတီဥက္ကဋ္ဌကိုဘဟိန်းတို့သည် နေရူးနှင့်သမီး အင်ဒီရာတို့ကို ညီလာခံစင်မြင့်ပေါ်သို့ ခေါ်ဆောင်လာကြသည်။ ၉ နာရီထိုးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် 'တို့ဗမာ'သီချင်း သီဆိုပြီး ညီလာခံကိုဖွင့်လှစ်သည်။ ဦးစွာ ဧည့်ခံကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ကိုဘဟိန်းက ဧည့်ခံမိန့်ခွန်းမြွက်ကြားသည်။

သူ၏မိန့်ခွန်း၌ ကိုဘဟိန်းက "မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်း

သားများ ကွန်ဖရင့်သို့ ကမ္ဘာကျော်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ပဏ္ဍိတ်ဂျဝါဟာလာနေရူး ကြွ
 ရောက်အားပေးသည့်အတွက် ကျေးဇူးအထူးတင်ကြောင်း၊ ယခုလို အိန္ဒိယ
 ပြည်သူတို့၏ ခေါင်းဆောင်ကြီး ကျွန်ုပ်တို့အကြားတွင် မားမားမတ်မတ်
 ရပ်ပြီး နည်းပေးလမ်းပြလုပ်ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အထူးပင်ကျေနပ်
 အားရဖွယ်ကောင်းကြောင်း၊ မျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်ကြီး ပဏ္ဍိတ်နေရူးကြွရောက်
 လာခြင်းသည် မြန်မာကျောင်းသားများအား မျိုးချစ်စိတ် တိုးတက်ရင့်သန်
 စေလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ထည့်သွင်းပြောကြားသွားသည်။

ထို့နောက် ၁၉၃၆ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာရာရှစ်က
 ကိုအောင်ဆန်းအား ၁၉၃၇ ခုနှစ်အတွက် ဥက္ကဋ္ဌရာထူး လွှဲအပ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌ
 သစ် ကိုအောင်ဆန်းက ပဏ္ဍိတ်နေရူးအား ညီလာခံကြီးကို ဖွင့်လှစ်ပေးရန်
 တောင်းပန်သောအခါ ပဏ္ဍိတ်နေရူးသည် ညီလာခံကြီးကို ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး
 တစ်နာရီကြာမျှ မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားသွားလေသည်။ နေရူး၏ မိန့်ခွန်းပြီးသော
 အခါ ကိုအောင်ဆန်းက မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားလေသည်။

ထိုနေ့ ထိုအချိန်က ထိုနေရာတွင် နောင်သောအခါ မိမိတို့နိုင်ငံ၏
 အကြီးအကဲ ခေါင်းဆောင်ကြီးများဖြစ်လာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သုံးဦးဆုံစည်း
 ကြသည်ဆိုသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသုံးဦးထဲမှ နှစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ
 ကံတူအကျိုးပေး တစ်မျိုးတည်းသော ပုံစံဖြင့် ဘဝဇာတ်သိမ်းသွားကြရလိမ့်
 မည်ဆိုသည်ကိုလည်းကောင်း မည်သူ သိရှိမည်နည်း။

နေရူးနှင့် သမီးအင်ဒီရာတို့သည် ၁၀ ရက်နေ့၌ မေမြို့သို့သွားပြီး
 ၁၁ ရက်နေ့၌ မီးရထားဖြင့် ရန်ကုန်ပြန်လာကြသည်။ ရန်ကုန်ဘူတာကြီး
 ထဲတွင် ပရိသတ်အများအပြား နေရူးကို လာရောက်ကြိုဆိုနေကြသည်။
 ကြီးမားများပြားလှသော ပရိသတ်ကြီးထဲတွင် ထိုအချိန်က ခေတ္တနန်းရင်း
 ဝန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးချုပ် ဦးပေါ်ထွန်း
 ကိုလည်း တွေ့နေရသည်။ ဦးပေါ်ထွန်းသည် တစ်ခါက နိုင်ငံရေးခေါင်း
 ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်၍ နေရူးကို လာရောက်ကြိုဆိုနေသည်ဟူ၍ပင် အတော်
 များများက ထင်နေကြသည်။ သို့သော်လည်း ရထားဆိုက်လာသောအခါ
 ကျမှပင် ဦးပေါ်ထွန်း၏ အခြေအနေရှင်းလင်းပြတ်သားသွားလေသည်။
 ရထားဆိုက်လာသောအခါ ဦးပေါ်ထွန်းသည် နေရူးဆီသို့ မသွားဘဲ အခြား

တစ်နေရာသို့ သွားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူလာကြည့်သူမှာ နေရူးမဟုတ်ဘဲ ပထမတန်းတွဲတစ်တွဲမှ ဆင်းလာသော အင်္ဂလိပ်အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်နေသည်။

မေလ ၁၃ ရက်နေ့၌ နေရူးသားအဖ ခရီးထွက်ကြပြန်သည်။ ဧရာဝတီကုမ္ပဏီပိုင် ကရဝိက်ခေါ် ရေယာဉ်ပျံဖြင့် ပုသိမ်မြို့သို့ သွားကြသည်။ ပုသိမ်မြို့သူမြို့သားများက ဆိပ်ကမ်းတွင် ကမ်းလုံးညွတ်မျှ ဆီးကြိုနေကြသည်။ ပုသိမ်မြို့က နေရူးအား ကြိုဆိုသော ပရိသတ်မျိုး ပုသိမ်မြို့တွင် တစ်ခါမျှ မကြုံဖူးခဲ့ဟူ၍ သတင်းစာများက ရေးကြသည်။ ကြိုဆိုကြသည့် ပရိသတ်ထဲတွင် အထူးခြားဆုံးမှာ မြန်မာအမျိုးသမီး ဖော်လံဒီ ယာတပ် ဖြစ်ပေသည်။ နေရူးအတွက် ရွှေမုဋ္ဌောဘုရား ကုန်းတော်ပေါ်ရှိ အာရုံခံတန်ဆောင်းကြီးထဲတွင် ဧည့်ခံပွဲကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ဧည့်ခံပွဲ၌ နေရူးက မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြောသော နေရူး၏ မိန့်ခွန်းကို ဝတ်လုံတော်ရဦးကျော်မြင့်က မြန်မာဘာသာ ပြန်ပြောသည်။

သူ၏မိန့်ခွန်း၌ နေရူးက “မြန်မာနှင့်အိန္ဒိယသည် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ခွဲထားသော်လည်း မကွဲမပြားဘဲ ရှိနေကြောင်း၊ မြန်မာနှင့် အိန္ဒိယ၏ ဆက်သွယ်ရေးသည် ရှေးပဝေသဏီကစပြီး ရှိလာခဲ့ကြောင်း၊ မြန်မာပြည်မှာ ရှိနေကြသော အိန္ဒိယအမျိုးသားများသည် မိမိတို့၏ ကျေးဇူးရှင် မြန်မာပြည်ကို မပစ်ပယ်ဘဲ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ အရေးကိစ္စကို ကူညီရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြန်မာနှင့် အိန္ဒိယအတူတူ လက်တွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲသင့်ကြောင်း” စသည်ဖြင့် မိန့်ကြားသွားလေသည်။ နေရူးသည် ပုသိမ်မှ ထိုနေ့ညနေပိုင်း၌ပင် မအူပင်သို့ ခရီးဆက်လေသည်။

နေရူးသည် မြန်မာပြည်တွင် ရှိနေစဉ်အတွင်း မြို့အတော်များများသို့ ရောက်သည်။ ထိုမြို့များအနက် မော်လမြိုင်လည်း တစ်မြို့အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ မော်လမြိုင်မြို့သို့ မေလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ရောက်သွားသည်။ မော်လမြိုင်ဆိပ်ကမ်း၌ လူနှစ်သောင်းမျှ ဆီးကြိုကြသည်။ မော်လမြိုင်မြို့တွင် ၂၄ နာရီကြာမျှ နေထိုင်သည်။ စည်းဝေးပွဲတစ်ခု၌ နေရူးသည် ဧည့်ခံကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ သရာဇ ဦးထွန်းဝင်း စာဖြင့် ရေးသားပြီးမေးသော မေးခွန်းများကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဖြေကြားသွားသည်။ မေးခွန်းများမှာ

ထိုခေတ် အိန္ဒိယနိုင်ငံရေး ကြိုးပမ်းချက်များနှင့်ပတ်သက်လေသည်။

ရေနံချောင်းမြို့သို့လည်း နေရူးရောက်သွားသည်။ ရေနံချောင်းရောက်ခိုက် နေရူးသည်(သမ္မတ)ဦးစိုးသိမ်းအိမ်တွင် နေသည်။ ဦးစိုးသိမ်းနှင့်အတူ ရေနံတွင်းများကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည်။ ရေနံမြေ အိန္ဒိယအလုပ်သမားများက သူတို့၏ နစ်နာချက်များကို နေရူးအား တိုင်တန်းကြသည်။ ဦးစိုးသိမ်းအိမ်ဝင်းအတွင်း၌ မဏ္ဍပ်ထိုးပြီးလျှင် ဧည့်ခံပွဲကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ဧည့်ခံပွဲ၌ နေရူးက ဟိန္ဒူဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။ ဦးစိုးသိမ်းကလည်း မိန့်ခွန်းပြောသည်။

သူ၏မိန့်ခွန်းတွင် ဦးစိုးသိမ်းက နေရူး မြန်မာပြည်လာမည်ဟု ကြားကတည်းက မိမိအိန္ဒိယသို့လှမ်း၍ စာရေးထားကြောင်း၊ မြန်မာပြည်၏ အသက်သွေးကြော ရေနံတွင်းများကို မကြည့်ရှုရဘဲ နေရူးပြန်မသွားသင့်ဟု မိမိယူဆကြောင်း၊ ကွန်ဂရက်အဖွဲ့နှင့် မိမိတို့ တို့ဗမာဝါဒမှာ နေရာတကာမှာ ဝါဒချင်း တူညီသည့်အလျောက် မိမိသည် အိန္ဒိယသို့သွားရောက်ကာ နေရူး၏ ဖခင်နှင့် နီးနှောခဲ့ဖူးကြောင်း၊ တိုင်းပြည်နှစ်ပြည်လုံးက အလိုမရှိသော ခွဲခွာရေးကို အတင်းပေးသူက ပေးသဖြင့်သာ လက်ခံကြရသည်ဖြစ်ရာ အရာရာတွင် အိန္ဒိယမြန်မာ မခွဲဘဲ လုပ်စရာရှိသည်ကို လုပ်သင့်ကြကြောင်း စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းပြောကြားသွားလေသည်။

နေရူး မြန်မာပြည်၌ရှိနေစဉ်အတွင်း သူ့အတွက် ကျင်းပပြုလုပ်သော ဧည့်ခံပွဲများမှာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်နေသည်။ မြန်မာလူမျိုးများက ဧည့်ခံကြိုဆိုကြသကဲ့သို့ပင် အိန္ဒိယလူမျိုးများကလည်း နေရူးကို အပြိုင်အဆိုင် ဧည့်ခံ ကြိုဆိုကြသည်။ အိန္ဒိယကုန်သည်ကြီးအသင်းက ဂျူဗလီဟောတွင် နေရူးအတွက် ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲ ကျင်းပသည်။ ပရိသတ်နှစ်ထောင်ကျော် သုံးထောင်လောက် တက်ရောက်ကြသည်။ ချစ်တီးယားအသင်းကြီးကလည်း ဂျူဗလီဟော၌ပင် နေရူးအတွက် ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲကျင်းပသည်။ ထိုပွဲ၌လည်း ပရိသတ် နှစ်ထောင်ကျော်လောက် တက်ရောက်သည်။ နေရူးက သူ၏မိန့်ခွန်းထဲတွင် မြန်မာပြည်ရှိ ချစ်တီးများအား မြန်မာတိုင်ရင်းသားများအပေါ် ထောက်ထားစာနာမှုရှိကြရန် တိုက်တွန်းသွားလေသည်။ ဟိန္ဒူမဟာဆဘာအသင်းကြီးကလည်း ဂျူဗလီဟော၌ပင် ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲ ကျင်းပ

သည်။ အင်းစိန်မြို့သူမြို့သားများကလည်း အင်းစိန်မြို့ မြို့နိစိပယ် ရုံးဝင်း အတွင်းရှိ မဏ္ဍပ်၌ နေရူးအား ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုကြလေသည်။

တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်များ နေရူးနှင့် တွေ့ဆုံ၍ မေးခွန်းများ မေးကြသကဲ့သို့ပင် ထိုအချိန်က နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေသော ဖေဘီယန်အဖွဲ့ကလည်း နေရူးနှင့် တွေ့ဆုံ၍မေးခွန်းများမေးကြသည်။ ဖေဘီယန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ အကျိုးဆောင် ဦးဘခိုင်၊ အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင် ဦးဘခင်၊ ဦးသာဒင်၊ ဦးအောင်မြိုင်၊ ဦးခင်မောင်နှင့် အခြားအဖွဲ့ဝင်များအပြင် ဆရာတော်အချို့သည် နေရူးနှင့် တွေ့ဆုံပြီး 'အိန္ဒိယပြည်အနေနှင့် နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းဝင်ခြင်းကြောင့် အကျိုးခံစားရမှု ရှိမရှိ၊ မြန်မာပြည်အနေနှင့်လည်း နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းဝင်လျှင် အကျိုးရှိမရှိ ဆိုရယ်လစ်ဝါဒနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ညှိ၍ ရ၊မရ စသော မေးခွန်းများကို မေးမြန်းကြလေသည်။

နေရူးကို ဖိတ်ပြီး ဧည့်ခံသည့် မြန်မာနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် တစ်ဦး ရှိသေးသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဂဠုန်ဦးစောဖြစ်သည်။ အမှန်က ဂဠုန်ဦးစောသည် ခွဲရေးသမား ဖြစ်သည်။ နေရူးက ခွဲရေးကို အပြင်းအထန် ဝေဖန်ဆန့်ကျင်သူ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဂဠုန်ဦးစောသည် နေရူးကို သူ့အိမ်သို့ ဖိတ်၍ လက်ဖက်ရည်ပွဲဖြင့် ဧည့်ခံသည်။ ဧည့်ခံပွဲ၌ မြန်မာ့အလင်း အယ်ဒီတာ ဦးစိန်၊ ဗြိတိသျှဘားမား ဦးညွန့်၊ အောင်ဇေယျတု ဦးဘိုးဘနှင့် မျိုးချစ်အဖွဲ့ အမတ်များဖြစ်ကြသော ဟင်္သာတ ဦးမြ၊ ဦးအိမ်၊ ဦးလွန်းတို့လည်း တက်ရောက်လာကြသည်။ ဧည့်ခံပွဲ၌ ဆရာရွှေဟင်္သာ၏ မျက်လှည့်ဖြင့် ဖြေဖျော်ဧည့်ခံသည်။ နေရူးသည် မြန်မာမျက်လှည့်ကို အထူးသဘောကျသွားလေသည်။

မြန်မာများထဲမှ နေရူးနှင့်တစ်ဦးချင်းတွေ့ဆုံရသူတစ်ဦးလည်း ရှိသေးသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား ဦးဥတ္တမကိုယ်တော်ကြီး ဖြစ်သည်။ ဦးဥတ္တမသည် တစ်နေ့တွင် နေရူးတည်းနေသည့်အိမ်သို့ သွားပြီး နေရူးနှင့်တွေ့ဆုံသည်။ နေရူးက ဦးဥတ္တမကို တွေ့တွေ့ချင်း ပျာပျာသလဲ ပြောသည်။

“အရှင်ဘုရားကို တပည့်တော် အမြဲပဲ သတိရနေပါတယ်။ တပည့်တော် တစ်ချိန်မှ မအားလပ်တဲ့အတွက် ရန်ကုန် ရောက်ရောက်ချင်း အရှင်ဘုရားနှင့် မတွေ့နိုင်တာ သည်းခံတော်မူပါ။ မနေ့မနက်က လက်ပံတန်း

သွားပြီး ညခုနစ်နာရီကျမှ ရန်ကုန်ပြန်ရောက်လာပါတယ်။ ဒီကနေ့ည သင်္ဘောနှင့်ဝါးခယ်မသွားပြီး နောက်တစ်နေ့ ဝါးခယ်မက ပုသိမ်ကို သွားရ ပါလိမ့်မယ်။ ပုသိမ်က ပြန်ရောက်တော့ မော်လမြိုင် သွားရမည်လား မသိပါ ဘုရား’

‘ဒကာကြီး၊ မြန်မာပြည်မှာ ဘယ်နှရက်လောက်နေမယ် ရည်ရွယ် သလဲ’

‘တစ်ပတ်လောက်တော့ကြာပါလိမ့်မယ်’

‘ဒကာကြီးရဲ့ မိခင်ကော ကျန်းမာရဲ့လား’

‘တင်ပါ။ အခုတလောတော့ ကျန်းမာနေပါတယ်။ အသက်ကလည်း အတော်ကြီးနေပါပြီ’

‘လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်နှစ်ကျော် နှစ်နှစ်လောက်က ဒကာကြီးမိခင် မကျန်းမာ ဘူးဆိုတဲ့ သတင်းကြားရလို့ ကျုပ် ကာလကတ္တားကနေ အေလဟာဘတ် မြို့ကို သတင်းသွားမေးသေးတယ်’

‘အရှင်ဘုရား ကြွတယ်ဆိုတာ တပည့်တော် သတင်းရပါတယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက တပည့်တော်ရဲ့ဇနီးလည်း ဂျာမနီမှာပဲ ကွယ်လွန်သွား တယ်။ တပည့်တော်နဲ့ တပည့်တော်ရဲ့ သမီးလေးပဲ အိန္ဒိယ ပြန်လာရပါ တယ်’

‘ဦးဥတ္တမက ကွန်ဂရက်အသင်းကြီးအကြောင်း မေးမြန်းသောအခါ နေရူးက ကွန်ဂရက်အသင်းကြီးမှာ ယခင်ကထက်ပင် အခြေအနေကောင်း လာကြောင်း ပြန်ကြားပြောဆိုသွားလေသည်။

နေရူးသည် ဒေါက်တာဗမော်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ထုတ်ဖော်ပြော ပြသွားလေသည်။ သတင်းစာဆရာများ၏ အစည်းအဝေး၌ နန်းရင်းဝန်ကြီး ဒေါက်တာဗမော် ဘိသိက်ပွဲတက်ရောက်ခြင်းနှင့် စကားစပ်၍ နေရူးက “အိန္ဒိယပြည်၌ ကွန်ဂရက် ခေါင်းဆောင်များအား ဘိသိက်ပွဲ တက်ရောက် ရန် ဖိတ်ကြားသော်လည်း မည်သူမျှ လက်မခံဘဲ ငြင်းဆန်လိုက်ကြကြောင်း၊ ကွန်ဂရက်အသင်းဝင်များသည် အထူးအားဖြင့် ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ပုဂ္ဂိုလ် များသည် ခြေလှမ်းမမှားရအောင် အထူးသတိထားပြီးနေကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်အစိုးရနှင့် ကူးလူးဆက်ဆံသူကို မည်သူမျှ ဆေးဖော်ကြောဖက်

မလုပ်ဒတာ့ကြောင်း"စသည်ဖြင့် ပြောလျက် ဒေါက်တာဗမော် ဘိသိက်ပွဲ တက်ရောက်သည်ကို ဝေဖန်ရှုတ်ချသွားလေသည်။

နေရူး မြန်မာပြည်ရောက်လာခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရေးလောက ၌ ဂယက်ထသွားသည်မှာ အမှန်ဖြစ်လေသည်။ နေရူးသည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ရှိနေခိုက် အခွင့်သင့်တိုင်း မြန်မာနှင့်အိန္ဒိယ ခွဲရေးကို ဝေဖန်ရှုတ်ချ သည်။ ထိုအချက်ကို ခွဲရေးသမား နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တချို့က ဘဝင် မကျပေ။ အထူးအားဖြင့် သူရိယသတင်းစာလို ခွဲရေးဘက်က ရပ်တည်လာ ခဲ့သော သတင်းစာများက နေရူးကို မထိတထိ ရေးကြသည်။ သို့သော် လည်း တိုးတက်သော နိုင်ငံရေးအုပ်စုများကမူ နေရူး၏ မြန်မာပြည်ခရီး ကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြိုဆိုကြသည်။ အထူးအားဖြင့် နေရူး၏ မြန်မာပြည် ခရီးသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်များနှင့် ကွန်ဂရက်၏ ဆက်သွယ် ရေးလမ်းစ ပွင့်စေခဲ့သည်။ စမ်းချောင်း၌ တို့ဗမာအစည်းအရုံး ကြီးမှူး ကျင်းပသော နေရူးတရားပွဲတစ်ခု၌ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက နေရူးနှင့် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ရသည်မှာ ၅၀၀၀ စားဖြစ်ရသည်ထက် ဝမ်းမြောက်ဖို့ ကောင်းကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောပြသွားလေသည်။

သူရိယသတင်းစာ(၂၂-၅-၃၇)တွင် 'နိုင်ငံရေးဆောင်းပါးရှင်တစ်ဦးက "မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးအခြေအနေ အနည်းငယ် ငြိမ်သက်နေဆဲမှာပင် ပဏ္ဍိတ်နေရူးလာသည့်အခါ အတော်ကလေး လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်လာကြ၏။ သို့ရာတွင် ပဏ္ဍိတ်နေရူးအား မြန်မာပြည် နိုင်ငံရေးပါတီများထဲက ညွှန်ပေါင်း အဖွဲ့၊ ငါးပွင့်ဆိုင်အဖွဲ့၊ ဦးချစ်လှိုင်အဖွဲ့တို့က တစ်စုံတစ်ရာ အရေးတယူ ပြုလုပ်ဧည့်ခံခြင်း မရှိကြ။ သခင်အဖွဲ့နှင့် ဖေဘီယန်အဖွဲ့တို့က အထူးအရေး ယူ ဧည့်ခံကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ အယ်ဒီတာများ ယာယီအဖွဲ့ကလည်း ဧည့်ခံကြသေး၏။ အထူးအားဖြင့် နေရူးသည် သခင်အဖွဲ့ လူငယ်တစ်စု နှင့် အတော်ကလေး သဘောကိုက်ညီသွားသည့် လက္ခဏာပေါ်၏။ သခင် အဖွဲ့ကလည်း နေရူးလာခြင်းသည် ငါတို့အဖွဲ့အားတက်ဖို့ အကြောင်းတစ်မျိုး ပဲဟု တွက်ကောင်းတွက်ကြလိမ့်မည်ထင်ရ၏"ဟူ၍ ရေးသားထားလေ သည်။

နေရူးကို မထိတထိရေးသော သူရိယသတင်းစာသည်ပင် နေရူးကို

မချီးကျူးဘဲ မနေနိုင်ပေ။ သူရိယသတင်းစာ (၂၄-၅-၃၇)၌ 'မြန်မာပြည်ကို လာရောက်သော ကွန်ဂရက်ခေါင်းဆောင် နေရူးသည် မည်မျှတန်ခိုးကြီးကြောင်း ဖော်ပြဖွယ်ရာ မလိုပါ။ ၁၄-၅ ရက် အတောအတွင်း ငွေခုနစ်သောင်းခန့်ပိုက်၍ မြန်မာပြည်မှ ထွက်ခွာသွားနိုင်သည်ကိုထောက်၍ သိရှိနိုင်ပါကြောင်း၊ ထိုသို့ ရက်အနည်းငယ်မျှဖြင့် ဤမျှ ငွေကောက်ခံရရှိခြင်းမှာ နေရူးသည် ကိုယ်ကျိုးမငဲ့သော တကယ့်ခေါင်းဆောင်အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်ဟုပင် ဆိုရပေမည်။ ပိုက်ဆံလည်းရှိ၊ ပညာလည်းရှိ၊ သတ္တိလည်းရှိ၊ နိုင်ငံနှင့်အမျိုးအတွက် စွန့်စားသောစိတ်လည်းရှိသော နေရူး၏ တန်ခိုးသည် တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လျက်နေတော့မည်မှာ ယုံမှားဖွယ်ရာ မရှိဖြစ်ပါသတည်း။' ဟူ၍ ရေးထားသော အထင်နှင့် အမြင်ကော်လံမှ 'မြို့သား' ၏ ဆောင်းပါးကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။

နေရူး ရန်ကုန်မှ မထွက်ခွာမီ မေလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ဂျူဗလီဟော၌ နှုတ်ဆက်ပွဲကျင်းပသည်။ ထိုအခမ်းအနားမှာ နေရူးအတွက် ကျင်းပသော ယခင်ဂျူဗလီဟော အခမ်းအနားထက်ပင် စည်ကားသည်။ ယခင်အခမ်းအနားများထက် ပရိသတ် နှစ်ဆလောက် ပိုများသည်။ ထိုအခမ်းအနားမှာ အခမဲ့မဟုတ်ပေ။ ငါးကျပ်တန်းမှ တစ်ကျပ်တန်းအထိ လက်မှတ်နှင့် တက်ရောက်ရသည့် အခမ်းအနားဖြစ်သည်။ ထိုအခမ်းအနား၌ နေရူးသည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအကြောင်းကို အသေးစိတ် ဟောပြောသွားလေသည်။ နေရူး၏ ထိုနေ့ညနေ တရားပွဲမှာ မြန်မာပြည်မှ ခွဲခွာခါနီးနှုတ်ဆက်တရားပွဲဖြစ်လေသည်။

နေရူးသည် မြန်မာပြည်၌ နှစ်ပတ်လောက်ကြာသွားသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်ထဲတွင် အိန္ဒိယပြည် ဗာရာဏသီမြို့၌ အိန္ဒိယပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဂရက် ညီလာခံကျင်းပသည်။ ထိုညီလာခံသို့ မြန်မာပြည် ကွန်ဂရက် အဖွဲ့ခွဲမှ ဥက္ကဋ္ဌ ဒါဒါကျန်ဂျီနှင့် အတွင်းရေးမှူး ရှရီရာမေရှ ဂေါက်တမ်တို့ တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးက ပဏ္ဍိတ်နေရူးအား မြန်မာပြည်သို့ လာရန် ဖိတ်ကြားလာသည့်အတွက် ပဏ္ဍိတ်နေရူး မြန်မာပြည်ရောက်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ နောက်ပိုင်း စစ်အပြီးတွင်လည်း ပဏ္ဍိတ်နေရူးသည် မြန်မာပြည်သို့ သုံးလေးကြိမ်လောက် လာဖူးသည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဇွန်လ

၂၇ ရက်နေ့က တစ်ကြိမ် ပဏ္ဍိတ်နေရူး မြန်မာပြည် ရောက်လာသည်။ ထိုအချိန်၌ အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံလုံး လွတ်လပ်ရေး ရရှိနေကြပြီ။ ပဏ္ဍိတ်နေရူးသည် လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံးဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်နေပြီ။ ထိုအကြိမ် မြန်မာပြည်လာသောအခါ ပဏ္ဍိတ်နေရူးနှင့်အတူ သမီးအင်ဒီရာနှင့် မြေးနှစ်ယောက်လည်း ပါလာသည်။ ထိုအချိန်က အင်ဒီရာ၏အသက်မှာ ၃၃ နှစ်မျှသာ ရှိသေးသည်။ ရန်ကုန်သို့ရောက်လာသော ၂၀ ရက်နေ့၌ပင် မြို့တော်ခန်းမ၌ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ်အတွက် ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ၂၁ ရက်နေ့တွင် နေရူးနှင့် အင်ဒီရာတို့သည် ရွှေတိဂုံဘုရားသို့ သွားရောက်ဖူးကြသည်။ ရွှေတိဂုံဘုရား ဂေါပကလူကြီး တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိမ်းမောင်နှင့် အဖွဲ့က ဆီးကြိုဧည့်ခံကြသည်။ သူတို့အဘိုးနှင့် သူတို့မိခင် ရွှေတိဂုံဘုရားကို ပူဇော်ကြသောအခါ ရာဂျစ်နှင့် ဆန်ဂျေးတို့လည်း ပန်းစည်းကလေး ကိုယ်စီကိုင်ပြီး ဘုရားကို ပူဇော်ကြသည်။ ထိုအချိန်က ရာဂျစ်(ယခု အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ရာဂျစ်ဂန္တီ)မှာ ခြောက်နှစ်သားအရွယ်မျှသာရှိ၍ ဆန်ဂျေးမှာ လေးနှစ်သားအရွယ်မျှသာ ရှိသေးသည်။

ဇွန် ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဘီအေအေကွင်း (ယခု အောင်ဆန်းကွင်း)ထဲ၌ လူထုအစည်းအဝေးကြီးတစ်ရပ် ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးပွဲ၌ ပဏ္ဍိတ်နေရူး မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။ သူ့ဖခင် မိန့်ခွန်းပြောကြားနေစဉ် သမီးဖြစ်သူ အင်ဒီရာဂန္တီသည် မကြာခဏ ထိုင်နေရာမှ ထလျက် သူ့ဖခင်အနီး ကပ်သွားပြီးလျှင် သူပြောလိုသည်များကို သူ့ဖခင်အား တီးတိုးသတိပေး ပြောကြားနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၂၃ ရက်နေ့တွင် နေရူးနှင့် အင်ဒီရာတို့သည် မအူပင်သို့သွားကြသည်။ နေရူး၏ ထိုအကြိမ် မြန်မာပြည်ခရီးမှာ လေးငါးရက်မျှ ကြာသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အိန္ဒိယပြည် အမျိုးသားခေါင်းဆောင် ပဏ္ဍိတ်နေရူးတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လေးစားမှု ရှိကြသည်။ သူတို့နှစ်ဦး၏ ခင်မင်လေးစားမှုသည် ၁၉၃၇ ခုနှစ်နေရူး ပထမအကြိမ် မြန်မာပြည်လာပြီး မန္တလေးကျောင်းသားညီလာခံ၌ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆုံရကတည်းက စတင်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ၁၉၄၀ ခုနှစ် မတ်လတွင် အိန္ဒိယပြည် ရာမ်ဂါမြို့၌ ကျင်းပသော အိန္ဒိယကွန်ဂရက်

ညီလာခံသို့ သခင်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော သခင်ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ တက်ရောက်သွားသောအခါ နေရူးနှင့် သခင်အောင်ဆန်းတို့၏ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုသည် ပိုပြီး ခိုင်မြဲသွားလေသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလထဲတွင် 'အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်' ချုပ်ဆိုရန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အမှူးရှိသော အဖွဲ့သည် အင်္ဂလန်သို့သွား ကြသည်။ ထိုစဉ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် သခင်မြ အမှူးရှိသော အခြားကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များထက် လေးရက်ခန့်စောပြီး ရန်ကုန်မြို့မှ ထွက်ခွာသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းသည် အိန္ဒိယပြည် နယူးဒေလီမြို့သို့ ရောက်သွားသည်။ ယင်းသို့ အင်္ဂလန်မသွားခင် အိန္ဒိယသို့ ဝင်ခြင်းမှာ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး နှင့် ပတ်သက်၍ သူလေးစားသော အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်ကြီး ပဏ္ဍိတ်နေရူး နှင့် ညှိနှိုင်းရန်အတွက် ဖြစ်လေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဇန်နဝါရီ လ ၂ ရက်နေ့ညနေမှ ၅ ရက်နေ့အထိ နယူးဒေလီတွင် နေရူးနှင့်အသေးစိတ် ဆွေးနွေးသည်။ ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့ကျမှ အင်္ဂလန်သို့ ခရီးဆက်သည်။ ထိုနေ့နံနက် နယူးဒေလီလေဆိပ်၌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တခြား အိန္ဒိယ ခေါင်းဆောင်များအား နှုတ်ဆက်နေစဉ် နေရူးက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အပါးတော်မြဲ ဗိုလ်ထွန်းလှအား "အောင်ဆန်းလို နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်မျိုး ရရှိထားတာ မြန်မာနိုင်ငံ အလွန်ကံကောင်းတယ်၊ အောင်ဆန်းဟာ အရွယ်နဲ့ မလိုက်အောင်ပဲ ကြီးမားတဲ့ နိုင်ငံရေးအမြော်အမြင်ရှိသူတစ်ယောက် ဖြစ် တယ်" ဟူ၍ ပြောပြသည်ဟု ဆိုသည်။

ထို့နောက် အချိန်ကာလ ခုနစ်လမျှသာ ခြားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးပန်းဝင်ခါနီးကျမှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် တခြားအာဇာ နည်ရဲဘော်များနှင့်အတူ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အသက်ပေးသွားရရှာလေ သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လုပ်ကြံခံရစဉ်က စိတ်ထိခိုက်သွားသော ကမ္ဘာ ခေါင်းဆောင်များထဲတွင် အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်ကြီး နေရူးလည်း တစ်ဦးအပါ အဝင် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို လုပ်ကြံသူသည် သူ ပထမအကြိမ် မြန်မာပြည်ရောက်လာစဉ်က သူ့ကို အိမ်ဖိတ်ပြီး ဧည့်ခံ သူတစ်ဦးဖြစ်သည်ဆိုသည်ကိုမူ နေရူး သိချင်မှ သိပေလိမ့်မည်။

နေရူးသည် နိုင်ငံခေါင်းဆောင် တစ်ဦးမျှသာမက ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် စာအုပ်အတော်များများ ရေးသားသွားခဲ့သည်။ သူ၏ "Letters from a father to his daughter" (သမီးထံ ပေးစာများ) စာအုပ်သည် မြန်မာဘာသာ ပြန်ထားပြီး သား ရှိသည်။ ထိုစာအုပ်မူရင်းကို စစ်မဖြစ်မီက မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်းများ၌ ကျောင်းသုံးစာအုပ်အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းဖူးလေသည်။

ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိနှင့် မြန်မာပြည်

၁၉၃၇ ခု၊ မေလ ၇ ရက်။

နံနက်စောစော ငါးနာရီလောက်ကပင် ရန်ကုန်သင်္ဘောဆိပ်၌ ပရိသတ်များ တဖွဲဖွဲ ရောက်နေသည်။ ၆ နာရီလောက်ရှိသောအခါ သင်္ဘောဆိပ် တစ်ခုလုံး ပရိသတ်များ ပွေးပွေးလှုပ်နေသည်။ ပရိသတ်ထဲတွင် အိန္ဒိယ အမျိုးသားများက များသည်။ ကာလကတ္တာမှ ထွက်ခွာလာသော နိုင်ငံခြား သင်္ဘောကြီးသည် ဖြည်းညင်းစွာ ရန်ကုန်မြစ်တွင်း ဝင်လာသည်။ ဆိပ်ကမ်း၌ စုဝေးနေကြသော ပရိသတ်ကြီးသည် ထိုသင်္ဘောကြီးကို စောင့်ကြိုနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နံနက်ခင်း နေရောင်ခြည်သည် ရန်ကုန်မြစ်ပြင်ပေါ်၌ ဖြာကျနေသည်။ ခြောက်နာရီခွဲပြီ။ ဝင်းလက်တောက်ပနေသော နံနက်ခင်း နေရောင်ခြည်အောက်၌ သင်္ဘောကြီးသည် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်း ကပ်လာသည်။

သင်္ဘောဆိပ်၌ စုဝေးနေကြသော ပရိသတ်ကြီးသည် လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်သွားသည်။

ပရိသတ်ထဲမှ အိန္ဒိယအမျိုးသား ဂန်ဂါဆင်နှင့် ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့်တို့သည် သင်္ဘောကြီးပေါ်သို့ တက်သွားကြသည်။ မကြာမီ သင်္ဘောပေါ်မှ ဆင်းလာသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးနှင့်အတူ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးပါ လာသည်။ ကမ်းလုံးညွတ်မျှ ရောက်ရှိနေကြသည့် ပရိသတ်ကြီးဟစ်ကြွေး

ကြော်လိုက်သည့် 'နေရူးကီဂျေး' ဟူသော အသံကြီးသည် ထက်ကောင်းကင် ယံအထိ ပဲ့တင်ရိုက်ဟည်းသွားသည်။ ဦးကျော်မြင့်တို့နှင့်ပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ် သုံးဦးအနက် နှစ်ဦးမှာ နောင်အခါ လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဝန်ကြီး ချုပ်များ ဖြစ်လာကြမည့်ဖခင်နေရူးနှင့် သမီး ဣန္ဒိရာတို့ဖြစ်ကြသည်။ ကျန် တစ်ဦးမှာမူ နေရူး၏ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်သည်။

နေရူးနှင့် ဣန္ဒိရာကို သုံးရောင်ခြယ် ကွန်ဂရက်အလံ စိုက်ထူထား သော ကားဖြင့် မြို့တွင်းသို့ လှည့်လည်ခေါ်ဆောင်လာကြသည်။ နေရူးက ကားပေါ်တွင် မတ်တတ်ရပ်ပါလာပြီး သမီးဣန္ဒိရာက နေရူးဘေး၌ ထိုင်ပြီး လိုက်ပါလာသည်။ နေရူးနှင့် သမီး ဣန္ဒိရာတို့အား ပန်းကုံးများ တစ်ကုံးပြီး တစ်ကုံး စွပ်နေကြသည်ဖြစ်၍ နေရူးက တောင်းပန်ထားရလေသည်။ ကား ပေါ်၌ ပန်းကုံးများ တောင်ပုံရာပုံ စုပုံနေသည်။ မြို့တွင်း၌လည်း နေရူးသားအဖ တင်ဆောင်လာသော ကားကို ကားလမ်းဘေးနှစ်ဖက်မှ ကြီးမားလှသော လူထုပရိသတ်ကြီးသည် စောင့်ကြိုနေကြသည်။ 'နေရူးကီဂျေး' ဟူသော ကြွေးကြော်သံများကိုလည်း နားကွဲလှမတတ် ကြားနေရသည်။

ထိုနေ့ညနေပိုင်း၌ ရန်ကုန်မြို့နိစီပယ်ခန်းမကြီး(မြို့တော်ခန်းမ)၌ ရန်ကုန်မြို့နိစီပယ်ကလည်းကောင်း၊ ဖိုက်စကွဲယား(မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံ)၌ ရန်ကုန်မြို့သူ မြို့သားများကလည်းကောင်း၊ နေရူးသားအဖအတွက် ဧည့်ခံ ဂုဏ်ပြုပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ကြသည်။ ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲများ၌ ဣန္ဒိရာသည် စင်မြင့်ပေါ်၌ သူ့ဖခင်နေရူးနှင့်အတူ ယှဉ်ထိုင်နေသည်။ မေလ ၈ ရက်နေ့ ထုတ် မြန်မာသတင်းစာများ၌ ဣန္ဒိရာ၏ပုံကို သီးခြားဖော်ပြထားကြသည်။

နေရူးနှင့်ဣန္ဒိရာတို့သည် မြန်မာပြည်၌ တစ်ပတ်လောက်ကြာသွား သည်။ ထိုတစ်ပတ်အတွင်း မြန်မာပြည် တစ်နံတစ်လျားခရီးသွားခဲ့ကြ သည်။ ပဲခူး၊ ကျောက်တံခါး၊ ပိန်းဇေလတ်၊ ဖြူး၊ ဇေယျဝတီ၊ တောင်ငူ၊ မန္တလေး၊ မေမြို့၊ သာယာဝတီ၊ ဝါးခယ်မ၊ ပုသိမ်၊ မော်လမြိုင်၊ ပြည်၊ ရေနံချောင်း စသော မြို့များသို့ သွားရောက်ခဲ့ရာ ဒေသခံများက သောင်း သောင်းဖြဖြ ဧည့်ခံကြိုဆိုကြသည်။

မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် နေရူးနှင့် ဣန္ဒိရာတို့သည် မန္တလေးမြို့သို့ ရောက်သွားကြသည်။ မန္တလေးမြို့၌ မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည့်

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂညီ
လာခံကို နေရူးတက်ရောက်ဖွင့်လှစ်ပေးရန် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ထားသည်။
မန္တလေးမြို့ ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်းဝင်းအတွင်း၌ ညီလာခံကို ကျင်းပပြု
လုပ်သည်။ ညီလာခံစင်မြင့်ပေါ်ကို နေရူးနှင့် ဣန္ဒိရာကို ခေါ်ဆောင်လာ
ကြသည်။ နံနက် ၉ နာရီတွင် တို့ဗမာသီချင်း၊ သီဆိုပြီးသောအခါ ဧည့်ခံ
ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဘဟိန်း၏ နှုတ်ခွန်းဆက်စကားအပြီး၌ ကိုအောင်ဆန်း
(ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း)က နေရူးအား ညီလာခံဖွင့်လှစ်ပေးရန် တောင်းပန်
သဖြင့် နေရူးက အဖွင့်စကား မြွက်ကြားပြီး ညီလာခံကို ဖွင့်လှစ်ပေးလိုက်
လေသည်။ ထိုညီလာခံမှ ကိုအောင်ဆန်းအား ၁၉၃၇ ခုနှစ် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ
ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂအသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်
လိုက်လေသည်။

ထိုအချိန်က ဣန္ဒိရာမှာ အသက် ၂၀ အရွယ်မျှသာ ရှိသေးသည်။
ကျောင်းသားညီလာခံသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ကျောင်းသားကိုယ်
စားလှယ်များ၏ အရွယ်နှင့် မတိမ်းမယိမ်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ကိုအောင်
ဆန်း၏အရွယ်မှာ ထိုအချိန်က ၂၃ နှစ်ရှိနေပြီဖြစ်၍ ကိုအောင်ဆန်းသည်
ဣန္ဒိရာထက် သုံးနှစ်မျှသာ ကြီးသည်။ ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှေး
ဟောင်းမြို့တော် မန္တလေးမြို့ ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်းဝင်းအတွင်း၌
အနာဂတ်ကာလတွင် ခေါင်းဆောင်ကြီးများဖြစ်လာကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦး
ဆုံစည်းကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးကား နေရူး၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ဣန္ဒိရာတို့
ဖြစ်ကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးအနက် ကံတူအကျိုးပေးပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ
ကိုအောင်ဆန်း (ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း)နှင့် ဣန္ဒိရာ(ဣန္ဒိရာဂန္ထီ)တို့ ဖြစ်ကြ
သည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် နောင်တစ်ခေတ်၌ တိုင်းပြည်၏ ခေါင်းဆောင်
ကြီးများဖြစ်လာကြပြီးလျှင် တစ်နေ့သော အချိန်ကာလ၌ တူညီသောပုံစံ
ဖြင့် ဘဝကို အဆုံးသတ်သွားရမည်ဟူသော ကံကြမ္မာပါလာကြသည်ဆို
သည်ကို ထိုအချိန်က မည်သူ သိမည်နည်း။

ထိုအချိန်က ဣန္ဒိရာသည် အသက် နှစ်ဆယ် နုနယ်သော အရွယ်မျှ
သာ ဖြစ်သော်လည်း အတွေ့အကြုံအတော်ပင် ရင့်ကျက်နေပြီ။ သူ့နာမည်
ရင်းအပြည့်အစုံမှာ ဣန္ဒိရာ ပရိယဒရရှိနီ ဖြစ်သည်။ သူ့ကို အိန္ဒိယပြည်

အလဟာဘတ်မြို့၌ ၁၉၁၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် မွေးသည်။ နေရူး၏ တစ်ဦးတည်းသော သမီးဖြစ်သည်။ ငယ်ငယ်က အိန္ဒိယပြည် ပူနားမြို့၊ ဘုံဆာမြို့တို့၌လည်းကောင်း၊ ဆွစ်ဇာလန်နှင့် အင်္ဂလန်၌လည်းကောင်း ကျောင်းနေခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အခြေအနေမပေးသဖြင့် တစ်နေရာ တည်း၌ အချိန်ကြာမြင့်စွာ ကျောင်းဆက်လက်မနေရပေ။

တဂိုး၏ စန်တီနိုကေတန်ကျောင်း၌လည်း နေဖူးသည်။ ထိုအချိန် က ဣန္ဒိရာ၏ အသက်မှာ ၁၇ နှစ်အရွယ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်မလာခင် သုံးနှစ်မတိုင်မီက ဖြစ်သည်။ စန်တီနိုကေတန်၌ 'ကလာဘဝန်'အမည်ရှိ အနုပညာခန်းဆောင်တစ်ခုရှိသည်။ ထိုခန်းဆောင်တွင်းသို့ မည်သူမှ ဖိနပ် စီးမဝင်ရဟူသော ပညတ်ချက်ရှိသည်။ တစ်နေ့တွင် နိုင်ငံခြားသား ပါမောက္ခတစ်ယောက်သည် ထိုခန်းဆောင်တွင်းသို့ ဖိနပ်စီးဝင်လာပြီး 'လက်ချာ'ပေးသည်။ ထိုပါမောက္ခသည် ဒုတိယနေ့တွင်လည်း ဖိနပ်စီးဝင် လာပြန်သည်။ တတိယနေ့ ဖိနပ်စီးဝင်လာသောအခါ ယွင်ကား ကျောင်း သားများသည် အားလုံး ငြိမ်သက်စွာ လက်ပိုက်ပြီး အခန်းတွင်းက ထွက် သွားကြသည်။ ထိုပြဿနာ တဂိုးထံ ရောက်သွားသည်။ စုံစမ်းကြည့်သော အခါ ကျောင်းသားများကို ခေါင်းဆောင်သူမှာ ဣန္ဒိရာဖြစ်နေသည်။ တဂိုး က ပြုံးသည်။ "ဣန္ဒိရာသည် သာမန်ကလေးတစ်ယောက်မဟုတ်" ဟူ၍ တဂိုးက မှတ်ချက်ချလိုက်လေသည်။

ဣန္ဒိရာသည် ငယ်ငယ်ကပင် သူ့ဖခင်၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်နေခဲ့သည်။ သူ့ဖခင် ထောင်တွင်းရောက်နေသောအခါ ဖခင်နှင့် ခွဲခွာနေရသည်။ ထောင်ထဲမှ သူ့ဖခင်က သူ့ထံ စာရေးသည်။ သူ့ကိုနှစ် ဆယ်နှစ်သမီးအရွယ် သူ့ထံသို့ သူ၏ဖခင်ပေးသော စာများသည် နောင်သောအခါ၌ 'ဖခင်တစ်ဦးထံမှ သူ၏ သမီးထံပေးစာများ' အမည်ဖြင့် ကမ္ဘာကျော် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်လာသည်။ သူ၏ ဆယ့်သုံးနှစ်မြောက် မွေးနေ့၌ သူ့ဖခင်ထံမှ စာတစ်စောင် ရရှိသည်။ ထိုစာမှာ နောင်သောအခါ ၌ 'ကမ္ဘာအကြောင်း တစေ့တစောင်း'ဟူသော အမည်ဖြင့် ကမ္ဘာကျော်စာအုပ် တစ်အုပ် ဖြစ်လာသည့် စာပေါင်း ၁၉၆ စောင်၏ ပထမဆုံး စာဖြစ်သည်။

၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် သူ၏မိခင် ကမလာနေရူး ကွယ်လွန်သွားသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဣန္ဒြိရာသည် မိတဆိုးကလေးဘဝရောက်သွားသဖြင့် သူ့ ဖခင်၏ အရိပ်ပမာ ဖခင်သွားလေရာ တကောက်ကောက် လိုက်ပါနေလေ သည်။ ဖခင်ဖြစ်သူ မြန်မာပြည်အလာတွင် သမီး ဣန္ဒြိရာလည်း လိုက်ပါလာ လေသည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ် မေလ မြန်မာပြည်ရောက်လာစဉ် ရန်ကုန်ရောက်ပြီး နောက်တစ်ရက် မေလ ၈ ရက် နံနက်ပိုင်းတွင် နေရူးနှင့်သမီးဣန္ဒြိရာတို့ သည် ရွှေတိဂုံဘုရားသွားဖူးကြသည်။ ထိုအချိန်က သားအဖနှစ်ယောက် သည် ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်က ခေါင်းလောင်းကြီးကို ထိုးခဲ့ကြသလား မသိပေ။ သူတို့သည် နောက်ပိုင်းတွင်လည်း မြန်မာပြည် သို့ ထပ်မံလာကြပြန်လေ သည်။ နိုင်ငံခြားသား တစ်ဦးဦးသည် ရွှေတိဂုံဘုရားက ခေါင်းလောင်းကို ထိုးလျှင် မြန်မာပြည်သို့ နောက်တစ်ခေါက် ပြန်လာရသည်ဟူ၍ ပြောစမှတ် ရှိနေသည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၀ ရက်

ထိုနေ့ ထိုရက်၌ နေရူးနှင့် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဒုတိယ အကြိမ် ရောက်လာကြပြန်သည်။

ထိုအချိန်ကား မြန်မာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည် နှစ်ပြည်လုံး လွတ်လပ် ရေးရရှိနေကြပြီ။ ပဏ္ဍိတ်ဂျဝါဟလာနေရူးသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ် သော အိန္ဒိယပြည်၏ ပထမဦးဆုံးဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာသည်။

ဣန္ဒြိရာသည် ၁၉၄၂ ခုနှစ် ၂၅ နှစ်အရွယ်တွင် ဖိရိုဂျိဂန္ဓိနှင့် လက်ထပ် သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အမည်ရင်း ဣန္ဒြိရာတွင် ဂန္ဓိတွဲ၍ ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိ ဖြစ်လာ သည်။ ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိ၏ 'ဂန္ဓိ'သည် မဟတ္တမဂန္ဓိ၏ 'ဂန္ဓိ' နှင့် မည်သို့မျှ မပတ် သက်ပေ။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၌ သား ရာဂျိတ်ကိုမွေးပြီး ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် သား ဆန်ဂျေးကို မွေးသည်။ ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိသည် သူ့လင်ယောက်ျားနှင့် ငါးနှစ် လောက်သာ ပေါင်းသည်။ ဖခင်ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသောအခါ သူ့ ယောက်ျားနှင့်မကွာရှင်းဘဲ သားနှစ်ယောက်နှင့်အတူ လင်ယောက်ျားအိမ်ကို စွန့်ခွာခဲ့ပြီးလျှင် ဖခင်ထံ ပြန်လာပြီး ဖခင်အား အစစအရာရာ အကူအညီပေး နေလေသည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ် နေရူး မြန်မာပြည်လာသောအခါ သမီးဣန္ဒြိရာဂန္ဓိနှင့်

မြေးကလေးနှစ်ယောက်လည်းပါလာသည်။ ထိုအချိန်က ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီ၏ အသက်မှာ ၃၃ နှစ်ရှိနေပြီ။ ထိုအချိန်၌မူ ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီသည် သူ့ဖခင်၏ လက်ကသုံးတောင်ဝှေးဖြစ်နေပြီ။ ဖခင်၏အတွင်းရေးမှူးသဘောဖြင့် ဖခင်အား နောက်ပိုင်းမှ အကူအညီများစွာ ပေးနေသည်။ ရန်ကုန်မြို့သို့ ဆိုက်ရောက်လာသော ၂၀ ရက်နေ့၌ပင် မြို့တော်ခန်းမ၌ နေရူးနှင့် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီတို့အတွက် ဧည့်ခံဂုဏ်ပြုပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ၂၁ ရက်နေ့တွင် နေရူး နှင့် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီတို့သည် ရွှေတိဂုံဘုရားသို့ သွားရောက်ဖူးမြော်ကြသည်။ ရွှေတိဂုံဘုရား ဂေါပကလူကြီး တရားဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိမ်းမောင်နှင့်အဖွဲ့က ဆီးကြိုဧည့်ခံကြသည်။ ရွှေတိဂုံဘုရား၌ သူတို့၏မိခင် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီဘုရားကို ပန်းပူဇော်သောအခါ သားနှစ်ယောက်ဖြစ်ကြသော ရာဂျိပ်နှင့်ဆန်ဂျေးတို့က လည်း ပန်းစည်းကလေးကိုယ်စီကိုင်ပြီး ဘုရားကို ပန်းပူဇော်ကြသည်။ ထိုအချိန်က ရာဂျိပ်မှာ ခြောက်နှစ်သားအရွယ်ရှိပြီး ဆန်ဂျေးမှာ လေးနှစ်သား အရွယ်မျှသာ ရှိသေးသည်။

ဇွန်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဘီအေအေ(အောင်ဆန်းကွင်း)ကွင်းထဲ၌ လူထုအစည်းအဝေးပွဲကြီး တစ်ရပ် ကျင်းပပြုလုပ်လေသည်။ ထိုအစည်း အဝေးပွဲ၌ ပဏ္ဍိတ်နေရူး မိန့်ခွန်းပြောသည်။ ထိုမိန့်ခွန်းမှာ ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီလည်း ပူးတွဲပြောသော မိန့်ခွန်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဖခင် မိန့်ခွန်းပြောနေစဉ် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီသည် မကြာခဏ ထိုင်နေရာမှထလျက် သူ့ဖခင်အနီးသို့ ကပ် သွားပြီးလျှင် သူပြောလိုသည်များကို သူ့ဖခင်အား တီးတိုး သတိပေးပြော ကြားနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ၂၃ ရက်နေ့တွင် နေရူးနှင့် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီတို့သည် မအူပင်သို့သွားကြသည်။ သူတို့၏ ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာပြည် ခရီးမှာ လေးငါးရက်မျှ ကြာသည်။

ထိုစဉ်က ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီသည် သူ့ကိုဆက်သည့် များပြားလှသော ပန်းကုံးများ၊ ပန်းစည်းများကို အိန္ဒိယအမျိုးသားများအား ပြန်ရောင်းသည်။ အိန္ဒိယအမျိုးသားများကလည်း အလှအယက် ဝယ်ယူကြသည်။ ပန်းကုံး ရောင်း၍ရသည့် ငွေများကို ဣန္ဒြိရာဂန္ဓီသည် မြန်မာလူမျိုးဆင်းရဲသားများ အတွက် ပေးလှူသွားလေသည်။

x x x

ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိသည် ၁၉၆၉ မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ ဖိတ်ကြား ချက်အရ မြန်မာပြည်သို့ တတိယအကြိမ်နှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ်လာရောက် ခဲ့သည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းကိုယ်တိုင် မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်သို့ သွားရောက်၍ ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိကို ကြိုဆိုသည်။

ထိုအချိန်က ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်နေပြီ။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်နေရူး ကွယ်လွန်သွားသည်ဖြစ်၍ လာလ်ဗဟာ ဒုရှာဆထရီသည် နေရူး၏နေရာကို ဆက်ခံသူဖြစ်လာသည်။ သို့ရာတွင် လာလ်ဗဟာဒုရှာဆထရီသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်ဖြင့် နှစ်နှစ်မျှပင် မနေလိုက် ရပေ။ ကွယ်လွန်သွားရှာသည်။ ဤတွင် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိသည် လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ တတိယဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာလေသည်။

မြန်မာပြည်သို့ တတိယအကြိမ် ရောက်လာခြင်းမှာ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ် ပြီးနောက် သုံးနှစ်အကြာတွင် ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ နှင့် နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားအပေါင်းတို့က အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ရှုရီမတီ ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိ အား လှိုက်လှဲစွာ ကြိုဆိုဧည့်ခံကြသည်။ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိ သည် အစိုးရဧည့်ဂေဟာသို့ သွားပြီးလျှင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းနှင့် ဇနီးဒေါ်ခင်မေသန်းတို့အား တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်သည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းနှင့် ဇနီး ဒေါ်ခင်မေသန်း တို့သည် အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိနှင့်အတူ ငပလီကမ်းခြေသို့သွား ပြီးလျှင် ငပလီကမ်းခြေ အဏ္ဏဝါရိပ်သာ၌ အပန်းဖြေရင်း နှစ်နိုင်ငံအကျိုး တူ ပြဿနာများကို တရင်းတနှီး ဆွေးနွေးကြသည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိအား မြန်မာပြည် အိန္ဒိယကွန်ဂရက်အသင်း က ကမ်းနားလမ်း စထရင်းဟိုတယ်၌ ဧည့်ခံသည်။ ထိုဧည့်ခံပွဲသို့ အိန္ဒိယ အမျိုးသားတစ်ထောင်လောက် တက်ရောက်ကြသည်။ ဝန်ကြီးချုပ် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိသည် ထိုဧည့်ခံပွဲ၌ အိန္ဒိယအမျိုးသားများအား မိန့်ခွန်းပြောကြား သည်။

မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် ဣန္ဒြိရာဂန္ဓိ အိန္ဒိယနိုင်ငံ သို့ ပြန်သွားသည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းနှင့်

ဇနီး ဒေါ်ခင်မေသန်းတို့ မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်သို့ လိုက်ပို့ကြသည်။ အိန္ဒိယ ဝန်ကြီးချုပ် အပြန်၌ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရက ပူးတွဲကြေညာချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။ ထိုပူးတွဲကြေညာချက်၌ အိန္ဒိယနိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် အလည်အပတ်ရောက်နေစဉ် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဝန်ကြီးချုပ် တို့သည် နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးနှင့် နှစ်နိုင်ငံစိတ်ဝင်စားသော ကမ္ဘာ့ ပြဿနာအရပ်ရပ်များကို ဆွေးနွေးခွင့်ရရှိသည့်အလျောက် မိတ်ရင်းဆွေရင်း ပီသစွာ ခင်မင်ရင်းနှီးမှု၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် နားလည်မှုတို့ဖြင့် သုံးသပ်ဆွေးနွေး ကြကြောင်း၊ နိုင်ငံအပေါင်းတို့သည် တစ်နိုင်ငံ၏အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် ဆိုင်မှု၊ လွတ်လပ်မှုနှင့်ပိုင်နက်နယ်ပယ် တည်တံ့မှုတို့ကို လေးစားကြ၍ တစ်ဦး၏ ပြည်တွင်းရေးတွင်အခြားတစ်ဦးကပါဝင်စွက်ဖက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအားဖြင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကိုလည်းကောင်း၊ လုံခြုံရေး တည်တံ့မှုကိုလည်းကောင်း၊ များစွာ အထောက်အကူပြုမည်ဟု တော်လှန် ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်တို့က သဘောကြေကြောင်း၊ ခေါင်း ဆောင်နှစ်ဦးတို့က နှစ်နိုင်ငံ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု ပိုမိုတိုးချဲ့ရန် အလား အလာများရှိသည်ကို သဘောတူညီကြပြီးလျှင် နှစ်နိုင်ငံအတွက် အကျိုး သက်ရောက်စေမည့် ကုန်သွယ်မှုနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုတို့ကို တိုးချဲ့ရန် မြဲမြံသော ဆန္ဒရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားကြောင်း" စသည် များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ သုံးကြိမ်တိတိ လာရောက်ဖူးသော မြန်မာများ၏ သိမှတ်လေးစားခြင်းကို ခံရသော မြန်မာပြည်သူပြည်သားများနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံအပေါ် တွယ်တာမှုထားသော ဣန္ဒိရာဂနွှိသည် ရှောင်တခင် ကွယ်လွန် သွားရှာပြီ။

သူ့ကို မြန်မာပြည်သူပြည်သားများက မိမိတို့နိုင်ငံနှင့် ချစ်ကြည်မှု ရှိသော အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်နှင့်လည်း လေးစားကြသည်။ ရှားရှားပါးပါး အမျိုးသမီးဝန်ကြီးချုပ် တစ်ဦးအဖြစ် နှင့်လည်း ဂုဏ်ယူကြသည်။ ပြတ်သားသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦး အဖြစ်ဖြင့်လည်း အထင်ကြီးကြသည်။ ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ်နှင့် လည်း တန်ဖိုးထားကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ရှောင်တခင် ကွယ်လွန်သွား

သောအခါ သူကွယ်လွန်သွားပြီဆိုသည့်သတင်းသည် ဤနိုင်ငံသို့လည်း ဂယက် ရိုက်ခတ်လာသည်။ ပြည်သူအနေနှင့်လည်း နှမြောတသကြသည်။ နိုင်ငံ တော် အစိုးရအနေနှင့်လည်း ဝမ်းနည်းခြင်း ဖြစ်ရသည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် မြန်မာ့ဆိုရှယ် လစ် လမ်းစဉ်ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးနေဝင်းထံမှ အိန္ဒိယသမ္မတနိုင်ငံ သမ္မတကြီး ထံ ဝမ်းနည်းကြောင်းသတင်းလွှာ ပေးပို့လိုက်သည်မှာ ထိုအချက်၏ သက်သေသာဓက ဖြစ်သည်။ ထိုသတင်းလွှာ၌ -

အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် ရှရိမတီ ဣန္ဒိရာဂန္တီ ရုတ်တရက် ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်ကြောင်း ကြားသိရ၍ များစွာ စိတ်ထိခိုက်တုန်လှုပ်မိပါသည်။ ကျွန်တော် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ အလည်အပတ် ရောက်သွားသည့်အခါများတွင် ဖော်ရွေရင်းနှီးစွာ တွေ့ဆုံခဲ့ရသည်များကို အမှတ်ရနေမိပါသည်။ ရှရိမတီ ဣန္ဒိရာဂန္တီကွယ်လွန်သွားသည့်အတွက် အိန္ဒိယပြည်သူများအဖို့ ယုံကြည် ကိုးစားရသည့် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဆုံးရှုံးခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ အဖို့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် နားလည်မှုရရှိရေးကို ဆောင်ရွက် ခဲ့သော လေးစားအပ်သည့် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဆုံးရှုံးခြင်းလည်းဖြစ်ပါ သည်။ အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံး ယခုလို ကြေကွဲဆုံးရှုံးမှုနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည့် အချိန်တွင် ကျွန်တော့်အနေဖြင့် များစွာ ဝမ်းနည်းမိပါသည်။ ဟူ၍ ဖော်ပြ ထားပေသည်။

နိုဝင်ဘာ ၃ ရက်နေ့၌ ဂန္တီခန်းမဆောင်တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိန္ဒိယ အမျိုးသားများက ဝန်ကြီးချုပ် ဣန္ဒိရာဂန္တီကွယ်လွန်သွားသည့်အတွက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် လူထုအစည်းအဝေးပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးပွဲသို့ ရန်ကုန်မြို့ရှိ နိုင်ငံခြားသံရုံး များမှ သံအမတ်ကြီးတိုင်းလိုလိုပင် တက်ရောက်လာကြသည်။ ထိုအစည်း အဝေးပွဲ၌ ဆုံးဖြတ်သည့်အဆို၌ အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေး ဆတက်ထမ်းပိုး တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဣန္ဒိရာဂန္တီ ၏ ကြိုးပမ်းချက်ကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြောင်း မှတ်တမ်းတင်သည့် အချက် တစ်ချက်လည်း ပါဝင်ပေသည်။

တိလက်နှင့် မြန်မာပြည်

ဗြိတိသျှ အစိုးရသည် ကုန်းဘောင်ဆက် နောက်ဆုံးဘုရင် သီပေါမင်းကို မန္တလေးရတနာပုံနေပြည်တော်မှ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားပြီး လျှင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ရတနာဂီရိ၌ ထားလေသည်။ သီပေါမင်းတရားသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ မပြန်နိုင်တော့ဘဲ ရတနာဂီရိ၌ပင် ခေါင်းချသွားခဲ့ရာ သီပေါမင်းတရား၏ ဂူသင်္ချိုင်းသည် ရတနာဂီရိ၌ ရှိနေသည်။ ထိုနည်းအတူပင် ဗြိတိသျှ အစိုးရသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်သည့်အချိန်က အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နောက်ဆုံး မဂိုဘုရင်ဇောရှား(ရှာဟ်)ကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာခဲ့သည်။ ဇောရှားဘုရင်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ မပြန်နိုင်တော့ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ၌ပင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့လေသည်။ ဇောရှားဘုရင်၏ ဂူသင်္ချိုင်းသည် ကန်တိုမင်ပန်းခြံ၏တောင်ဘက် ဇောရှားလမ်း၌ ရှိသည်။ ဇောရှားလမ်းဟု အမည်တွင်နေခြင်းမှာ ဇောရှားဘုရင်၏ ဂူသင်္ချိုင်းရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ဗြိတိသျှ အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်၌ မြန်မာနိုင်ငံကို အိန္ဒိယနှင့် မခွဲခြားဘဲ တွဲ၍ အုပ်ချုပ်စဉ်အခါက ဗြိတိသျှအစိုးရ သည် မြန်မာနိုင်ငံမှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲခေါင်းဆောင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအချို့ကို အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ အကျဉ်းထောင်များတွင် ပို့ထားလျက် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် အကျဉ်းသားအချို့ကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ

အကျဉ်းထောင်များတွင် ပို့ထားလေ့ရှိပေသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံအကျဉ်းထောင်များတွင် အကျဉ်းချထားခြင်းခံရသော လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲဝင် မြန်မာခေါင်းဆောင်များထဲက ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဆရာတော် ဦးဝိစာရနှင့် ဆံရှည်ဦးနာဂိန္ဒတို့ ဖြစ်ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအကျဉ်းထောင်များ၌အကျဉ်းချထားခြင်းခံရသော အိန္ဒိယနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များထဲက လောကမဇ္ဈ တိလက်၊ ပန်ဂျပ် ကေရှရီ လာဂျီ ပတရာယ၊ ဆုဘတ်ချန္ဒရာဘိုစ် စသောသူတို့သည် ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြသည်။ ထိုအိန္ဒိယနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များထဲတွင်လည်း လောကမဇ္ဈ တိလက်သည် မြန်မာနိုင်ငံ အကျဉ်းထောင်သို့ အစောဆုံးအပို့ခံရသော အိန္ဒိယနိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။

တိလက်သည် မဟတ္တမဂန္ဓီတို့ထက်ပင် ရှေးကျသော အိန္ဒိယနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီး ဖြစ်သည်။ တိလက်ကို ၁၈၅၆ ခုနှစ်၌ မွေးဖွားသည်။ တိလက်က မဟတ္တမဂန္ဓီထက် ၁၃ နှစ်ကြီးသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲသမိုင်း အစပိုင်းလောက်က အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင် ခေါင်းဆောင်များသည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲလမ်းမတွင် စမ်းတဝါးဝါး လျှောက်နေကြရသည်။ ထိုအချိန်၌ အိန္ဒိယပြည်သူများအား လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲ လမ်းမ ချိတက်ကြရန် အားသွန်ခွန်စိုက် လှုံ့ဆော်အားပေးသူမှာ တိလက်ဖြစ်လေသည်။ ထိုအချိန်၌ တိလက်သည် လွတ်လပ်ရေးသည် ငါ၏မွေးရာပါ အခွင့်အရေးဖြစ်၏။ မွေးရာပါအခွင့်အရေးကို ငါ မရ၊ရအောင် ယူမည်ဟူ၍ မကြောက်မရွံ့ ကြွေးကြော်ပြီးလျှင် နိုင်ငံရေးနယ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသူဖြစ်လေသည်။

အိန္ဒိယကွန်ဂရက် အသင်းကြီးကို ၁၈၈၅ ခုနှစ်၌ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းသည်။ ၁၈၈၉ ခုနှစ်လောက် ရောက်သောအခါ ကွန်ဂရက်အသင်းကြီးတွင် သဘောထား ကွဲလွဲမှု ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ တချို့က ပျော့ပျော့ပျောင်းပျောင်း နိုင်ငံရေးလုပ်လိုသူများ ဖြစ်ကြပြီး ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်များက အပျော့သမားများ၊ ခပ်ချိုချိုလုပ်လိုသူများ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်များ ဖြစ်ကြလေသည်။ တိလက်မှာမူ ပြတ်ပြတ်သားသား လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်လို

m.g.v.o.e.com

သူဖြစ်လေသည်။ သူ၏ အလျှော့မပေးလိုသော အယူအဆကြောင့် တိလက်သည် ပျော့ပျော့ပျောင်းပျောင်း လုပ်လိုသူများနှင့် သဘောထားကွဲလွဲသွားလေသည်။ တိလက် ဆန့်ကျင်ဘက်များ၏ နောက်၌ မြေပိုင်ရှင်ကြီးများ၊ အစိုးရအမှုထမ်း အငြိမ်းစားများ၊ အစိုးရအမှုထမ်းများရှိကြပြီး တိလက်၏ နောက်၌ကား လူငယ်များ၊ ပညာရေးပိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သတင်းစာဆရာများ ရှိလေသည်။

၁၈၉၇ ခုနှစ်၌ တိလက်အား အစိုးရကို ပုန်ကန်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုလေသည်။ တိလက်အား ထောင်ဒဏ်ပေးလိုက်သည့်အခါ၌ သူနှင့်ဆန့်ကျင်ဘက် အပျော့သမား ကွန်ဂရက်ခေါင်းဆောင်များလည်း စိတ်မကောင်းဖြစ်ကြလေသည်။ သို့သော်လည်း သူတို့သည် ထိုအရေးအခင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် မလုပ်ဝံ့ကြပေ။ ထောင်မှ လွတ်လာသောအခါ နောက်တစ်နှစ်ဖြင့် တရားစွဲဆိုခံရပြန်လေသည်။

၁၉၀၄ ခုနှစ်လောက်မှ စ၍ 'တိလက်၏ခေတ်' အစပြုလာလေသည်။ တိလက်၏ ဩဇာအာဏာသည် အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံး၌ တစ်စထက်တစ်စ တိုးတက်ပြန့်ပွားလာလေသည်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်အထိ အိန္ဒိယကွန်ဂရက်အသင်းကြီးတွင် အပျော့သမားများ ကြီးစိုးလာခဲ့သော်လည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယကွန်ဂရက်အသင်းကြီးအား နိုင်ငံရေးစိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝပေးလာခဲ့သူမှာ တိလက်ဖြစ်လေသည်။

၁၉၀၈ ခုနှစ်၌ တိလက်အား အစိုးရကို ပုန်ကန်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုပြီးလျှင် ထောင်ဒဏ် ခြောက်နှစ် စီရင်ချက်ချမှတ်လိုက်လေသည်။ တိလက်အား အိန္ဒိယနိုင်ငံ အကျဉ်းထောင်၌ မထားတော့ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့လိုက်သည်မှာ ထိုအချိန်အခါက ဖြစ်လေသည်။

အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် တိလက်အား အစပထမ၌ မိတ္တီလာ အကျဉ်းထောင်၌ ခေတ္တထားသည်။ ထိုနောက်တွင် မန္တလေးအကျဉ်းထောင်သို့ ပို့လိုက်လေသည်။ တိလက်သည် မန္တလေး အကျဉ်းထောင်၌ ခြောက်နှစ်တိတိ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဘဝဖြင့် နေသွားခဲ့ရလေသည်။ မန္တလေးအကျဉ်းထောင်၌ အကျဉ်းခံနေရစဉ်အတွင်း တိလက်အတွက် အလွန်တရာကြီးမားသော အမြတ်တစ်ခု ထွက်သွားလေသည်။ ထိုအမြတ်ကား 'ဂီတာရဟဆျ'

အမည်ရှိ ဘဂဗတ် ဂီတာ၏ ဖွင့်ဆိုချက်၊ ဘဂဗတ်ဂီတာ၏ လျှို့ဝှက်ချက်နှင့် ပတ်သက်သော နာမည်ကျော်ကျမ်းကြီးတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ပြုစုရေးသားသွား နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

‘ဂီတာရဟဿ’သည် စာမျက်နှာ ၉၁၀ ရှိသော ကျမ်းကြီးတစ်ကျမ်း ဖြစ်သည်။ ထိုကျမ်းကြီးကို လောကမဇ္ဈတိလက်သည် ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလတွင်စတင်ရေးသားပြီး ၁၉၁၁ ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် အပြီးသတ်သည်။ ထိုကျမ်းကြီးကို ရေးသား ပြုစုရန်အတွက် အထောက်အထားပြုစရာ ညှိနှိုင်းစရာကျမ်းစာအုပ်ပေါင်း အမြောက်အမြားလိုသည်။ သို့သော်လည်း အကိုးအကား ကျမ်းစာအုပ်များကို အားလုံးတစ်ပေါင်း တည်း တစ်စုတည်း အကျဉ်းထောင်အတွင်း သွင်းယူမလာရဟု ပိတ်ပင် တားမြစ်ထားသည်။ မနည်းအရေးဆိုမှ တစ်ကြိမ်သွင်းယူလာလျှင် စာအုပ် လေးအုပ် သွင်းယူလာခွင့်ပြုသည်။ သို့ဖြစ်၍ စာအုပ်လေးအုပ်စီ လေးအုပ်စီ အကျဉ်းထောင်အတွင်း သွင်းယူပြီးလျှင် စုစုပေါင်း ကျမ်းစာအုပ် သုံးရာ ငါးဆယ် လေးရာလောက်ကို အကိုးအကားအထောက်အထားပြုလျက် တိလက်သည် သူ၏ ‘ဂီတာရဟဿ’ကို ရေးသားပြုစုလေသည်။

စာအုပ်ရေးသည့်အခါ၌လည်း စာရွက်အလွတ်တွင် မရေးရဟု ပိတ်ပင်တားမြစ်သည်။ ကော်ပီစာအုပ်တွင်သာ ရေးရသည်။ မင်နှင့်လည်း မရေးရပေ။ ခဲတံဖြင့်သာ ရေးခွင့်ပြုသည်။ ၁၉၀၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့ အကျဉ်းထောင်မှ လွတ်လာသောအခါ တိလက်သည် သူ၏ ကျမ်းစာအုပ် ကော်ပီများကို ရမသွားပေ။ အာဏာပိုင်များက သိမ်းထားလိုက်ကြလေ သည်။ ရတော့မည်မဟုတ်ဟူ၍ပင် တိလက်က စိတ်နှလုံးတုံးတုံးချထား လိုက်လေသည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်း၌ အတင်းအကျပ် အရေး ဆိုမှ ကျမ်းစာအုပ်ကော်ပီများကို ပြန်လည်ရရှိသည်။ မန္တလေးအကျဉ်းထောင် အတွင်း၌ ရေးသားပြုစုသွားသော တိလက်၏ ထိုနာမည်ကျော် ‘ဂီတာရဟဿ’ ကျမ်းစာအုပ်ကို ၁၉၁၅ ဇွန်လတွင် ရိုက်နှိပ်ပြီးစီးသွားလေသည်။

မန္တလေးထောင်သည် တိလက်ကို အကြောင်းပြုလျက် အိန္ဒိယလူမျိုး တို့ စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ မန္တလေး အကျဉ်းထောင်တွင်း၌ တိလက်သည် ၆ နှစ်ကြာမျှ အကျဉ်းသားဘဝဖြင့် နေခဲ့ရပြီးလျှင် ထိုအချိန်

ကာလအတွင်း၌ သူ၏နာမည်ကျော် 'ဂီတာရဟဿျ'ကျမ်းစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုသွားခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ အလည်အပတ်ရောက်လာကြသော အိန္ဒိယအမျိုးသားများသည် များသောအားဖြင့် မန္တလေးအကျဉ်းထောင်အတွင်းရှိ တိလက်နေထိုင်သွားခဲ့သော 'ဂီတာ ရဟဿျ'ကျမ်းကို ရေးသားပြုစုသွားခဲ့သော အကျဉ်းတိုက်ခန်းကို သွားရောက်ကြည့်ရှုလေ့ ရှိကြသည်။ မန္တလေးအကျဉ်းထောင်ထဲက ထိုအကျဉ်းခန်းသည် သူတို့အတွက် အထွတ်အမြတ်နေရာဌာနတစ်ခု ဖြစ်နေလေသည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်က အင်္ဂလိပ်ပရိယာဇာတိအမည်ရှိ အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် မြန်မာနိုင်ငံသို့ အလည်အပတ် ရောက်လာသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မြန်မာနိုင်ငံရောက်ခိုက် တိလက် အကျဉ်းခံခဲ့ရသော မန္တလေးအကျဉ်းထောင်ကို သွားရောက်ကြည့်ရှုလေသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ထိုအချိန်က အိန္ဒိယသံအမတ်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသော ရှုရီလာလ်ဂျီမေဟာရတ္တရသည် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရထံ ခွင့်ပန်လျက် မန္တလေးအကျဉ်းထောင်တွင်းရှိ တိလက်အကျဉ်းကျခဲ့သော အကျဉ်းစခန်းအနီး၌ 'တိလက်အထိမ်းအမှတ်'ကျောက်တိုင်စိုက်ထူထားလေသည်။ ထိုကျောက်တိုင်ကို မန္တလေးအကျဉ်းထောင်တွင်း ရောက်သွားသော အိန္ဒိယအမျိုးသားမှန်သမျှ ဦးတိုက်ကြလေသည်။

၁၉၂၉ ခုနှစ် မတ်လ ၅ ရက်နေ့က မဟတ္တမဂန္ဓိသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ တတိယအကြိမ် အလည်အပတ် ရောက်လာခဲ့လေသည်။ မဟတ္တမဂန္ဓိသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှိနေစဉ်အတွင်း မန္တလေးမြို့သို့လည်း ရောက်သွားသည်။ မန္တလေးမြို့မှ ပြန်လည်မထွက်ခွာမီ မဟတ္တမဂန္ဓိသည် ဤသို့ ထုတ်ဖော်ပြောပြသွားခဲ့လေသည်။

“အမိအိန္ဒိယရဲ့ သားကောင်းရတနာကြီးဖြစ်တဲ့ လောကမဇ္ဈတိလက် ဒီမန္တလေးမှာ အရှင်လတ်လတ် မြေမြှုပ်ခံရတယ်လို့ ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်ကို ပြန်လည်သတိရစေကြတာ အင်မတန်မှန်ကန်ပါတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံကို လွတ်လပ်ရေးမန္တန်ပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လောကမဇ္ဈတိလက်ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကို အရှင်လတ်လတ် မြေမြှုပ်ခြင်းအားဖြင့် ဗြိတိသျှအစိုးရဟာ အိန္ဒိယ

နိုင်ငံကို အရှင်လတ်လတ် မြေမြှုပ်ပစ်လိုက်တယ်။ ပန်ဂျပ်ကေသရီလည်း ဒီမန္တလေးမြို့မှာပဲ အကျဉ်းခံခဲ့ရတယ်။ ဗြိတိသျှအစိုးရဟာ မကြာသေးခင် ကလည်းပဲ ဆူဘတ်စ် ချန္တရာဘို့စ်နဲ့ ဗင်္ဂေါနယ်ရဲ့ သားကောင်း ရတနာတချို့ကို ဒီမန္တလေးမြို့မှာပဲ အရှင်လတ်လတ်မြေမြှုပ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ကျုပ်တို့ မမေ့သင့်ဘူး။

“ဒါကြောင့် မန္တလေးမြို့ဟာ ကျုပ်တို့အတွက် အလေးအမြတ်ပြု အပ်တဲ့ဦးခိုက်ရတဲ့ အထွတ်အမြတ်နေရာဌာနတစ်ခု ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီလို အမိအိန္ဒိယရဲ့ သားကောင်းရတနာများ သိက္ခာတင်သွားခဲ့တဲ့ ရဲတိုက်နဲ့ အကျဉ်းထောင်အရိပ်အောက်မှာ ယနေ့ ကျုပ်တို့တစ်တွေ အားလုံးထိုင်နေကြရတာဟာ ထူးခြားတဲ့တိုက်ဆိုင်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပါတယ်။ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးကို သွားတဲ့လမ်းဟာ မန္တလေးမြို့တော်ကို ဖြတ်သန်းသွားရတယ်လို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဆိုရိုးစကားတစ်ရပ် ရှိနေပါတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ သားကောင်းရတနာများကို ဒီမန္တလေးမြို့မှာ အကျဉ်းချထားပြီး ဗြိတိသျှအစိုးရဟာ ခင်ဗျားတို့ကိုလည်း အဲဒီသင်ခန်းစာပေးနေပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးကို သွားတဲ့လမ်းဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခအတိရရှိနေတဲ့လမ်းဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်ကတော့ ဘယ်နိုင်ငံမှ ဆင်းရဲဒုက္ခမခံဘဲ လွတ်လပ်ရေးရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ခင်ဗျားတို့ကိုရော ကျုပ်တို့ကိုပါ မန္တလေးမြို့ကြီးက အဲဒီအမှန်တရားကို အစဉ်ထာဝရ သတိပေးနေပါလိမ့်မယ်”

ယင်းသို့အားဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီး တိလက်၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲသမိုင်း၌ မန္တလေးသည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်နေပေသည်။ သူရေးသားပြုစုသည့် ‘ဂီတာရဟဆျ’ကို လေ့လာဖတ်ရှုသူမှန်သမျှလည်း မန္တလေးကို သတိမရဘဲနေကြမည်မဟုတ်ပေ။ အကြောင်းမူကား ‘ဂီတာရဟဆျ’သည် မန္တလေးအကျဉ်းထောင်အတွင်း၌ မွေးဖွားပေါ်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ကွယ်လွန်သူ အိန္ဒိယသမ္မတဟောင်း ရာဇာကရိရာဏက တိလက်အကြောင်းကို ဤသို့ ရေးသားထားသည်။ “နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲ လုံးပန်းနေရသော တိလက်သည် စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ အချိန်မပေးနိုင်ခဲ့ပေ။ သို့သော်လည်း ဗြိတိသျှအစိုးရသည် သူ့ကို အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် အတင်းအနားယူစေပြီး စာပေဘက်အာရုံရောက်အောင် လုပ်ပေး

ခဲ့သည်။ အကျဉ်းစခန်းသည် တိလက်အား ကလောင်ကို ကိုင်စေခဲ့သည့်
 နေရာဖြစ်သည်။ မန္တလေးအကျဉ်းထောင်နှင့် အခြားအကျဉ်းထောင်များ၌
 အချိန်ကုန်ခဲ့ရသော ဆယ်နှစ်တာ အချိန်ကာလအတွင်း၌ တိလက်သည်
 အဖိုးတန်စာပေကျမ်းဂန်များကို ရေးသားပြုစုနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစာပေကျမ်း
 ဂန်များသည် တိလက်အား နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးမျှသာမကဘဲ
 စာပေပညာရှင်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ်လည်း သတိတရ ရှိနေစေပေလိမ့်မည်”

နေတာဂျီနှင့် မြန်မာပြည်

၁၉၄၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ ကာလကတ္တားမြို့မှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ခရီးရှည်ကြီးအတွက် ထွက်ခွာမသွားမီ နှစ်ရက်၊ သုံးရက် လောက်က ဆုဘတ်စ်ချန်ရာဘို့စ်သည် သူ့အိမ်သူ အိမ်သားများအား ရက်အနည်းငယ်ခန့်မျှ တခြားအိမ်သားများနှင့် ရောမနေဘဲ တစ်ယောက်တည်း သီးခြားနေမည်ဟူ၍ ကြေညာလိုက်လေသည်။ မည်သူ့ကိုမှ အတွေ့လည်း မခံ၊ စကားလည်းမပြော၊ တယ်လီဖုန်းဖြင့်ပင် အဆက်အသွယ်မလုပ်ရဟု အသိပေးထားသည်။ သူနေသည့်အခန်းကိုလည်း တခြားအိမ်သူအိမ်သားများ အဝင်အထွက် မရှိစေရန် ကန့်လန့်ကာဖြင့် သီးခြားကာရံထားလိုက်လေသည်။ ထမင်းကိုပင် အခန်းတွင်းသို့ အပြင်မှ သွင်းပေးရသည်။ စားပြီး ပန်းကန်ခွက်ယောက်များကို နောက်တစ်နေ့ကျမှ သိမ်းရသည်။

သူ၏အကြံအစည်ကို အကောင်အထည် ဖော်တော့မည့် ညဉ့် မရောက်ခင် ညနေခင်း၌ ဆုဘတ်စ်ချန်ရာဘို့စ်သည် သူ့မိခင်နှင့် တခြားအိမ်သူအိမ်သားများ၏ ရှေ့တွင် ထမင်းထွက်စားသည်။ တခြား အိမ်သူအိမ်သားများ အသီးသီး အသက အသက အိပ်ရာဝင်သွားကြသောအခါ ဆုဘတ်စ်ချန်ရာဘို့စ်သည် သူ့ခရီးအတွက် နောက်ဆုံးပြင်ဆင်လေတော့သည်။ သူ့အကြံအစည်ကို အကူအညီပေးရန် သူ့တူနှစ်ယောက်ကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ထားသည်။ ညကိုးနာရီလောက်တွင် ဆုဘတ်စ်ချန်ရာဘို့စ်တူ

တော်သူ စစ်ရဲဘိုစစ်သည် ကိုယ့်ကားကိုယ်မောင်းပြီး ရောက်လာသည်။ အိမ်သားတစ်ယောက် နှစ်ယောက် သင်္ကာမကင်းဖြစ်နေပုံရ၍ အိမ်မှ တိတ်တဆိတ်ထွက်ရန် အချိန်အတန်ကြာမြင့်စွာ စောင့်ဆိုင်းနေရလေသည်။

အိမ်ကထွက်တော့ ည ၁ နာရီခွဲလောက် ရှိသွားပြီ။ စစ်ရဲဘိုစစ်က ကားမောင်းပို့သည်။ 'ပထန်' ယောင်ဆောင်ထားသော ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘိုစစ်သည် ဒေလီ ဖရန်တီယား စာပို့ရထားဖြင့် ပေရှဝါသို့သွားလေသည်။ ၁၉၄၁ ခု၊ ဇန်နဝါရီ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ပေရှဝါသို့ ရောက်သည်။ ကြိုတင် အချိန်းအချက်ပြုထားသဖြင့် ဖရန်တီယား စာပို့ရထားအဝင် စောင့်နေသော အက္ကဘားရှဟာသည် ဘူတာရုံဂိတ်ပေါက်မှ ထွက်လာသော ထူးခြားသော အသွင်ရှိသည့် 'ပထန်' လူကြီးလူကောင်းတစ်ယောက် ယောင်ဆောင်ထားသော ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘိုစစ်ကို တွေ့ရသောအခါ မှတ်မိသွားသည်ဖြစ်၍ မြင်းရထားတစ်စီးပေါ်တက်ရန် တိုးတိုးကလေး ပြောလိုက်လေသည်။ မြင်းလှည်းသမားအား 'ဒိန်' ဟိုတယ်သို့ ခေါ်သွားရန် ပြောပြီး သူကိုယ်တိုင်လည်း မြင်းရထားတစ်စီးနှင့် နောက်မှ လိုက်သွားသည်။ လမ်းတွင် စိတ်တစ်မျိုး ပြောင်းသွားပြီးလျှင် အက္ကဘားရှဟာသည် သူ့ဧည့်သည်ကို 'ဒိန်' ဟိုတယ်သို့ ခေါ်ဆောင်မသွားတော့ဘဲ 'တ့ဂျီမဟလ်' ဟိုတယ်သို့ ခေါ်သွားလေသည်။ ပေရှဝါမြို့ လမ်းမ၌ မြင်းလှည်းနှစ်စီး ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် မောင်းသွားကြစဉ် နောက်မြင်းလှည်းပေါ်တွင် ပါလာသော အက္ကဘားရှဟာသည် လမ်းတွင် ယုံကြည်စိတ်ချရသော သူ့မိတ်ဆွေဟောင်း အဘက်ခန်ကို ကံအားလျော်စွာ သွားတွေ့လေသည်။ အဘက်ခန်သည် ထိုကဲ့သို့သော လျှို့ဝှက်ချက် ခရီးမျိုးများနှင့် ပတ်သက်၍ အတွေ့အကြုံများစွာ ရှိထားပြီးသူ ဖြစ်သည်။ အဘက်ခန်၏ အကြံဉာဏ်ပေးချက်အရ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘိုစစ်သည် ထိုညဉ့်ပင် ဟိုတယ်မှ အဘက်ခန်၏ အိမ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေလေသည်။

၁၉၄၁ ခု ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက် နံနက်ချိန်တွင် ဆွံ့အနေသော လူတစ်ယောက်အသွင် ရုပ်ဖျက်ထားသော ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘိုစစ်သည် မိုဟမ္မက်ရှဟာနှင့်အတူ အဖရိဒီ လူမျိုးစု နယ်မြေနယ်ခြားသို့ ကားဖြင့် ထွက်လာလေသည်။ သူတို့နှင့်အတူ လမ်းညွှန်တစ်ဦးလည်း လိုက်ပါလာလေသည်။

ကြိုတင်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း သူ့တူနှစ်ယောက်က သူ ကာလကတ္တားမှ ပျောက်ခြင်းမလှ ပျောက်သွားသည့်အကြောင်းကို ထိုနေ့ကျမှပင် အိမ်သူအိမ်သားများအား ဖွင့်ဟ ပြောပြလိုက်လေသည်။

ခရီးသည် သုံးဦးသည် လူမျိုးစု နယ်မြေနယ်ခြားမှ တစ်ဖာလုံမျှသာ ဝေးသောခရီးကို သွားကြသည်။ အာဖဂန်နစ္စတန်သို့သွားသော ဆူဘတ်ချန္ဒရာဘို့စ်အတွက် ရွေးချယ်သတ်မှတ်လိုက်သော ထိုလမ်းခရီးမှာ ဖြတ်လမ်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ခရီးကြမ်းဖြစ်သည်။ ခရီးသည်များ အစဉ်အလာအသွားအလာ လုပ်သောလမ်း မဟုတ်ပေ။ လျှို့ဝှက်သောတော်လှန်ရေးသမားများပင် ထိုလမ်းမှ မသွားကြပေ။ သူတို့သုံးဦးသည် ဆီးနှင်းများ ထူထပ်စွာ ဖုံးလွှမ်းနေသော တောင်များကို ဖြတ်ကျော်သွားကြရသည်။ လမ်းခရီး၌ရှိသော ရွာကလေးတစ်ရွာတွင် နှစ်ညနားပြီးနောက် ဇန်နဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့ညဉ့်နက်သန်းခေါင်အချိန်၌ အာဖဂန်နယ်မြေအတွင်းရှိ ပထမဆုံးရွာသို့ ရောက်သွားကြသည်။ ထိုမှ တစ်ဖန် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်တွင် ကဗူးလ်မြို့သို့ ခရီးဆက်ကြပြန်သည်။

ကဗူးလ်မြို့ လဟိုရီဂိတ်အဝင်၌ ဆူဘတ်ချန္ဒရာဘို့စ်သည် ဆွံ့အနားမကြားသူယောင် ဆက်လက်ဆောင်ထားသည်။ သို့ရာတွင် အာဖဂန်ပုလိပ်တစ်ယောက်က သင်္ကာမကင်း ဖြစ်သွားသဖြင့် ဆူဘတ်ချန္ဒရာဘို့စ်သည် ထိုပုလိပ်အား သူ့ရွေလက်ပတ်နာရီကို ချွတ်ပေးသည်။ ပုလိပ်က နာရီကို မယူဘဲ သူတို့ကို ပုလိပ်အရာရှိထံ ခေါ်သွားမည်တကဲကဲ လုပ်နေလေသည်။ ထိုအချိန်အတွင်း ဆိုဗီယက်သံတမန်နှင့် အဆက်အသွယ်ရအောင် ကြိုးစားအားထုတ်သော ကြိုးပမ်းချက်လည်း အကောင်အထည်ပေါ်မလာပေ။ ဆိုဗီယက်သံတမန်ထံမှ မည်သို့မျှ အကြောင်းပြန်ကြားချက်မရပေ။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့၌ ဆူဘတ်ချန္ဒရာဘို့စ် ကိုယ်တိုင် ဂျာမန်သံတမန်နှင့် တွေ့ဆုံလေသည်။ ဂျာမန်သံတမန်သည် ဖော်ဖော်ရွေရွေရှိသော်လည်း ဆူဘတ်ချန္ဒရာဘို့စ်၏ အရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့မှ အရေးတယူ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ဘာလင်မှ ညွှန်ကြားချက်ကို လှမ်းမေးလေသည်။ ဆီမင်းကုမ္ပဏီမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ဆူဘတ်ချန္ဒရာဘို့စ်နှင့် ဂျာမန်ကောင်စစ်ဝန်ရုံး၏ ကြားတွင် ကြားလူအဖြစ် ဆောင်ရွက်

လေသည်။

ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် ကဗူးလ်မြို့၌ ရက်အကန့်အသတ်မရှိ၊ စောင့်ဆိုင်းနေရသဖြင့် စိတ်ညစ်လာလေသည်။ အာဖဂန်ရုရှားနယ်စပ်၌နေသော လမ်းကျမ်းကျင်သူတစ်ဦး၏ အကူအညီဖြင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် နယ်စပ်ကိုဖြတ်၍ ရုရှားပြည်ထဲဝင်ရောက်သွားဖို့ရန်ပင် အကြံပြုလိုက်သေးသည်။ ထိုအချိန်အတောအတွင်း ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့၌ ဆီးမင်းကုမ္ပဏီရုံးမှ တစ်ဆင့် နောက်အစီအစဉ်အတွက် အိတာလျံသံတမန်နှင့် အဆက်အသွယ်လုပ်ပါဟူသော ညွှန်ကြားချက်ရရှိလေသည်။ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် အိတာလျံ သံတမန်နှင့် တစ်ညလုံးတွေ့ဆုံတိုင်ပင်လေသည်။ အိတာလျံ သံတမန်နှင့် တစ်ညလုံးတွေ့ဆုံတိုင်ပင်လေသည်။ အိတာလျံ သံတမန်အား ဥရောပ၌ လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယအစိုးရအဖွဲ့တစ်ခု တည်ထောင်ရန်နှင့် ဂျာမနီနှင့် အိတလီ၌ရှိသော စစ်အကျဉ်းသား အိန္ဒိယလူမျိုးများနှင့် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတပ်တစ်တပ် တည်ထောင်ရန် အကြံကို ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်က အိတာလျံ သံတမန်အား ပြောပြလိုက်လေသည်။ အိတာလျံ သံတမန်က ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်၏ အစီအစဉ်ကို ရောမသို့ လှမ်းအကြောင်းကြားလိုက်လေသည်။

မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် အိတာလျံကောင်စစ်ဝန်ရုံးနေအိမ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီးလျှင် နောက်တစ်နေ့နံနက်၌ ဂျာမန်သုံးဦးနှင့်အတူ ကားတစ်စီးဖြင့် ဆိုဗီယက်နယ်စပ်သို့ ထွက်ခွာသွားလေသည်။ ဟိန္ဒူကုန်တောင်ပေါ် လမ်းခရီးနှင့် အာဖဂန်လွင်ပြင်များကို ဖြတ်သွားရပြီး လမ်းခရီး၌ ဂျာမန်အိမ်များတွင် နှစ်ညတိတိ ခရီးတစ်ထောက်နားကြရလေသည်။ ထို့နောက် အာဖဂန်နယ်ခြားကို ဖြတ်ကျော်ပြီးလျှင် ဆမာရ်ခန်သို့ ရောက်သွားကြသည်။ ဆမာရ်ခန်မှ တစ်ဖန် ရထားစီးသွားကြရာ မော်စကိုသို့ ရောက်သွားကြသည်။ မော်စကိုမှ ဘာလင်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် သွားကြသည်။ ဘာလင်သို့ ဧပြီလထဲတွင် ရောက်သွားသည်။

ဂျာမနီရောက်သွားပြီးနောက် တစ်ပတ်အကြာတွင် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း အိန္ဒိယနှင့် ဂျာမနီ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍

လည်းကောင်း စီမံကိန်းတစ်ခုကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရေးပြီး ဂျာမန်အစိုးရ ထံ တင်သွင်းလိုက်လေသည်။ သူ၏စာထဲတွင် ဆူဘတ်စ်ချန်နရာဘို့စ်သည် ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ဥရောပတွင် လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယအစိုးရအဖွဲ့ တည်ထောင်ရန်နှင့် စစ်ပွဲတွင် အနိုင်ရပါက အိန္ဒိယကို လွတ်လပ်ရေးပေး မည်ဟူသော အာမခံချက်ပေးသည့် စာချုပ်တစ်ခု လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဂျာမနီ-အီတလီနိုင်ငံများအကြားတွင် ချုပ်ဆိုရန် အကြံပြု ထားလေသည်။ ထို့ပြင် အာဖဂန်နစ္စတန်နှင့် အိန္ဒိယပြည်တွင်း၌ လှုပ်ရှား ရမည့် အစီအစဉ်များကိုလည်း ညွှန်ပြထားသည်။ ငွေကြေးအထောက်အပံ့ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယ အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ပြည်ပ အင် အားကြီးနိုင်ငံများမှ လိုအပ်သော အကူအညီကို ချေးငွေအဖြစ် လက်ခံပြီး စစ်ပြီးသောအခါ လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံက ပြန်ဆပ်မည်ဟူ၍ အဆိုပြု ထားလေသည်။ လက်နက်ကိုင် တပ်တစ်တပ် တည်ထောင်ရန်နှင့် အိန္ဒိယ ပြည်သူလူထုအား လှုံ့ဆော်ရန်အတွက် ရေဒီယိုအသံလွှင့်အစီအစဉ် စီမံပေး ရန်လည်း အကြံပြုထားလေသည်။ သုံးပတ်လောက်ကြာသွားသောအခါ ဆူဘတ်စ်ချန်နရာဘို့စ်သည် ပထမ စာတမ်းကို ထပ်၍ဖြည့်သော နောက်ထပ် စာတမ်းတစ်ခု တင်ပြန်လေသည်။ ထိုစာတမ်း၌ အိန္ဒိယ လွတ်လပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြတ်ပြတ်သားသား လူသိရှင်ကြား ကြေညာပေးရန် ထုတ်ဖော် ရေးသားထားသည်။ သူ၏အကြံပြုချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဂျာမန် နိုင်ငံ ခြားရေးရုံးမှ တော်တော်နှင့် စကားပြန် မရပေ။

ဆူဘတ်စ်ချန်နရာဘို့စ် ဘာလင်ရောက်လာခြင်းအတွက် ဂျာမန်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် နာဇီပါတီ အာဏာပိုင်များသည် စိတ်ပါဝင်စားမှု ပြော လောက် ဆိုလောက် မပြကြပေ။ သို့သော်လည်း ဂျာမန် နိုင်ငံခြားရေးရုံးမှ တည်ထောင်ပြီးကာစ ပြန်ကြားရေးဌာနခွဲ၏ တုံ့ပြန်မှုမှာမူ ကျေနပ်စရာ ကောင်းလှသည်။ ထိုဌာနခွဲ၌ ရာထူးတစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်လာသော သံတမန်ဝန်ထမ်းများအပြင် ဗြိတိန်၊ ဗြိတိသျှ အင်ပိုင်ယာ၊ အရှေ့တောင် အာရှ၊ အမေရိကတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ထူးထူးခြားခြား လေ့လာဆည်းပူး ထားသော ကျွမ်းကျင်သူများလည်း ရှိလေသည်။ ထိုဌာနကို ကြီးမှူးသူမှာ အဒမ်ဗွန်တရော ဆိုသူဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်ထွက်ဖြစ်

ပြီး အိန္ဒိယပြဿနာနှင့် အကျွမ်းတဝင် ရှိနေသူဖြစ်သည်။ အင်္ဂလန်မှ ဝတ်လုံ
ဘွဲ့ရလာသောသူ၏ လက်ထောက်အလက်ဇန္ဒား ဝါသ်မှာလည်း အိန္ဒိယ
ပြဿနာကို စိတ်ဝင်စားနေသူ ဖြစ်သည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသွားကြ
ပြီးလျှင် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်၏ ကြိုးပမ်းချက်ကို တတ်နိုင်သမျှ အကူအညီ
ပေးကြလေသည်။ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်၏ အကူအညီဖြင့် သူတို့သည် ဂျာမန်
အစိုးရထိပ်တန်းပုဂ္ဂိုလ်များအား အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအကြောင်းကို
တစ်စတစ်စ နားဝင်အောင်ပြောပြကြလေသည်။ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်နှင့်
နာဇီပါတီ ခေါင်းဆောင်တို့၏ အကြားတွင် အထင်မှားအမြင်မှား မဖြစ်ပွား
စေရန်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် ကြိုးစားအား ထုတ်ကြသည်။ သူတို့၏
ပထမဦးဆုံး အလုပ်မှာ အိန္ဒိယတွင် ရှိခဲ့သော အဆင့်နှင့် သိက္ခာအတိုင်း
ဂျာမန်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များက ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အပေါ် လေးစားမှုထားရန်
ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၄၁ ခုနှစ် အလယ်ပိုင်းလောက်ကစ၍ ဆူဘတ်စ်
ချန္ဒရာဘိုစ်အတွက် အခြေအနေမှာ တစ်စတစ်စ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာ
လေသည်။ ပြည်ပရောက် အိန္ဒိယလူမျိုးများနှင့် မြောက်အာဖရိကမှ အိန္ဒိယ
စစ်သုံးပန်းများကို ဂျာမနီသို့ ခေါ်ဆောင်လာကြသည်။ ထိုအိန္ဒိယလူမျိုးများ
သည် အခြေခံအားဖြင့် ဗြိတိသျှဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓာတ်ရှိသူများ ဖြစ်ကြ၏
ဟူ၍ သိကြသော်လည်း ဂျာမန်များသည် ယင်းတို့ကို မိမိတို့၏ ကိစ္စအတွက်
အသုံးချရန် ဘယ်လို ခြေလှမ်းမျိုးကိုမှ မလှမ်းခဲ့ကြပေ။ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်
နှင့် ပြန်ကြားရေးဌာနမှ မိတ်ဆွေများက နားချသောအခါကျမှသာလျှင်
ဂျာမန်စစ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဂျာမန်နိုင်ငံခြားရေးဌာနသည် အခြေအနေကို
နားလည်သဘောပေါက်သွားလေသည်။

ဂျာမန်နိုင်ငံခြားရေးရုံးနှင့် ဂျာမန်စစ်တပ်ထဲတွင် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်
ကို လိုလားသော မိတ်ဆွေများ တစ်စထက်တစ်စ တိုးတက်များပြားလာ
လေသည်။ သူတို့သည် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်၏ ထူးခြားသော ဇွဲသတ္တိနှင့်
ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုကို နားလည် သဘောပေါက်သွားကြသည်။ ထို့ပြင်
ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် နာဇီခေါင်းဆောင်များအား အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေး
နှင့် ပတ်သက်၍ ဘယ်လိုမှ အလျှော့ပေးလိမ့်မည် မဟုတ်ဟူ၍လည်း

ကောင်း၊ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးကို ထိခိုက်နစ်နာစေမည့် ဘယ်လိုစာချုပ်မျိုးကိုမှ ချုပ်ဆိုလိမ့်မည်မဟုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း သိရှိသွားကြသည်။

အိန္ဒိယပြည်တွင်း ပြန်ကြည့်သောအခါ ၁၉၄၂ ခု ဧပြီလ၊ မေလ၌ မဟတ္တမဂန္တီ ဦးဆောင်သော အိန္ဒိယ ကွန်ဂရက်သည် လွတ်လပ်ရေးကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားသော ကရစ်၏စစ်အတွင်း အဆိုပြုချက်ကို ငြင်းပယ်လိုက်လေသည်။ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ် အားရကျေနပ်သွားသော အချက်မှာ ဗြိတိသျှအစိုးရအား မဟတ္တမဂန္တီ အရေးဆိုသော နောက်ဆုံးပိတ် ရာဇသံ ဖြစ်သည်။ ကွန်ဂရက်ပါတီအတွက် အကြမ်းရေးသောသူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်၌ မဟတ္တမဂန္တီသည် “ဗြိတိသျှ အိန္ဒိယစစ်တပ်သည် အိန္ဒိယပြည်သူကို ကိုယ်စားပြုသော သီးခြားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယပြည်သူသည် ဗြိတိသျှ အိန္ဒိယစစ်တပ်ကို မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စစ်တပ်ဟူ၍ ဘယ်နည်းနှင့်မှ မယူဆပေ။ ဂျပန်နှင့် ဗြိတိန်စစ်ဖြစ်ရခြင်းသည် အိန္ဒိယနှင့်စစ်ဖြစ်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ အိန္ဒိယ လွတ်လပ်ရေးရလျှင် ပထမဦးဆုံး ခြေလှမ်းမှာ ဂျပန်နှင့်စေ့စပ်ရေးဖြစ်လာနိုင်စရာ ရှိသည်” ဟူ၍ ဆိုထားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပ အိန္ဒိယ အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှု ရေစီးကြောင်းကြီး နှစ်ခုသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု နီးစပ်လာပြီးလျှင် ၁၉၄၂ ခုနှစ်၌ တော်လှန်လှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်ပွားလာလျက် ၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် သမိုင်းတွင် မည့် ‘အဇတ်ဟိန်းဖောက်ဂျီ’ခေါ် အိန္ဒိယ လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

၁၉၄၂ မေလထဲတွင် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် ဟစ်တလာနှင့် ပထမဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံလေသည်။ ဟစ်တလာနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရသည့်အတွက် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် ကျေနပ်အားရခြင်း ဖြစ်မလာပေ။ သို့ရာတွင် အမြတ်တစ်ခုမူ ထွက်ပေါ်လာလေသည်။ အရှေ့နိုင်ငံများသို့ ဖြစ်သည့်နည်းဖြင့် ထွက်ခွာသွားရေးအတွက် အစီအစဉ်လုပ်ပေးရန်ဟူသော ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်၏ အဆိုပြုချက်ကို ဟစ်တလာက သဘောတူလိုက်လေသည်။ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အတွက် ဘေးအန္တရာယ်ကြီးမားလှသော ဒုတိယအကြိမ် စွန့်စားရမည့် ခရီးအတွက် ဂျပန်နှင့် ဂျာမန်စစ်အာဏာပိုင်များသည် အချိန်ယူပြီးလျှင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လျှို့ဝှက်

စွာ စေ့စပ်ဆွေးနွေးကြရသည်။ ပြင်ဆင်ကြရသည်။ ထိုခရီးကား ရေငုပ် သင်္ဘောဖြင့် ဂျာမနီမှ အရှေ့ဖျားနိုင်ငံများသို့ သွားရသည့် ခရီးဖြစ်လေ သည်။

၁၉၄၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ဖြိုဖျက်ထိုးဖောက်ခြင်းငှာ မလွယ်ကူသည့် စင်ကာပူခံတပ်ကြီး ကျဆုံး သွားလေသည်။ နောက်တစ်နေ့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့၌ အင်္ဂလိပ်စစ် တပ် တပ်မှူးဒုဗိုလ်မှူးကြီး မာန့်သည် မြို့လယ်ရှိ ပန်းခြံတွင်း၌ အင်္ဂလိပ် စစ်တပ်မှ စစ်သားအားလုံးကို စုဝေးစေပြီးလျှင် ဂျပန်လက်ထဲအပ်လိုက်လေ သည်။ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်မှ စစ်သားများသည် အရေအတွက် ကိုးသောင်းလောက် ရှိလေသည်။ ထိုတပ်သားများထဲ၌ အိန္ဒိယတပ်သား ငါးသောင်းလောက် ပါလေသည်။ အမှန်က အိန္ဒိယအမျိုးသား တပ်မတော်(အိုင် အင် အေ)၏ အုတ်မြစ်ကို ထိုနေ့တွင် ချလိုက်သည်ဟူ၍ ဆိုလျှင် မှားမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုနေ့တွင် ကပ္ပတိန်မိုဟန်ဆိန်သည် အိန္ဒိယတပ်သားများအား ဗြိတိသျှ ဆန့်ကျင်ရေး ရဲရဲတောက် မျိုးချစ်တရားကို ဟောပြောပြီးလျှင် စည်းရုံးလိုက်လေ သည်။ အိန္ဒိယတပ်သားများထဲတွင် နိရန် ဂျန်ဆိန်ဂိလ်သည် ရာထူးအကြီးဆုံး ဖြစ်လေသည်။

ထို့နောက် တစ်လအကြာ မတ်လထဲတွင် တိုကျိုမြို့၌ အစည်းအဝေး တစ်ခု ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးသို့ အိန္ဒိယတပ်သားများ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဖြင့် စင်ကာပူမှ နိရန်ဂျန်ဆိန်ပိလ်နှင့် ကပ္ပတိန် မိုဟန်ဆိန်တို့ တက်ရောက်ကြသည်။ သူတို့နှင့်အတူ ရာဆဗိဟာရီတို့နှင့် အာနန်မိုဟန်ဆယာလာလ်တို့လည်း ပါသွားကြသည်။ အိန္ဒိယကိုယ်စား လှယ်လေးဦးတို့သည် ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် ဂျင်နရယ်တိုဂျီနှင့် ဆွေးနွေးလျက် အရှေ့တောင်အာရှ၌ အိန္ဒိယအမျိုးသား တပ်မတော်(အိုင် အင် အေ)တည် ထောင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ကြလေသည်။

ထိုရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဇူလိုင်လထဲတွင် ဘန်ကောက်မြို့၌ အရှေ့ တောင်အာရှနိုင်ငံများမှ အိန္ဒိယအမျိုးသား ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သော အစည်းအဝေးကြီးတစ်ခု ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ထိုအစည်းအဝေး၌ ရာဆဗိဟာရီတို့က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုအစည်းအဝေး

ကြီးက အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့ပြီးလျှင် ထိုအဖွဲ့၏ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရာဆဗိဟာရီဘိုစ်ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်လေသည်။ ဂျပန်နှင့် အိန္ဒိယအမျိုးသားခေါင်းဆောင်တို့သည် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်လျက် အိန္ဒိယအမျိုးသားတပ်မတော်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် မိုဟန်ဆိန်နှင့် ဂျပန်တပ်ဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးကို ဦးဆောင်စေလျက် အိန္ဒိယအမျိုးသားတပ်မတော်ကို ဖွဲ့လိုက်လေသည်။

ယင်းသို့အားဖြင့် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ် အာရှသို့ရောက်မလာခင် အချိန်ကပင် အိန္ဒိယအမျိုးသားတပ်မတော်သည် စတင် မွေးဖွားပေါ်ပေါက်နေလေပြီ။ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ် ရောက်လာချိန်၌ အိန္ဒိယအမျိုးသားတပ်မတော် ဖွဲ့စည်းပြီးသည်မှာ တစ်နှစ်လောက်ရှိသွားပြီ။ သို့သော်လည်း ထက်မြက်သော ဦးဆောင်မှုမပေးနိုင်သဖြင့် အိန္ဒိယအမျိုးသား တပ်မတော်သည် အရှိန်အဟုန် တိုးတက်မြင့်မားလာသင့်သလောက် တိုးတက်မြင့်မားမလာပေ။

ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ဦး လိုအပ်နေသော ထိုအချိန်၌ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်ရောက်လာလေသည်။

ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် ရေငုပ်သင်္ဘောဖြင့် ပထမ ပီနန်သို့ ရောက်လာသည်။ ပီနန်မှ လေယာဉ်ဖြင့် တိုကျိုသို့သွားသည်။ တိုကျိုမှ တစ်ဆင့် စင်ကာပူသို့လာသည်။ စင်ကာပူရောက်လာသောအခါ ၁၉၄၃ ခု ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့၌ လက်ရှိခေါင်းဆောင် ရာဆဗိဟာရီဘိုစ်က ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အား အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်တာဝန်ကို လွှဲအပ်ပေးလိုက်သည်။ လွှဲအပ်ပေးသည့်အချိန်၌ ရာဆဗိဟာရီဘိုစ်က အိန္ဒိယလူထုနှင့် အိန္ဒိယ တပ်မတော်သားများအား “ဒါ သင်တို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီး (နေတာဂျီ)ပဲ” ဟု ထုတ်ဖော်ပြောပြလိုက်လေသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အား ‘နေတာဂျီ’ဟူ၍ တလေးတစား ခေါ်လာခဲ့ကြပေသည်။ ဟိန္ဒူဘာသာစကားဖြင့် ခေါင်းဆောင်ကို နေတာဟူ၍ ခေါ်လေသည်။ ထို့နောက် ဇူလိုင်လ ၅ ရက်နေ့၌ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် အိန္ဒိယအမျိုးသားတပ်မတော် (အိုင် အင် အေ)ကို ‘အဇတ်ဟိန်းဖောက်ဂျီ’ (အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်)ဟူ၍ အမည်ပြောင်းပြီးလျှင် စင်ကာပူမြို့တော်

ခန်းမရှေ့ရှိ ကွင်းပြင်၌ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်အား တပ်မတော် ဦးစီးချုပ်အဖြစ်ဖြင့် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီးလျှင် “သွေးနှင့်ချွေးနှင့် ရင်းနှီးပြီးလျှင် သင်တို့သည် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးရသည်အထိ လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲဝင်ရမည်။ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက်၌ သင်တို့သည် လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယ၏ အမြဲတမ်းတပ်မတော်အဖြစ်ဖြင့် အိန္ဒိယ လွတ်လပ်ရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ထားရလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးကို သမိုင်းတစ်လျှောက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ လွတ်လပ်ရေး ဘယ်တော့မှ မဆုံးရှုံးစေမည့် ခိုင်မာသော အုတ်မြတ်ပေါ်မှာ တည်ဆောက်ရမည်။ အမှောင်ထဲမှာဖြစ်စေ၊ အလင်းရောင်ထဲမှာဖြစ်စေ၊ ဝမ်းနည်းသည့်အခါမှာ ဖြစ်စေ၊ ဝမ်းသာသည့်အခါမှာဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခရောက်သည့်အခါမှာဖြစ်စေ၊ အောင်ပွဲခံရသည့်အခါမှာဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ်သည် သင်တို့နှင့်အတူတကွ ရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ် ကတိပေးပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် သင်တို့အား ဆာလောင်ခြင်း၊ မွတ်သိပ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ အသက်သေခြင်းများမှတစ်ပါး တခြားဘာကိုမှ ပေးနိုင်သည့်အခြေအနေမရှိ။ သို့သော်လည်း အကယ်၍ သင်တို့သည် အသက်ရှင်ရှင် သေသေ ကျွန်ုပ်၏ နောက်က လိုက်ကြမည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်သည် သင်တို့အား အောင်ပွဲနှင့် လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်အထိ ဦးဆောင်ခေါ်ငင်သွားမည်။ အို စစ်သည်တော်တို့၊ သင်တို့၏ စစ်ကြွေးကြော်သံသည် ‘ဒေလီသို့ ဒေလီသို့’ ဖြစ်ကြပါစေ။ ဤလွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲမှာ ကျွန်ုပ်တို့အထဲက မည်သူတွေ အသက်မသေဘဲ ကျန်နေလိမ့်မည်ဆိုသည်ကို ကျွန်ုပ်မသိပေ။ သို့သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ အပြီးသတ်မှာအောင်ပွဲရပြီး အသက်မသေဘဲ ကျန်ရှိနေသည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ သူရဲကောင်းများ အနေဖြင့် ဗြိတိသျှအင်ပါယာ၏ နောက်သင်္ချိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည့်ရှေးဟောင်း ဒေလီ၏ ‘လာလ်ကီလာ’ခေါ် ခံတပ်နိမှာ အောင်ပွဲမခံမချင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ တိုက်ပွဲ အပြီးမသတ်နိုင်သည်ကိုမူ ကျွန်ုပ်သိသည်” စသည်ဖြင့် ရဲရဲတောက်မိန့်ခွန်းပြောကြားသွားလေသည်။

ထို့နောက်တွင် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် အရှေ့တောင်အာရှ၌ ရှိနေကြသော အိန္ဒိယအမျိုးသားများ၏ စည်းလုံးရေး မျိုးချစ်စိတ်ထက်သန် မြင့်မားလာရေးအတွက် မနေမနား ကြိုးစားအားထုတ်ပြီးလျှင် ၁၉၄၃ ခု

အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့၌ စင်ကာပူတွင် လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယ၏ ယာယီအစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်လေသည်။ လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယ ယာယီအစိုးရကို ဂျပန်၊ ဂျာမနီ၊ အီတလီ အပါအဝင် နိုင်ငံကိုးနိုင်ငံက အသိအမှတ်ပြုကြလေသည်။ ယာယီအစိုးရ၏ ပထမဦးဆုံး ခြေလှမ်းမှာ ဗြိတိန်နှင့် အမေရိကန်အား စစ်ကြေညာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ စစ်ကြီးပြီးသောအခါ အိန္ဒိယပြည်သူလူထု၏ အလိုဆန္ဒအရ အမြဲတမ်း အိန္ဒိယအစိုးရဖွဲ့မည်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းယာယီအစိုးရက ကြေညာလိုက်လေသည်။ အဇတ်ဟိန်း ယာယီအစိုးရ၏ ယင်းကြေညာချက်သည် အိန္ဒိယ လွတ်လပ်ရေးသမိုင်း၌ မေပျောက်၍ မရသော မှတ်တမ်းတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ ယင်းကြေညာချက်ကို ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် တစ်ညလုံး တစ်မှေးမှ မအိပ်ဘဲ ကော်ဖီတစ်ခွက်ပြီး တစ်ခွက်သောက်၍ ရေးသားလေသည်။ ယာယီအစိုးရဖွဲ့ပြီးကြောင်း ကြေညာပြီးသောအခါ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် နိုင်ငံ၏အကြီးအကဲဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုလေသည်။ ထိုအချိန်၌ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် စိတ်အထူး လှုပ်ရှားသွားပြီး လျှင် မျက်ရည်များပင် စီးကျလာလေသည်။

၁၉၄၃ ခု အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့၌ နေတာဂျီဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် အဇတ်ဟိန်းဖောက်ဂျီ၏ 'ဂျန်ဆီ၏ရာနီ' အမည်ရှိ အမျိုးသမီးတပ်ကို တရားဝင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပေးလိုက်လေသည်။ ယင်းသို့ အမျိုးသမီးစစ်တပ်ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းသည် အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသားသည် တန်းတူရည်တူဖြစ်သည်ဟူသော သူ၏ယုံကြည်ချက်ကို ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

၁၉၄၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထဲတွင် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် တိုကျို၌ ကျင်းပသော မဟာအရှေ့ အာရှနိုင်ငံများ၏ ညီလာခံသို့တက်ရောက်သည်။ ထို နိုင်ငံတကာညီလာခံ၌ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် လေ့လာသူတစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့်သာ တက်ရောက်လေသည်။ အကြောင်းမူကား အိန္ဒိယနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး မရသေးသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ သို့သော်လည်း သူ၏ ဝိသေသလက္ခဏာတို့ကြောင့် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် ထိုညီလာခံ၌ ဩဇာလွှမ်းမိုးသူတစ်ဦး ဖြစ်သွားလေသည်။ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည်

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အအုပ်ချုပ်ခံ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျက် နိုင်ငံတကာ ဆက်သွယ်ရေးအကြောင်းကို တင်ပြဆွေးနွေးသွားပြီးလျှင် တရားမျှတမှု တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ အမျိုးသား အချုပ်အခြာအာဏာကို လေးစားမှု၊ ရိုင်းပင်းကူညီမှုများအပေါ် အခြေခံသည့်ကမ္ဘာသစ်တစ်ခု တည်ထောင်ရန် လှုံ့ဆော်သွားလေသည်။

ညီလာခံအပြီးသတ်၌ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုအား အပြည့် အဝ ထောက်ခံအားပေးရန်ဟူသော မြန်မာနိုင်ငံမှ ဒေါက်တာဗမော်သွင်း သည့် အဆိုကို အများသဘောတူ အတည်ပြုလိုက်ကြလေသည်။ နောက် ဆုံး၌ ဝန်ကြီးချုပ်တို့ဂျီက ဂျပန်စစ်တပ် သိမ်းပိုက်ထားသော အမ်ဒမန်ကျွန်း နှင့် နီကိုဘာကျွန်းကို အဇတ်ဟိန်း ယာယီအစိုးရအား ပေးအပ်ကြောင်း ကြေညာလိုက်လေသည်။

၁၉၄၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ၌ နေတာဂျီဆူဘတ်စ်ချနွရာဘိုစ်သည် အမ်ဒမန်ကျွန်းသို့သွားပြီးလျှင် လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယ ယာယီအစိုးရ၏ အဦးဆုံးပိုင်နက် နယ်မြေအဖြစ်ဖြင့် အမ်ဒမန်ကျွန်းကို လက်ခံပြီးလျှင် လူထု၏ ရှေ့မှောက်၌ သုံးရောင်ခြယ် အိန္ဒိယအမျိုးသားအလံကို လွှင့်ထူ လိုက်လေသည်။ ရာပေါင်းများစွာသော လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင် အိန္ဒိယ အမျိုးသားများအား အကျဉ်းချရာ၊ နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းရာဖြစ်သော ဗြိတိသျှ အစိုးရ၏ နာမည်ကျော် အကျဉ်းထောင် 'ဓယ်လုလာ'ကိုလည်း သွားရောက် ကြည့်ရှုလေသည်။ အမ်ဒမန်ကျွန်း၌ ရှိနေစဉ်အတွင်း ဆူဘတ်စ်ချနွရာနှင့်အဖွဲ့ သည် နှင်းဆီကျွန်း၌ရှိသော ဗြိတိသျှကော်မရှင်နာမင်းကြီး၏ အိမ်ဂေဟာ ဟောင်း၌နေကြလေသည်။ ထိုအိမ်၌ အိန္ဒိယအမျိုးသား သုံးရောင်ခြယ် အလံ သည် တလူလူလွင့်နေလေသည်။ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘိုစ်က အမ်ဒမန်ကျွန်းကို 'ရှဟိဒ်(အာဇာနည်)ကျွန်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ နီကိုဘာကျွန်းကို 'ဆွရာဂျီ (ကိုယ့်မင်းကိုယ်ချင်း)ကျွန်းဟူ၍လည်းကောင်း အမည်သစ်မှည့်ခေါ်လိုက် လေသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘိုစ်သည် အိန္ဒိယ နယ်စပ်သို့ ချီတက်တိုက်ခိုက်ရန် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန် သူ၏ ဌာနချုပ် ကို စင်ကာပူမှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့လာလေသည်။ ရန်ကုန်မြို့သည်

ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်အတွက် 'အစိမ်း'သက်သက် မဟုတ်ပေ။ ရင်းနှီးမှုရှိပြီး ဖြစ်နေသည့် နေရာဒေသတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။

*

၁၉၂၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့ည။

ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် တစ်နေ့တာကာလအတွက် လုပ်စရာရှိ သည့် လုပ်ငန်းဆောင်တာဟူသမျှကို လုပ်ပြီးပြီဖြစ်၍ အိပ်ရာသို့ပင် ဝင်လေ ပြီ။ ထိုအခိုက် တံခါးခေါက်သံ ကြားသဖြင့် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် ကပျာကယာထပြီး အိမ်တံခါးကို ဖွင့်ပေးလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ တံခါးဝ ဌှိ ကာလကတ္တာမြို့မှ ပုလိပ်အရာရှိကြီးတစ်ဦး ရပ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရ လေသည်။ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး မဟုတ်ကြောင်း ကို ပုလိပ်အရာရှိကြီးက သိလေသည်။ အသက် ၂၈ နှစ်ပြည့်ရန် သုံးလမျှ လိုသေးသော်လည်း ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်၏ ဂုဏ်သတင်းသည် ဗင်္ဂေါနယ် တစ်နယ်အတွင်း၌သာမက အိန္ဒိယတစ်ပြည်လုံး၌ပင် ပျံ့နှံ့ကျော်စောနေ လေပြီ။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲရန်အတွက် လွန်ခဲ့သည့် သုံးနှစ်က ဘို့စ်သည် ထိုအချိန်က ဘုရင့်ရာထူးတမျှ အထင်ကြီးခြင်းခံရသော အိုင်စီ အက်ရာထူးကို စွန့်လွှတ်လိုက်လေသည်။

လွန်ခဲ့သည့် ခြောက်လခန့်က ကာလကတ္တာမြို့နီစီပယ်ရွေးကောက် ပွဲ၌ 'ဆွရာဂျပါတီ'က အနိုင်ရသဖြင့် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် မြို့တော်ဝန် အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရလေသည်။ သူ၏လက်အောက်၌ အင်္ဂလိပ်အရာရှိ အတော်များများ အမှုထမ်းနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပုလိပ် အရာရှိကြီးသည် မဝံ့မရဲဖြင့် "မစွတာဘို့စ်၊ အလွန်စိတ်မချမ်းမြေ့စရာဖြစ်တဲ့ တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ခုကို ကျုပ်အနေနဲ့ ထမ်းဆောင်ရဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၈၁၈ ခုနှစ် ဥပဒေအပိုဒ် ၃ အရ ခင်ဗျားကို ကျုပ်ဖမ်းဆီးရလိမ့်မယ်"

ဟု ပြောပြီးလျှင် သူ့တွင်ပါလာသော အမိန့်စာကိုလည်း ထုတ်ပြ လေသည်။ ထိုအမိန့်စာမှာ သူ့ကို ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်၏ အိမ်၌ လက်နက် နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ရှာဖွေရန် အမိန့်ပေးထားသည့်စာ ဖြစ်သည်။ ထိုအမိန့်အရ ပုလိပ်အရာရှိကြီးသည် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်၏ အိမ်ထဲတွင် အနံ့အပြား ရှာဖွေလေသည်။ သို့သော်လည်း ဘာမျှ မတွေ့ရပေ။ စားပွဲပေါ်

တွင် ပြန်ကြံနေသော စာရွက်စာတမ်းများကို သိမ်းယူပြီးလျှင် ပုလိပ်အရာရှိ ကြီးက “ကဲ သွားကြစို့” ဟု ပြောလိုက်လေသည်။

“သွားမယ်လေ၊ အဆင်သင့်ပဲ”

အစပထမတွင်မူ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အား ကာလကတ္တားရှိ အလီမူ ဗဟိုအကျဉ်းထောင်အတွင်း၌သာလျှင် ထားလေသည်။ အကျဉ်းခံနေရသော် လည်း ကာလကတ္တား မြူနီစီပယ်၏ အကြီးအမှူးအဖြစ်ဖြင့် မြူနီစီပယ်နှင့် ပတ်သက်၍ စာရွက်စာတမ်းများကို လက်မှတ်ထိုးခြင်း၊ ညွှန်ကြားပြောဆို ခြင်းများကို ပြုလုပ်ခွင့် ပေးထားလေသည်။ သို့သော်လည်း နှစ်လအတော အတွင်း၌ပင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အား ကာလကတ္တားနှင့် အလှမ်းဝေးသော ဗဟရမ်ပူ အကျဉ်းထောင်သို့ ပို့ပစ်လိုက်လေသည်။ တော် လှန်ရေးလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်မြင့်လာသဖြင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်ကဲ့သို့သော နိုင်ငံရေး ဩဇာရှိသူများအား ပိုပြီးဝေးသော နေရာတစ်နေရာသို့ ပို့ထားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့၌ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အား ဗဟရမ်ပူအကျဉ်း ထောင်မှ တခြားနေရာသို့ ရွှေ့မည်ဟူ၍ အကြောင်းကြားလိုက်လေသည်။ နေဝင် မိုးချုပ်ချိန်၌ အလုံပိတ်ထားသော ပုလိပ်ကားဖြင့် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာ ဘိုစ်ကို ခေါ်လာရာ ညဉ့်နက်သန်းခေါင်အချိန်၌ ဈေးနီးရှိ ပုလိပ်ဌာနသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ လမ်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ မန္တလေးထောင်သို့ ပို့မည်ဟု ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အား ပြောလာခဲ့လေသည်။

ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် မန္တလေးအကျဉ်းထောင်တွင် နှစ်နှစ်ကျော် ကျော်လောက် နေရလေသည်။ မန္တလေးအကျဉ်းထောင်ကား အိန္ဒိယခေါင်း ဆောင်ကြီး လောကမာဗျတိလက် ခြောက်နှစ်တိတိ(၁၉၀၈-၁၉၁၄)အကျဉ်း ခံခဲ့ရသော အကျဉ်းစခန်း ဖြစ်သည်။ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် မန္တလေး ရာသီဥတုနှင့် မတည့်ပေ။ ကျန်းမာရေး ချွတ်ယွင်းလာလေသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၂၇ ခုနှစ်၌ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အား ပထမတွင် ရန်ကုန်ထောင်သို့လည်း ကောင်း၊ ထို့နောက်တွင် အင်းစိန်ထောင်သို့လည်းကောင်း ပို့လိုက်လေ သည်။

မန္တလေးရာသီဥတုကား ပူစရာရှိလျှင် အလွန်ပူသည်။ အေးစရာရှိ

လျှင် အလွန်အေးသည်။ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် မန္တလေး၏ ရာသီဥတု ဒဏ်ကို ကြံကြံခံနေရရှာသည်။ သို့သော်လည်း ဤအကျဉ်းထောင် ရာသီဥတု၌ပင် လောကမာနုတိလက် ခြောက်နှစ်တိတိ အကျဉ်းခံသွားခဲ့သည် ဆိုသည့် အချက်သည် ဆူဘတ်စ်ချနွရာအတွက် အားဆေးတစ်ခွက် ဖြစ်နေလေသည်။ သူ၏အမြင်၌ မန္တလေးထောင်သည် ‘အထွတ်အမြတ်နေရာဌာန’ တစ်ခုလို ဖြစ်လာလေသည်။ မန္တလေးအကျဉ်းထောင်၌ တွေ့ကြုံနေရသော အခက်အခဲများကို ဥပေက္ခာပြုလိုက်လေသည်။ အကျဉ်းထောင်အတွင်း၌ပင် ပျော်အောင်နေသည်။ အကျဉ်းထောင်ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မိမိကိုယ်ကိုယ် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ကြိုးစားလေသည်။ အပြင်ဘက်တွင် အလွန် တည်ကြည်သော ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် အကျဉ်းထောင်အတွင်း၌ ပျော်စရာ အကွက်ကို ရှာနေသည်။ မန္တလေးအကျဉ်းထောင်ရောက်ပြီး မကြာခင် သူ၏အစ်ကို ရှုရတ်ချနွရာဘို့စ်ထံ စာတစ်စောင်ရေးသားလိုက်လေသည်။ ထိုစာထဲတွင် “ဤအကျဉ်းထောင်ထဲက အဆောင်များမှာ အုတ်ဖြင့် မဟုတ်ဘဲ သစ်သားဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသည်။ ညဉ့်အချိန်၌ ကျွန်တော်တို့နေသည့်အဆောင်များကို သော့ခတ်ပြီး ပိတ်ထားသည့်အခါ အပြင်ဘက်က ကြည့်လျှင် ကျွန်တော်တို့သည် မီးလင်းနေသည့် လှောင်အိမ်များအတွင်း၌ သားကောင်ကို လှည့်လည်ရှာနေသည့် ထူးထူးဆန်းဆန်း သတ္တဝါများ သဖွယ် မြင်ရပေလိမ့်မည်။ ထိုအချိန်မျိုး၌ ခပ်ပျော်ပျော်နေတတ်သည့် မည်သူမဆို ကျွန်တော်တို့အခြေအနေကိုကြည့်ပြီး မရယ်မပြုံးဘဲနေမည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်တော်တို့၏ ဤတစ်ဖြစ်လဲဘဝကို ဘယ်တော့မှ အဆုံးသတ်မည်ဆိုသည်ကို ဘုရားသခင်မှသာ သိပေလိမ့်မည်” ဟူ၍ ရေးထားသည်။

အကျဉ်းထောင်အတွင်း၌ ကစားခုန်စားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည့်စုံလုံလောက်သော အစီအစဉ်မရှိသော်လည်း ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် အခြေအနေပေးသမျှဖြင့် ဖြစ်အောင်ကြိုးစား၍ နေလေသည်။ မန္တလေးထောင်ရောက်၍ အချိန်အတန်ကြာမှ တင်းနစ်ကစားခွင့်ရလေသည်။ အစပထမ၌ ဘက်တမင်တန်လောက်နှင့် ကျေနပ်နေရသည်။ ထိုအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏မရီး(ရှုရတ်ချနွရာဘို့စ်၏ဇနီး)ထံ ပေးသောစာ၌ ဆူဘတ်စ်

ချန္ဒရာဘို့စ်က ဘက်တမင်တန်ကို မိန်းကလေးတွေ ကစားတာဟု တွေးပြီး ကျွန်တော်အရင်က မကစားခဲ့ဘူး။ သို့သော်လည်း ထောင်ထဲ ရောက်လာ တော့ တစ်မျိုးဖြစ်သွားသည်။ ငယ်မှုပြန်လာသည်။ ဘက်တမင်တန် ကစား သည်။ ပျားရည်မရှိသည့်နေရာ၌ ထန်းလျက်ကို သုံးရသည့် သဘောပင် ဖြစ်သည်။ တခြားကစားနည်းမျိုးမကစားရတော့ ဘက်တမင် တန်ကိုပဲ ကစားပြီး စိတ်ဖြေရသည်”ဟူ၍ ရေးထားသည်။

မန္တလေးအကျဉ်းထောင်ရောက်ပြီး မကြာခင် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘို့စ် သည် သူ့အဆောင်အနီးရှိ မြေကွက်လပ်တွင် ပန်းပင်များကို စိုက်ပျိုးလေ သည်။ သို့သော်လည်း ထိုနေရာ၌ အနံ့မွှေးသော ပန်းများ သိပ်မဖြစ်ပေ။ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သူ၏မရီးထံပေးသောစာတွင် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာ ဘို့စ်သည် “ဤထောင်အတွင်း၌ ပန်းပင်ခြံများ၏ အခြေအနေမှာ မကောင်းလှပေ။ ပန်းပင်များထဲက နေကြာပန်းနှင့် တခြားနှစ်မျိုး သုံးမျိုး လောက်သာ ဖြစ်သည်။ ညမွှေးပန်းများလည်း အများအပြားရှိသည်။ သို့သော် လည်း အနံ့မမွှေးကြ။ မွှေးရနံ့နှင့် ဂီတမရှိခြင်းကို မကြာခဏ ခံစားမိသည်။ သို့သော်လည်း ဘာတတ်နိုင်မှာနည်း”ဟူ၍ ရေးထားလေသည်။

မန္တလေးအကျဉ်းထောင်ရောက်ပြီး လအနည်းငယ်အတွင်း၌ ‘ဒူရဂါ ပူဇာ’ပွဲနေ့ ရောက်လာသည်။ ထိုအခါ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘို့စ်နှင့် သူ၏ ဟိန္ဒူရဲဘော်တစ်စုတို့သည် ထောင်ထဲတွင် ‘ဒူရဂါပူဇာ’ပွဲကျင်းပရန် ဆုံး ဖြတ်လိုက်ကြလေသည်။ အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် ခရစ်ယာန်အကျဉ်းသား များကို သူတို့၏ ပွဲနေ့ကျင်းပခွင့်ပြုထားသည်။ ဟိန္ဒူအကျဉ်းသားများမှာ မူ ထိုအခွင့်အရေးမျိုး မရပေ။ ထို့ကြောင့် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘို့စ်နှင့် သူ့ရဲဘော် တစ်စုသည် အာဏာပိုင်များထံ အရေးဆိုကြသည်။ ထိုအကြောင်းနှင့်ပတ် သက်၍ သူ၏ မရီးထံပေးသည့်စာ၌ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘို့စ်က “ကျွန်တော်တို့ ဒူရဂါပူဇာပွဲ ကျင်းပဖို့ စိုင်းပြင်းနေကြသည်။ မယ်တော်ကို ပူဇော်ရလိမ့်မည် ဟု မျှော်လင့်ထားသည်။ စရိတ်စကနှင့် ပတ်သက်၍ အာဏာပိုင်များနှင့် စကားပြောနေသည်။ ပူဇော်ပွဲကျင်းပဖို့ သေချာသည်။ ထို့ကြောင့် ပူဇော် သည့်အခါ ဝတ်သည့်အဝတ်ပို့ဖို့ မမေ့ပါနှင့်”ဟူ၍ ရေးထားလေသည်။

‘ဒူရဂါပူဇာ’ပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ပြီးစီးသွားသည်။ သို့သော်လည်း စရိတ်

စက ထုတ်ပေးရန်အတွက် ထောင်မှူးသဘောတူထားသည့်အချက်ကို အစိုးရက လက်မခံပေ။ ထိုအချက်ကို ဆူဘတ်စ်ချနွရက လုံးဝမတရားဟု ယူဆပြီး ၁၅ ရက် အစာငတ်ခံဆန္ဒပြလေသည်။ နောက်ဆုံး၌ အင်္ဂလိပ် အစိုးရက လက်လျှော့လိုက်ရပြီး ဟိန္ဒူပွဲနေ့များအတွက်လည်း အချိုးကျ စရိတ်စက ပေးရမည်ဟူ၍ သဘောတူလိုက်လေသည်။

မန္တလေးအကျဉ်းထောင်ရောက်ပြီး မကြာမီ ဆူဘတ်စ်ချနွရဘို့စ် သည် ကျန်းမာရေးကျဆင်းလာ၏။ ၁၉၂၅ နှစ်ကုန်လောက်ရှိသော် ပေါင် ၂၀ လောက်ကျသွားလေသည်။ အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြသဖြင့် ပေါင် ၂၀ ထပ် လျော့သွားလေသည်။ နေ့စဉ် အဖျားတက်သည်။ ချောင်းဆိုးသည်။ ဆရာ ဝန်များက အဆုတ်နာဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်ဆိုပြီး ဆူဘတ်စ်ချနွရဘို့စ်အား ဆွစ်ဇာလန်သို့ ပို့ရန် ညွှန်ကြားကြလေသည်။

ဆရာဝန်များ၏ ညွှန်ကြားချက်ကို အစိုးရက သဘောတူသည်။ သို့သော်လည်း အိန္ဒိယမှ ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟများနှင့် တွေ့ခွင့်မပြုဘဲ ဆွစ်ဇာလန်သို့ တန်းသွားရမည်ဟူ၍ ခြွင်းချက်ထားလေသည်။ ထိုအချက်ကို ဆူဘတ်စ်ချနွရဘို့စ်က လက်မခံပေ။ ထောင်ထဲ၌ပင် အသက်သေသွားချင် သေသွားပါစေဟူ၍ ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်။ ထိုအချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သူ၏ အစ်ကို ရှုရတ်ချနွရဘို့စ်ထံရေးသည့်စာ၌-

“အစာငတ်ခံခြင်း၏ အဆိုးရွားဆုံး အကျိုးသက်ရောက်မှု ဘာဖြစ် လာနိုင်သည်ဆိုသည်ကို ကျွန်တော်သိသည်။ သို့သော်လည်း ဇာတိနိုင်ငံမှ ကာလရှည်စွာ နှင်ထုတ်ခံနေရခြင်းထက် အကျဉ်းထောင်ထဲမှာ အသက်စွန့် လိုက်ရခြင်းက ကောင်းမြတ်၏ဟု ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်လိုက်လေသည်” ဟူ၍ ရေးထားလေသည်။

နောက်ပိုင်း၌ကား အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ပြည်သူ့ဆန္ဒကို မလိုက် လျောဘဲ မနေနိုင်တော့ပေ။ ခြွင်းချက်မရှိ ၁၉၂၇ ခုနှစ်၌ ဆူဘတ်စ်ချနွရ ဘို့စ်ကို အကျဉ်းထောင်က လွတ်ပစ်လိုက်လေသည်။ မန္တလေးအကျဉ်း ထောင်၌ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ အကျဉ်းသားဘဝဖြင့် နေရစဉ်အခါက ဆူဘတ်စ် ချနွရဘို့စ်သည် ကာလကတ္တားရှိ သူ့အစ်ကိုနှင့်သူ့မရီးထံသို့လည်းကောင်း၊ တခြားရင်းနှီးသူများထံသို့လည်းကောင်း အခါအားလျော်စွာ ‘ပေးစာ’

ကို ပေးပို့ခဲ့လေသည်။ ထိုပေးစာများ၌ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်၏ မန္တလေး အကျဉ်းထောင် အကျဉ်းသားဘဝသည် ပေါ်လွင်ထင်ဟပ်နေပေသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် 'The Indian Struggle 1920-24' (အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ) အမည်ရှိ စာအုပ်တစ်အုပ်ရေးသားသည်။ ထိုစာအုပ်၌ 'In Burma Prisons 1925-27' (မြန်မာနိုင်ငံ အကျဉ်းထောင် အကျဉ်းသားဘဝ) အမည်ရှိ အခန်းတစ်ခန်းပါရှိသည်။ ထိုအခန်း၌ ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်က ဤသို့ရေးသားထားသည်။

“ထိုအချိန်အထိ ကျွန်ုပ်တို့သည် မန္တလေးကို အမည်ကြားဖူးရုံမျှသာ ရှိလေသည်။ မန္တလေးသည် ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းနှင့် နေခဲ့ရသော မြန်မာနိုင်ငံ ၏ နောက်ဆုံးနေပြည်တော်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ စစ်ပွဲဆင်နွှဲခဲ့ သော ဒေသဖြစ်သည်ဟူ၍သာလျှင် သာမန်အားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သိရှိ နားလည်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မန္တလေးတွင် လောကမမျှတိလက် ခြောက်နှစ်တိတိ အကျဉ်းခံခဲ့ရသည်ကိုလည်းကောင်း၊ နောက်ပိုင်း၌ လာလာ လာဂျပက်ရေး တစ်နှစ်တိတိ အကျဉ်းခံခဲ့ရသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျွန်ုပ် သတိရလာလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုခေါင်းဆောင်ကြီးများ ၏ ခြေရာကို နင်းသူများဖြစ်၏ဟူ၍ တွေးမိသောအခါ စိတ်ဓာတ်လည်း တက်ကြွလာကြသည်။ ဂုဏ်လည်းယူမိကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘူတာရုံ မှ ကားစီးပြီးလျှင် နန်းတော်တွင်း ဖြတ်လျက် ထောင်သို့လာခဲ့ကြရာ လာလာဂျီနှင့် ဆရဒါအဂျီဆိန်းတို့ အကျဉ်းခံရစဉ်က နေခဲ့ကြသည့် အဆောင်များကို ဖြတ်ကျော်လာခဲ့ကြရသည်။ နံနက်ခင်း ကောင်းကင်ကို နောက်ခံပြုထားသော လှပခုံညားသည့် အဆောက်အအုံများကို တွေ့မြင် ကြရသည်။ ထိုအဆောက်အအုံများသည် မြန်မာဘုရင်၏ နန်းတော်နှင့် နိုင်ငံတော် အဆောက်အအုံများဖြစ်သည်ဟူ၍ သိရှိကြရသည်။ ပျောက်ကွယ် တိမ်မြုပ်သွားပြီဖြစ်သော ရှေးခေတ်ဟောင်းကို ပြန်ပြောင်းအောက်မေ့သည် ဖြစ်၍ စိတ်နှလုံးထဲတွင် ထိခိုက်နာကျင်မှု ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် ဘယ်သောအခါကျမှ လွတ်လပ်ရေးအလံတော်ကို တစ်ဖန်ပြန် လည် လွှင့်ထူနိုင်ပါမည်နည်းဟု တွေးတောကြံဆမိလေသည်။

“...မန္တလေးရောက်ပြီး မကြာခင်မှာပင် ကျွန်ုပ်သည် မြန်မာလူမျိုး

များအပေါ် ခင်မင်ရင်းနှီးသည့်စိတ်ထား ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
 မြန်မာလူမျိုးများတွင် မချစ်ခင်ဘဲနေ၍မရသည့် အချက်အလက်အချို့ရှိပေ
 သည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် အလွန်တရာ စိတ်သဘောပြည့်ဝကြသည်။
 ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းရှိကြသည်။ ပျော်ပျော်နေတတ်ကြသည်။ သူတို့သည် စိတ်
 မြန်ကိုယ်မြန်ရှိကြပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ဒေါသကို မချုပ်တည်းနိုင်သည့်အခါ
 စိတ်လိုက်မာန်ပါ လုပ်တတ်ကြသည်မှာ မှန်၏။ သို့သော်လည်း ယင်း
 အချက်သည် ရေးကြီးခွင်ကျယ် ပြောရလောက်သည့် ချွတ်ယွင်းအားနည်း
 ချက်ဖြစ်၏ဟူ၍ ကျွန်ုပ်မမြင်ပေ။ ကျွန်ုပ် အထူးသတိပြုမိသည်မှာ မြန်မာ
 လူမျိုးတိုင်းတွင် တွေ့ရသော အနုပညာဓာတ်ခံပါလာသော စိတ်သဘော
 ထားဖြစ်လေသည်။ အကယ်၍ သူတို့မှာ ချွတ်ယွင်းချက်ရှိသည်ဟု ဆိုလျှင်
 ရိုးသားလွန်းခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားသားများအပေါ် ဆန့်ကျင်လိုသည့်စိတ်ကင်း
 ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

“အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရံဖန်ရံခါ မြန်မာလူမျိုး နိုင်ငံ
 ရေးအကျဉ်းသားများကို တွေ့ရှိရပြီး ယင်းတို့ထံမှ မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေး
 အကြောင်းကို အတော်များများ သိရှိကြရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရသည့်
 မြန်မာနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများထဲတွင် ဘုန်းတော်ကြီးများလည်း ပါသည်။

“မြန်မာနိုင်ငံ အကျဉ်းထောင်များထဲတွင် ကျွန်ုပ်တွေ့ရသော မြန်မာ
 ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ကျွန်ုပ်တွေ့ကြုံခဲ့ဖူးသည့် လူသားများထဲတွင် စံနမူ
 နာအပြုထိုက်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဇာတ်စနစ်
 နှင့် လူတန်းစားခွဲခြားမှုမရှိသည့် နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မြန်မာ
 နိုင်ငံ၌ ရှင်သန်နေသော ဘာသာတရားဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသာနာ
 ပြု ဘုန်းတော်ကြီးများအား အလွန်တရာ အလေးအမြတ် ထားကြလေသည်။
 ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာကစပြီး ဘုန်းတော်ကြီးများသည် မိန်းမ ယောက်ျား
 မရွေး အားလုံးကို အခမဲ့ ပညာပေးလာခဲ့ကြလေသည်။ ဗြိတိသျှ စိုးမိုး
 အုပ်ချုပ်သည့်နောက်ပိုင်း၌ သေတော့မည့်ဆဲဆဲ မျိုးချစ်စိတ်မီးပွားကို
 မသေစေဘဲ အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်လာအောင် လုပ်ခဲ့သူများ
 မှာ ဘုန်းတော်ကြီးများသာလျှင် ဖြစ်လေသည်။ သူတို့သည် ဗြိတိသျှ အုပ်
 ချုပ်ရေးနှင့် ဗြိတိသျှယဉ်ကျေးမှုကို မည်သည့်အခါကမှ လက်ကမ်းမကြိုဆို

ကြပေ။ သူတို့၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပြောက်ကျား စစ်ပွဲများ ဆင်နွှဲခဲ့ကြလေသည်။

“...မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးမှာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းလှသည်။ ထိုထက်ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မြန်မာလူမျိုး ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ ရှေးဟောင်းသမိုင်းကို အတော်ကြာ ကြာ လေ့လာခဲ့ဖူးသည်။ အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု ဆက်သွယ်ရေးကို သိရှိနားလည်သည်။ ခတ္တိယနွယ်ဝင်လူမျိုးများ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ကြသည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိပေ။ ယင်းခတ္တိယနွယ်ဝင်များနှင့်တကွ သီဟိုဠ်သားများ၊ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းသားများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ပါဠိစာပေကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဆောင်ကြဉ်းလာခဲ့ကြလေသည်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြန်မာ့အတွေးအခေါ်များ၌ အိန္ဒိယဩဇာလွှမ်းမိုးနေသည်ကို အတော်များများ တွေ့ရလေသည်။ အက္ခရာစာလုံးများကို သင်္သကရိုက်မှ ပုံစံယူထားသည်။ အက္ခရာစာလုံးရေးနည်းရေးဟန်မှာ အချို့သော အိန္ဒိယအက္ခရာစာလုံးရေးနည်းဟန်နှင့် အတော်ပင် တူလေသည်။ ထူးခြားသော မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဆွဲဆောင်မှု ရှိသည့်စေတီပုထိုးများသည်လည်း အိန္ဒိယ၏ဩဇာမကင်းကြပေ။ ပုဂံနှင့်အခြား မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ဗဟိုဌာနများ၌ ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်းများနှင့် မြန်မာစေတီပုထိုးများအကြား အသွင်ကူးပြောင်းမှုပုံ ပေါ်နေသော အဆောက်အအုံများကို ယခု ထက်တိုင် မြင်တွေ့နေရတုန်း ရှိသေးသည်။

“သာမန်ရိုးရိုးမြန်မာလူမျိုးတစ်ယောက်သည်ပင် အနုပညာဉာဉ်မသေးကြောင်းကို ကျွန်ုပ်ပြောပြခဲ့ပြီ။ မန္တလေးထောင်နှင့် တခြားအကျဉ်းထောင်များအတွင်းရှိ အကျဉ်းသားများ၏ အနုပညာအနုစိတ်လက်ရာများကို တွေ့မြင်ဖူးသူသည် ထိုအချက်ကို မယုံကြည်ဘဲနေမည်မဟုတ်ပေ။ မန္တလေးအကျဉ်းထောင်အတွင်း၌ တစ်နှစ်လျှင် နှစ်ရက် သုံးရက် အားလပ်ရက်များ၌ ထောင်မှူးကြီးသည် အကျဉ်းသားများအား သီချင်းသီဆိုခွင့်၊ ကခုန်ပြုလေသည်။ ထိုအခါများ၌ အကျဉ်းသားများသည် ပဒေသာကပွဲများကို ကျင်းပပြုလုပ်ကြလေသည်။ ပြဇာတ်ကကြသည်။ ထိုအခမ်းအနားအတွက် အထူးစပ်ဆိုထားသော သီချင်းများကို သီဆိုကြသည်။ အမျိုးသားမာန်ပါ

သော အကများကို ကကြသည်။ အကျဉ်းထောင်အတွင်း ရရာပစ္စည်းဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော တူရိယာဂီတများကို တီးမှုတ်ကြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းမှာ အနုပညာဓာတ်ခံကြီးမားသော လူများသာ စွမ်းဆောင်နိုင် သည့်အရာဖြစ်ပေသည်။

*

၁၉၄၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ ကို ခြေကုပ်စခန်းပြုလုပ်၍ မြန်မာနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် အိန္ဒိယသို့ ချီတက် တိုက်ခိုက်ရန် သူ၏ ဌာနချုပ်ကို စင်ကာပူမှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ လာလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကား ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်အတွက် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်လောက်ကပင် ရင်းနှီးပြီးသား ဖြစ်နေသည့် နေရာ ဒေသ ဖြစ်လေသည်။

ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်သည် ၁၉၄၄ ခု ဇန်နဝါရီလ ၇ ရက်နေ့တွင် သူ၏ ဌာနချုပ်ကို စင်ကာပူမှ ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့လေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်တွင် နေတာဂျီအား ကြိုဆို လေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့ သူ၏ ဌာနချုပ်ကို စင်ကာပူမှ ရန်ကုန် သို့ အပြီးအပိုင် ရွှေ့ပြောင်းမလာခင် ခြောက်လခန့် လောက်ကလည်း နေတာဂျီသည် ရန်ကုန်သို့ အစမ်းသဘောဖြင့် တစ်ကြိမ် လာရောက်သေး သည်။ ယင်းသို့ ရန်ကုန်လာရောက်ကြောင်း 'ဒိုမေ' သတင်းကို တိုကျိုမြို့ 'နိပွန်တိုင်း' သတင်းစာ (၁၉၄၃ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်)နေ့ထုတ်တွင် ဤသို့ ဖော်ပြထားသည်။

“ရန်ကုန်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်။ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်ကြီး ၏ မြန်မာနိုင်ငံဌာနခွဲသည် အဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ် ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်လာခြင်းကို အကြောင်းပြုလျက် ရန်ကုန်မြို့၌ ဇူလိုင် လ ၃၀ ရက်နေ့ ညနေ ၅ နာရီမှစ၍ လူထုအစည်းအဝေးပွဲတစ်ရပ်ကို ကျင်းပ ပြုလုပ်လေသည်။

“မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ခွဲများမှ ကိုယ်စား လှယ်များအပါအဝင် အိန္ဒိယအမျိုးသား ၃၀၀၀ ကျော် တက်ရောက်သည့်

လူထုအစည်းအဝေးကြီးက ‘သွေးဖြင့်စတေး၍ လွတ်လပ်ရေးကို အရယူမည်’ဟူ၍ သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ပြုကြလေသည်။

“တက်ရောက်လာကြသော လူထုပရိသတ်များ လက်အုပ်ချီ နှုတ်ဆက်နေသည့်ကြားထဲမှာ မစ္စတာဘိုစ်သည် အစည်းအဝေးခန်းမထဲသို့ ဝင်လာပြီးလျှင် အလယ်ဗဟိုရှိ အလံတိုင်ရှိရာသို့ တန်းသွားလျက် အိန္ဒိယသုံးရောင် ခြယ်အလံကို အိန္ဒိယအမျိုးသားသီချင်းသီဆိုနေစဉ် လွှင့်ထူပေးလိုက်လေသည်။ ‘အင်ကိုလပ်ဇိန်ဒါဘတ်’(တော်လှန်ရေးကြီးအောင်မြင်ပါစေ)ဟူသော ကြွေးကြော်သံကြီးသည် လူထု ပရိသတ်ထဲမှ မိမိတို့နိုင်ငံအတွက် တောက်လောင်နေသော မျိုးချစ်စိတ်ကို ထုတ်ဖော်ပြသသည့်အနေဖြင့် တစ်ခဲနက် ပေါ်ထွက်လာလေသည်။

“အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် မြန်မာနိုင်ငံ ဌာနခွဲကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ကရင်ဂနီ၏ အဖွင့်မိန့်ခွန်းအပြီးတွင် မစ္စတာဘိုစ်သည် စင်မြင့်ပေါ်၌ ရပ်လျက် တစ်နာရီကြာမျှ စိတ်တက်ကြွဖွယ် မိန့်ခွန်းပြောကြားသွားလေသည်။

ထိုတိုကျိုနိပွန်တိုင်း’ သတင်းစာ (၈၊ ၈၊ ၁၉၄၃)၌ပင် ‘ဒိုမေ’သတင်းတစ်ပုဒ် ဤသို့ ဆက်ပါသေးသည်။

“ရန်ကုန်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်၊ လွတ်လပ်သောမြန်မာနိုင်ငံသစ်ထံမှ ကူညီထောက်ပံ့မှုအပြည့်အဝရှိလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ချက် ရှိထားသော အိန္ဒိယအမျိုးသား တပ်မတော်သည် နောက်တန်းအခြေအနေအတွက် တစ်စုံတစ်ရာ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုမရှိဘဲ တိုက်ပွဲဝင်နိုင်လိမ့်မည်ဟူ၍ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှု ခေါင်းဆောင်ကြီး ဆူဘတ်စ်ချန္ဒရာဘိုစ်က ဩဂုတ်လ ၄ ရက် ရန်ကုန်မှ ထွက်ခွာမသွားမီ ထုတ်ဖော်ကြေညာသွားလေသည်။

“မစ္စတာဘိုစ်သည် ရန်ကုန်သို့ ဇူလိုင် ၂၉ ရက်နေ့က ရောက်လာပြီး ဩဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြန်လည် ထွက်ခွာသွားသည်။ ရန်ကုန်၌ ရှိနေစဉ်အတွင်း မစ္စတာဘိုစ်သည် ဂျပန်၊ မြန်မာ၊ အိန္ဒိယ အခြေစိုက်စခန်းများသို့ သွားရောက်ပြီးလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပြုလုပ်သော အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများကိုကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရရှိခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မစ္စတာဘိုစ်က ဤသို့ပြောကြားသွားသည်။ ‘မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးသည် ယခု ကျွန်ုပ်တို့ ကြိုးပမ်းနေသည့် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေး

နှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်စပ်မှုရှိနေသည်မှာ ယုံမှားသံသယဖြစ် စရာမလိုပေ။
 မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်ချိန်တုန်းက အိန္ဒိယ၏ ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး
 ကျွန်ုပ်တို့သည် တူညီသော ရည်မှန်းချက် ရရှိအောင်မြင်ရေးအတွက်
 လက်တွဲအလုပ်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ အိန္ဒိယနှင့် ခွဲခွာသွားပြီးသည့်နောက်တွင်
 လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် အိန္ဒိယနှင့် လက်တွဲမဖြုတ်ခဲ့ပေ။ နှစ်နိုင်ငံသည်
 နယ်ပယ်အသီးသီး၌ ကူးလူးဆက်ဆံမှုရှိခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှ၏ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်
 မှုအောက်၌ မြန်မာလူမျိုးများ ကျေးကျွန်အဖြစ် မည်သို့မည်ပုံ လှိမ့်ခံခဲ့ပုံကို
 အိန္ဒိယအမျိုးသား အမြောက်အမြား သိရှိကြသည်။

ထို့ကြောင့် ဗြိတိသျှသံဖန်နှင့်အောက်က လွတ်မြောက်ပြီး မြန်မာ
 နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရခြင်းသည် အိန္ဒိယလူမျိုးများအား အလေးအနက် ခံစား
 မှုရှိစေပြီးလျှင် စကားဖြင့် ထုတ်ဖော်ပြောမပြနိုင်လောက်အောင် သူတို့၏
 ရည်မှန်းချက်အတွက် ယုံကြည်ချက် ဖြစ်ပေါ်စေသည်ဆိုသည်ကိုလည်း
 အိန္ဒိယလူမျိုးများ သိရှိနားလည်ကြသည်။

“အိန္ဒိယအမျိုးသား တပ်မတော်အနေနှင့် ရက်စက်သော ဗြိတိသျှစိုး
 မိုးမှု ပြိုကျပျက်စီးသွားစေရန်အတွက် နောက်တန်းအတွက် စိတ်မပူပင်စေ
 ရဘဲ စိတ်ချလက်ချ တိုက်ပွဲဝင်နိုင်ရန်အတွက် လွတ်လပ်သော မြန်မာလူမျိုး
 များထံမှ မျှော်လင့်ချက်ထားပေသည်။ အကြောင်းမှာမူ ဗြိတိသျှခံတပ်များ
 ချထားသည့် အိန္ဒိယမြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရဲဘော်
 မြန်မာများ စောင့်ကြပ်နေကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အထူးသဖြင့်
 ဂျပန်နှင့် မြန်မာ၏ မဟာမိတ်သဘောကိုပြသည့် အမျိုးသားတည်ဆောက်
 ရေး အစည်းအဝေးများတွင် တက်ရောက်ရသည့်အခါ၌ ကျွန်ုပ်သည် ထိုကဲ့
 သို့သော အတွေးများ ပေါ်လာခဲ့လေသည်။ မြန်မာဝန်ကြီးအဖွဲ့သည်
 မြန်မာလူငယ်များ၏ ထောက်ခံမှုအပြည့်အဝရရှိသည့် မေဂျာဂျင်နရယ်
 (သခင်)အောင်ဆန်းကဲ့သို့သော အရည်အချင်းပြည့်ဝသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်
 ဖွဲ့စည်းထားသည့်အဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှေ့မှောက်၌ အခက်အခဲ
 များရှိနေသေးသည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ်မရှိပေ။ သို့သော်လည်း တောက်ပ
 သော အနာဂတ်သည် နိုင်ငံသစ်အား စောင့်စားနေသည်ဟူ၍ ကျွန်ုပ်ပြောရ
 သည်”

ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် ၁၉၄၃ ခု ဩဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်မြို့မှ ထွက်ခွာသွားပြီးနောက် ၅ လအကြာ ၁၉၄၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလထဲတွင် သူ၏ ဌာနချုပ်ကို စင်ကာပူမှ ရန်ကုန်သို့ အပြီးအပိုင် ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိန္ဒိယအမျိုးသားများက ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်အား သောင်းသောင်းဖြဖြ ကြိုဆိုကြပြီး တစ်ခဲနက် ထောက်ခံ အားပေးကြလေသည်။ ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့သည် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်၏ မွေးနေ့ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အိန္ဒိယအမျိုးသားများသည် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်၏ မွေးနေ့ကို ကျင်းပလိုကြသည်။ ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်က လက်မခံပေ။ “အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးမရမချင်း ကျွန်ုပ်မွေးနေ့ကို မကျင်းပ။ ကျင်းပခွင့်လည်းမပြု” ဟု ပြန်ပြောလေသည်။ သို့သော်လည်း အိန္ဒိယအမျိုးသားများက အတင်းကျင်းပမည်လုပ်ကြသည်။ ထိုအတောအတွင်း တိုကျို ရေဒီယိုမှလည်း ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ် မွေးနေ့ကျင်းပမည် ဟု ကြေညာလိုက်လေသည်။ ဤတွင် ဆူဘတ်စ်ချနွရာဘို့စ်သည် မနေသာတော့ဘဲ ခွင့်ပြုရလေတော့သည်။

မွေးနေ့ကျင်းပဖို့ ပြင်ဆင်ကြသည်။ မွေးနေ့ကျင်းပသူများက နေတာဂျီကို ရွှေဖြင့် ချိန်စက်မည်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။ နေတာဂျီ၏ အလေးချိန်မှာ ပေါင် ၁၈၀ ဟူ၍ သိထားကြသည်။ ရွှေအလေးချိန်လည်း ၁၈၀ ပေါင် စုဆောင်းထားပြီးကြလေပြီ။ သို့သော်လည်း တချို့က နေတာဂျီ၏ လက်ရှိအလေးချိန်အမှန်သိရန် ချိန်ကြည့်ဖို့ အကြံပေးကြသည်။ မွေးနေ့မကျင်းပမီ တစ်ရက်အလို ဇန်နဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့၌ နေတာဂျီကို ချိန်ကြည့်သောအခါ ၂၁၂ ပေါင် ဖြစ်နေသည်။ မွေးနေ့ကျင်းပဖို့မှာ တစ်ရက်သာကျန်တော့သည်။ ရွှေ ၃၂ ပေါင် ထပ်ရှာဖို့ မလွယ်ဖြစ်နေသည်။ သို့သော်လည်း နေတာဂျီကြည်ညိုသူများသည် သူ့ထက်ငါ မရှိရှိသည့်ရွှေကို ထုတ်ကြပြီးလျှင် နေတာဂျီ၏ အလေးချိန်အတိုင်း ရွှေ ၂၁၂ ပေါင်ပြည့်အောင် ဖြည့်ပြီးလှူကြလေသည်။ ဂျပန်ဗဟိုတွင် နေတာဂျီ၏ ၄၇ နှစ်မြောက်မွေးနေ့ကို ကျင်းပသည်။ မွေးနေ့ပွဲသို့ တက်ရောက်လာကြသော အိန္ဒိယအမျိုးသားများသည် သွေးဖြင့် လက်မှတ်ထိုးကြသည်။ မွေးနေ့ပွဲ၌ နေတာဂျီကို စွပ်သည့် ပန်းကုံးများနှင့် နေတာဂျီအား ဆက်သည့်ပန်းစည်း

များကို လေလံတင်ရောင်းချလေသည်။ ပန်းကုံးနှင့် ပန်းစည်းကို စဆိုသော ကြမ်းခင်းဈေးမှာ တစ်သိန်းအောက် မလျော့ပေ။ ပန်းကုံးနှင့် ပန်းစည်းများကို တန်ဖိုး ဆယ်သိန်းထက်မနည်း ပေးဝယ်ကြသည်။ တချို့ပန်းကုံးနှင့် ပန်းစည်းများကိုမူ သိန်းသုံးဆယ်လေးဆယ်အထိပင် ဈေးပေးကြလေသည်။ ယင်းရွှေငွေအားလုံးမှာ အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ဖြစ်လေသည်။

နေတာဂျီ၏ လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယ၏ ယာယီအစိုးရသည် ရန်ကုန် မြို့၌ အခြေစိုက်စခန်းလုပ်ထားသည်။ အိန္ဒိယအမျိုးသားတပ်မတော်ဌာနချုပ်၊ ရာနိဂျန်ဆီခေါ် အမျိုးသမီးတပ်ဖွဲ့ဌာနချုပ်၊ အဇတ်ဟိန်းအစိုးရအဖွဲ့၊ ဘဏ်တိုက်၊ အိန္ဒိယအမျိုးသား စစ်တပ်စစ်သင်တန်းကျောင်းတို့သည် ရန်ကုန်မြို့၌ ရှိကြသည်။ ယခု ကန်ဘွဲ့ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းသည် 'အိုင်အင်အေ' စစ်သင်တန်းကျောင်း ဖြစ်သည်။ ကန်ဘွဲ့ဆရာအတတ်သင် ကျောင်းမြောက်ဘက်ရှိ တိုက်တစ်တိုက်၌ နေတာဂျီနေသည်။ ထိုတိုက်မှာ ယခုထက်တိုင် ရှိနေသည်။

နေတာဂျီ ကြီးမှူးသော အဇတ်ဟိန်းဖောက်ဂျီ တပ်ကြီးသည် ၁၉၄၄ ခု ဖေဖော်ဝါရီလထဲတွင် စတင်ချီတက်လေသည်။ ရခိုင်စစ်မြေပြင်တွင် ရန်သူနှင့် နဖူးတွေ ခူးတွေ တွေလေသည်။ စစ်တကောင်းသွားသောလမ်း၌ ဖြစ်ပွားသော ပွဲဦးထွက် တိုက်ပွဲတွင် အဇတ်ဟိန်းတပ်သည် ရန်သူအပေါ် အသာစီးရသွားလေသည်။ နေတာဂျီအားရှိသွားလေသည်။ ဂျပန်တပ်က လည်း အဇတ်ဟိန်းတပ်အပေါ် စိတ်ချယုံကြည်သွားသည်။ ၁၉၄၄ ခု မတ်လလယ်လောက်တွင် အင်ဖာတိုက်ပွဲစလေသည်။ ထိုတိုက်ပွဲ၌ အိုင်အင်အေ အမှတ် ၁ ဒီဝီဇ်တပ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အခြေစိုက်သော ဂျပန်ဒီဝီဇ်တပ် သုံးတပ်ပါဝင်သည်။ အင်ဖာတိုက်ပွဲသည် ဂျပန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၌ တပ်စွဲနေသော သူတို့တပ်အတွက် ခံစစ်ထိုးစစ်နှစ်မျိုးဖြစ်ပြီး နေတာဂျီနှင့် အဇတ်ဟိန်းတပ်မတော်အတွက် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ခြေကုပ်စခန်းရရှိပြီး ဗြဟ္မပုတ္တမြစ်ဝှမ်းဂိတ်တံခါးပေါက် ပွင့်ရန် အိန္ဒိယနယ်မြေအတွင်း ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်သော လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးဖြစ်လေသည်။

၁၉၄၄ ခု မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့၌ သူ၏ ရှေ့တန်းစစ်ဌာနချုပ်တွင် ကျင်းပသော သတင်းစာကွန်ဖရင့်၌ နေတာဂျီက "ဂျပန်တပ်မတော်နှင့် ယှဉ်